

Collegium Bohemicum, o.p.s.

Výroční zpráva za rok 2010
Jahresbericht für das Jahr 2010

Collegium Bohemicum, o.p.s.

Výroční zpráva za rok 2010
Jahresbericht für das Jahr 2010

Úvodní slovo ředitelky	7
Geleitwort der Direktorin	8
Úvodní slovo ministra kultury ČR / Geleitwort des Kulturministers der ČR	12

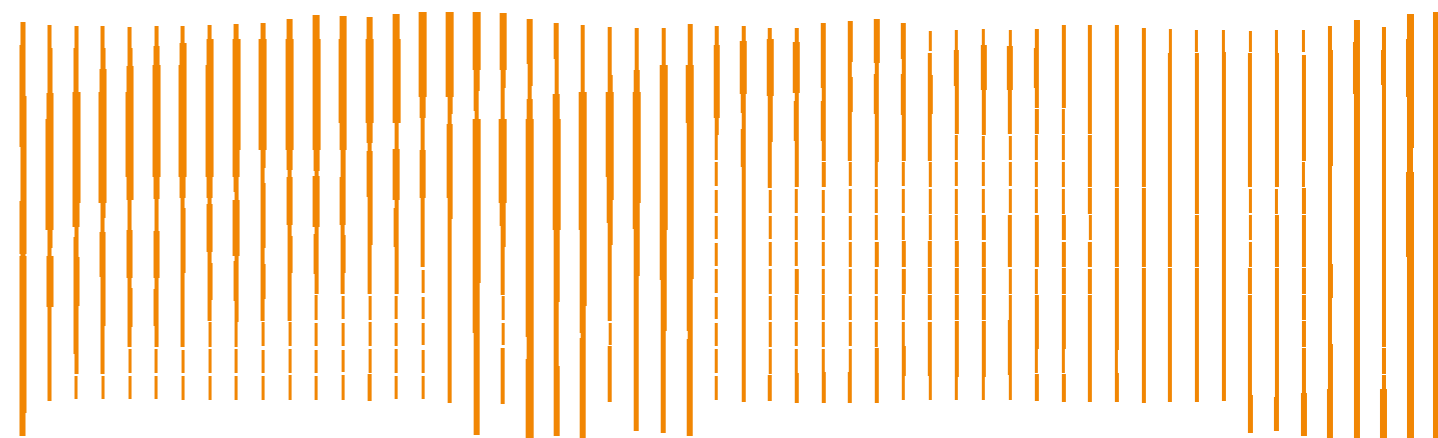
I. Struktura instituce a grémia / Institutionsstruktur und Gremien	15
---	----

1. Zakladatelé / Gründer	17
2. Orgány / Gremien	21
3. Vědecká rada / Wissenschaftlicher Beirat	28
4. Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost / Beirat für den Sammlungs Aufbau	40
5. Externí pracovní skupina / Externe Arbeitsgruppe	46
6. Programová rada festivalu Dny německé a české kultury / Programmrat des Festivals Tschechisch-Deutsche Kulturtage	48

II. Aktivity v roce 2010 / Aktivitäten im Jahre 2010	51
---	----

1. Příprava stálé expozice dějin německy mluvících obyvatel českých zemí / Vorbereitung der Dauerausstellung zur Geschichte der deutschsprachigen Bevölkerung in den böhmischen Ländern	53
2. Vzdělávací projekty pro základní a střední školy / Bildungsprojekte für Grund- und Mittelschulen sowie Gymnasien	59
3. Vědecké projekty / Wissenschaftliche Projekte	69
4. Stipendisté Collegia Bohemica / Stipendiaten im Collegium Bohemicum	73
5. Konference Česko-německého diskusního fóra / Konferenzen des Deutsch-Tschechischen Gesprächsforums	75

6. Další vzdělávací aktivity / Weitere Bildungsaktivitäten	78
7. Kulturní aktivity / Kulturelle Veranstaltungen	81
8. Umělecká cena česko-německého porozumění / Kunstpreis zur deutsch-tschechischen Verständigung	97
9. Další akce pořádané s podporou Collegia Bohemica / Andere Veranstaltungen mit Unterstützung des Collegium Bohemicum	101
10. Veřejné prezentace Collegia Bohemica / Öffentliche Präsentationen des Collegium Bohemicum	103
III. Mediální ohlasy a obraz na veřejnosti / Medienecho und Öffentlichkeitsbild	107
IV. Partneři a spolupracující instituce / Kooperationspartner	123
V. Hospodaření v roce 2010 / Haushalt im Jahre 2010	129
1. Výsledky hospodaření Collegia Bohemica v roce 2010 / Finanzbericht für das Jahr 2010	130
2. Collegium Bohemicum, o. p. s. v roce 2010 finančně podpořili / Quellen der Finanzierung für das Jahr 2010	132
VI. Kontakty / Kontakte	134





Úvodní slovo ředitelky

Vážení zájemci o činnost Collegia Bohemica, milí zástupci našich partnerů,

čtvrtému roku existence Collegia Bohemica dominuje výrazný bod. Tím je rámcová koncepce první stálé expozice dějin a kultury německy mluvících obyvatel českých zemí, která získala jak plnou podporu mezi-národní vědecké rady Collegia Bohemica, tak finanční podporu z evropských fondů Cíl 3/Ziel 3. Významně jsme postoupili na naší cestě po stopách těch, kdo v českých zemích mluvili německy. Naším posláním je oživení těchto stop jako samozřejmé součásti českých dějin a kultury.

Přijetí koncepce znamená, že výstava může začít – a již začala – nabývat konkrétní obrysy. Odborníci Collegia Bohemica pracují na zajišťování konkrétních exponátů pro jednotlivé místnosti, mapky obou výstavních pater společně s libretem jsme na našich internetových stránkách zpřístupnili široké veřejnosti. Ideou Collegia Bohemica u jeho zrodu bylo stát se otevřenou, demokratickou a interaktivní institucí celostátního významu a evropského přesahu. Proto vítáme podněty a návrhy, které povedou ke zpřesnění koncepce a realizaci výstavy.

Demokracie je klíčovým pojmem také v našich vzdělávacích projektech. Na ni cílíme v pilotním projektu svého druhu v Česku „Škola demokratického vzdělávání“, při výběru filmů ve „Škole v kině“ a hovoříme o ní během mezigeneračních setkání s pamětníky totalitních režimů v novém projektu „Dějiny spojují“. Ten již záhy po svém zahájení sklídl pozitivní ohlasy studentů, pedagogů i médií.

Dalším významným úkolem Collegia Bohemica je pěstovat a prohlubovat česko-německé vztahy. Doufáme, že jsme k tomuto cíli přispěli zorganizováním dvou konferencí Česko-německého diskusního fóra a také spoluudělením Umělecké ceny česko-německého porozumění. Obě byly pro Collegium Bohemicum premiérou.

Naopak již podvanácté se konaly Dny české a německé kultury, které vedle saského programu mají už několikátý rok i svou českou část. Program této největší evropské prezentace české kultury byl z velké části založen na akcích, které se konaly na obou stranách hranice nebo které spojily Čechy a Němce. Chtěli jsme totiž především oživit vzájemnou kulturní výměnu. Protože se i letos podařilo přilákat přes deset tisíc návštěvníků na téměř sto akcí všeho druhu, věříme, že se náš záměr povedl.

Ve výčtu pro rok 2010 nemůže chybět zápis vznikající muzejní sbírky Collegia Bohemica do Centrální evidence sbírek Ministerstva kultury jako potvrzení její kulturní hodnoty. Naleznete ji i se základními informacemi o instituci pod názvem „Německé kulturní dědictví“.

Na samém konci roku Collegium Bohemicum vyhlásilo architektonicko-výtvarnou soutěž na podobu expozice v Muzeu města Ústí nad Labem, jež prošla úspěšnou rekonstrukcí. K prohlídce nejzajímavějších návrhů pozveme nejen obyvatele Ústí nad Labem v červnu 2011.

Interní tým Collegia Bohemica stejně jako spolupracující odborníci mají za sebou bohatý rok plný náročných, ale podstatných a úspěšných aktivit. Všem, kdo nás podporovali a pomáhali nám, děkujeme.

Mgr. Blanka Muralová
ředitelka

Geleitwort der Direktorin

Sehr geehrte Interessenten an der Tätigkeit des Collegium Bohemicum, liebe Partner,

das vierte Jahr des Bestehens des Collegium Bohemicum wird durch ein wichtiges Werk charakterisiert – das Rahmenkonzept der ersten Dauerausstellung über die Geschichte und Kultur der deutschsprachigen Bevölkerung in den böhmischen Ländern, das nicht nur die volle Unterstützung des international besetzten Wissenschaftlichen Beirats des Collegium Bohemicum, sondern auch die finanzielle Unterstützung aus dem europäischen Fonds Ziel 3 erhielt. Wir sind bei unserer Spurensuche derer, die in den böhmischen Ländern deutsch gesprochen haben, große Schritte vorangekommen. Es ist unsere Berufung, diese Spuren als selbstverständlichen Bestandteil der tschechischen Kultur und Geschichte wieder lebendig werden zu lassen.

Die Absegnung des Konzepts bedeutet, dass die Ausstellung konkrete Gestalt annehmen kann – und auch langsam annimmt. Die Experten des Collegium Bohemicum beschäftigen sich derzeit damit, Exponate für die einzelnen Räume auszuwählen. Pläne für die beiden Ausstellungsgeschosse sowie das Konzept haben wir der breiten Öffentlichkeit auf unserer Website zugänglich gemacht. Die Grundidee bei der Gründung des Collegium Bohemicum war es, eine offene, demokratische und interaktive Institution von tschechienweiter Bedeutung, mit europäischer Tragweite zu werden. Daher begrüßen wir Anregungen und Vorschläge, die das Konzept konkretisieren und zu einer Realisierung der Ausstellung beitragen.

Demokratie ist auch in unseren Bildungsprojekten ein Schlüsselbegriff. Sie steht im Mittelpunkt des ersten Projekts seiner Art in Tschechien – der „Schule der Demokratie“ –, bei der Auswahl der Filme für „Schule im Kino“ und auch bei den generationsübergreifenden Treffen mit Zeitzeugen totalitärer Regime in unserem neuen Projekt „Geschichte verbindet“. Dieses Projekt erntete kurz nach seinem Start bereits positives Echo von Studenten, Lehrern und Medien.

Eine weitere wichtige Aufgabe des Collegium Bohemicum ist es, die deutsch-tschechischen Beziehungen zu pflegen und zu vertiefen. Wir hoffen, dass wir durch die Organisation von zwei Konferenzen des Deutsch-Tschechischen Gesprächsforums und unserem Beitrag zum Kunstpreis zur deutsch-tschechischen Verständigung dazu beitragen. Beides war für das Collegium Bohemicum eine Premiere.

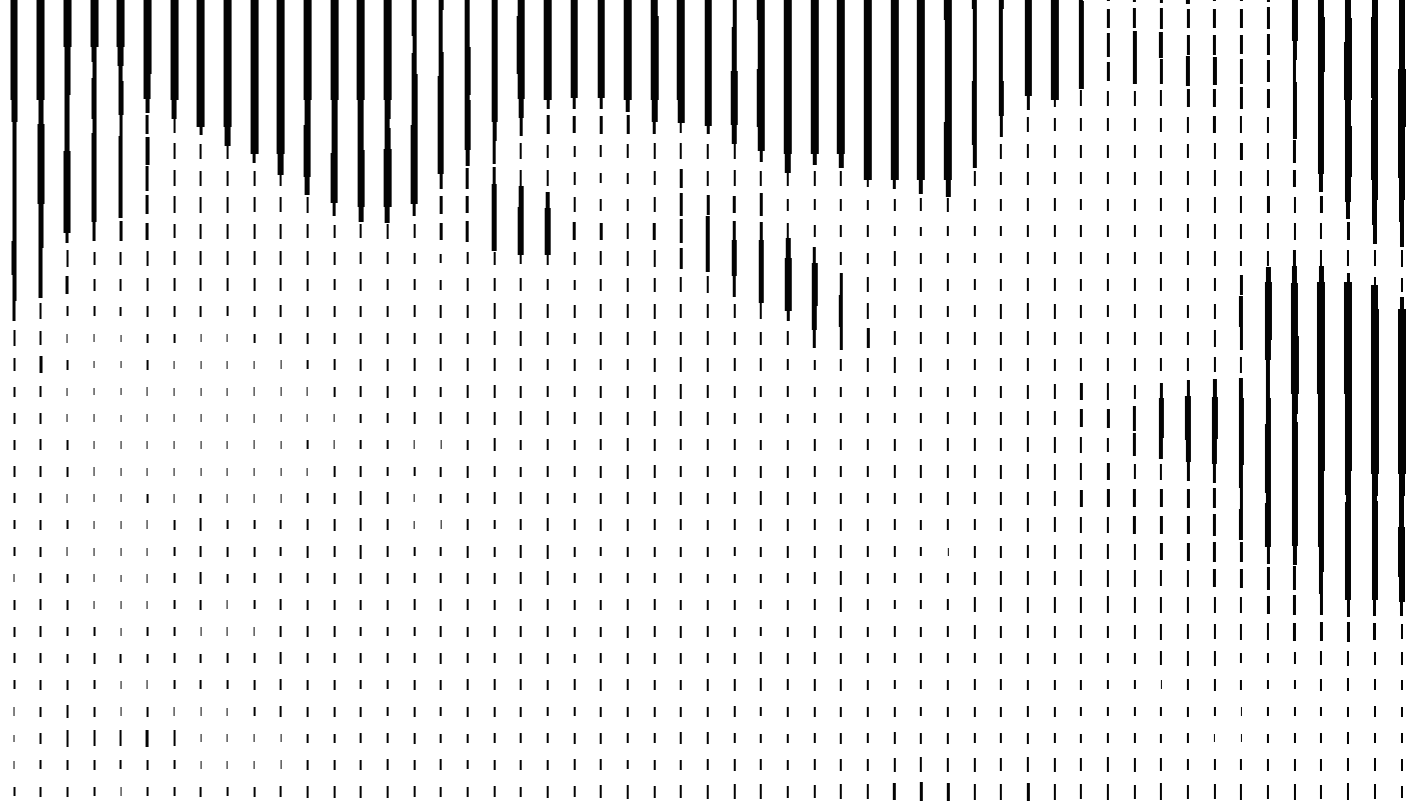
Bereits zum 12. Mal hingegen fanden die Deutsch-Tschechischen Kulturtag statt, die neben dem Programm in Sachsen auch schon zum wiederholten Male einen Programmteil in Tschechien haben. Diese größte europäische Präsentation tschechischer Kultur basierte größtenteils auf Veranstaltungen, die auf beiden Seiten der Grenze stattfanden oder die Tschechen und Deutsche verbanden. Wir wollten nämlich vor allem den gegenseitigen kulturellen Austausch beleben. Da es uns auch dieses Jahr gelang, mehr als 10.000 Besucher auf fast 100 Veranstaltungen verschiedenster Art zu locken, sind wir davon überzeugt, dass unser Ansinnen erfolgreich war.

In der Aufzählung für 2010 darf auch die Aufnahme der im Entstehen begriffenen Museumssammlung des Collegium Bohemicum in das Zentralregister der Sammlungen des tschechischen Kulturministeriums nicht fehlen, mit der ihr kultureller Wert bestätigt wird. Sie finden Sie dort zusammen mit grundlegenden Informationen zur Institution unter der Bezeichnung „Německé kulturní dědictví (Deutsches kulturelles Erbe)“.

Ganz am Ende des Jahres schrieb das Collegium Bohemicum noch einen architektonisch-bildnerischen Wettbewerb für die Gestaltung der Ausstellung im Stadtmuseum Ústí nad Labem aus, das erfolgreich saniert wurde. Zu einer Besichtigung der interessantesten Entwürfe laden wir nicht nur die Bewohner von Ústí nad Labem im Juni 2011 ein.

Das interne Arbeiterteam des Collegium Bohemicum und seine externen Experten haben ein Jahr voller anspruchsvoller, aber auch wesentlicher und erfolgreicher Aktivitäten hinter sich. Wir danken allen, die uns unterstützt und geholfen haben.

Mgr. Blanka Mouralová
Direktorin



Úvodní slovo ministra kultury České republiky / Geleitwort des Kulturministers der ČR



Vážení!

Naše kulturní dědictví patří k těm trvalým hodnotám, které uznává a obdivuje celý svět. Často přitom zapomínáme, že „naše“ znamená i kulturní odkaz obyvatel České republiky jiných národností. Přitom právě společné kulturní dědictví patří k nejsilnějším a těžko zpochybnitelným pojítkům rozdílných národů.

Právě z těchto důvodů vláda České republiky v roce 2008 prostřednictvím Ministerstva kultury ČR vstoupila mezi zakladatele Collegia Bohemica v Ústí nad Labem. Organizace, která dokáže propojit dobré i stinné stránky historie soužití českých Němců na našem území a tím svým způsobem pozitivně ovlivnit budoucnost.

Jedním z příkladů velmi dobré práce lidí z Collegia Bohemica je postupné budování trvalé expozice dějin a kultury německy mluvících obyvatel českých zemí. Rámcová koncepce tohoto projektu byla schválena v roce 2010 a měl jsem možnost ji spoluprezentovat v rámci tiskové konference na ministerstvu kultury.

Osobně je mi celý projekt o to bližší, že v jeho rámci je právě dokončována celková rekonstrukce jedné z mála historických staveb v Ústí nad Labem,

Liebe Leser!

Unser kulturelles Erbe gehört zu den dauerhaften Werten, die die ganze Welt anerkennt und bewundert. Dabei vergessen wir oft, dass „unser“ auch das kulturelle Erbe der Einwohner der Tschechischen Republik umfasst, die einer anderen Nationalität angehören. Dabei gehört gerade das gemeinsame kulturelle Erbe zu den stärksten und kaum anzuzweifelnden Bindegliedern unterschiedlicher Völker.

Gerade aus diesen Gründen trat die Regierung der Tschechischen Republik 2008 über das Kulturministerium der Tschechischen Republik in die Reihen der Gründer des Collegium Bohemicum in Ústí nad Labem ein: einer Organisation, welche die positiven und negativen Seiten der Geschichte des Zusammenlebens der tschechischen Deutschen in unserem Land verbinden und dadurch auf ihre Weise die Zukunft positiv beeinflussen kann.

Eines der Beispiele für die hervorragende Arbeit der Mitarbeiter des Collegium Bohemicum ist der voranschreitende Aufbau einer Dauerausstellung zur Geschichte und Kultur der deutschsprachigen Bevölkerung in den böhmischen Ländern. Das Rahmenkonzept dieses Projekts wurde 2010 genehmigt, und ich hatte

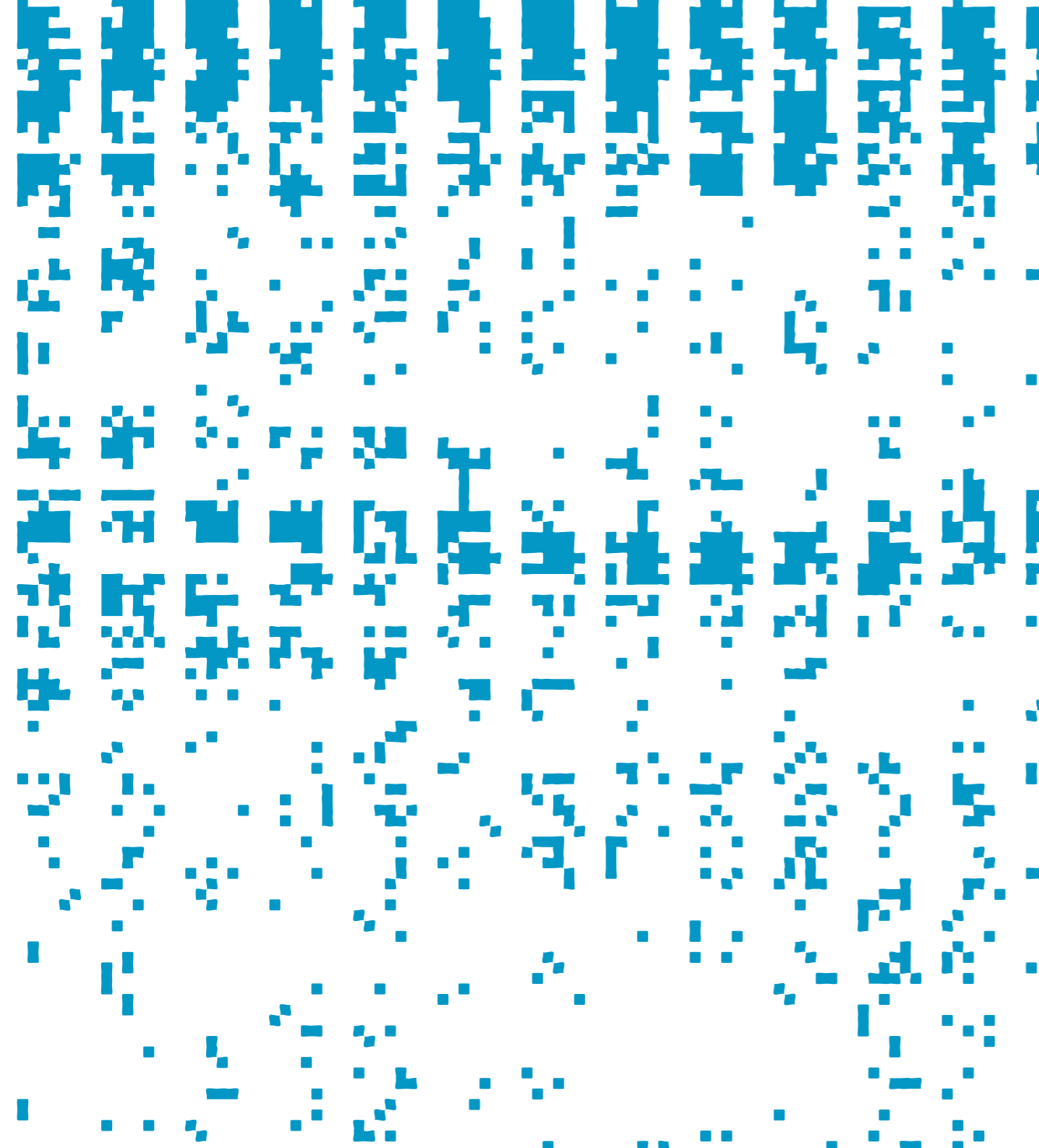
totiž Muzea města Ústí nad Labem. Dokončovaná expozice je podle mého názoru symbolickou náplní tohoto objektu a pevně věřím, že právě takové projekty pomáhají překonávat temné stránky minulosti.

S úctou
Jiří Besser
ministr kultury ČR

die Möglichkeit, es im Rahmen einer Pressekonferenz im Kulturministerium mit vorzustellen.

Mir persönlich ist das Projekt umso näher, als dass im Rahmen dessen gerade die umfassende Rekonstruktion eines der wenigen historischen Bauwerke in Ústí nad Labem, nämlich dem Museum der Stadt Ústí nad Labem, abgeschlossen wurde. Die geplante Ausstellung bildet meiner Meinung nach einen symbolträchtigen Inhalt für dieses Objekt und ich bin fest davon überzeugt, dass gerade solche Projekte helfen, die dunklen Seiten der Vergangenheit zu überwinden.

Mit freundlichen Grüßen
Jiří Besser
Kulturminister der Tschechischen Republik



I. Struktura instituce a grémia / Institutionsstruktur und Gremien

I. 1. Zakladatelé / Gründer



Statutární město Ústí nad Labem

Se sídlem

Velká Hradební 8
400 01 Ústí nad Labem

Primátor

Ing. Vít Mandík

Statutární město Ústí nad Labem leží na severu České republiky přibližně 25 km od hranice s Německem a 100 km od Prahy v krásném údolí řeky Labe. Se svými 95 000 obyvateli je devátým největším městem České republiky a sídlem Ústeckého kraje. Město má řadu památek odkazujících na německé obyvatelstvo, které ve městě do doby po konci druhé světové války převládalo. Město je napojeno na významné komunikace, především na dálnici D8 a mezinárodní železniční koridor (Berlín – Drážďany – Praha).

Statutarstadt Ústí nad Labem

Sitz

Velká Hradební 8
400 01 Ústí nad Labem

Oberbürgermeister

Ing. Vít Mandík

Die statutarische Stadt Ústí nad Labem (Aussig) liegt in Nordböhmen, etwa 25 km von der Grenze zu Deutschland und 100 km von Prag entfernt, im wunderschönen Elbtal. Mit seinen 95 000 Einwohnern ist es die neungrößte Stadt der Tschechischen Republik und Sitz des Kreises Ústí. Die Stadt besitzt eine Reihe Denkmäler, die auf die deutsche Bevölkerung hinweisen, die hier bis Ende des Zweiten Weltkrieges klar überwog. Die Stadt ist an bedeutende Fernverkehrswege angebunden, vor allem an die Autobahn A17/D8 und die Bahnlinie Berlin – Dresden – Prag.

Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem

Se sídlem
Hoření 13
400 96 Ústí nad Labem

Rektorka
Doc. Ing. Iva Ritschelová, CSc.

Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem byla zřízena 28. září 1991 s těmito fakultami: Pedagogickou fakultou, Fakultou sociálně ekonomickou a Fakultou životního prostředí. V průběhu dalších let byly zřízeny další fakulty a ústavy: Fakulta užitého umění a designu, Přírodovědecká fakulta, Filozofická fakulta, Fakulta výrobních technologií a managementu a Ústav zdravotnických studií. Univerzita nese jméno velkého severočeského rodáka z Libochovic Jana Evangelisty Purkyně. UJEP v Ústí nad Labem, umístěná v příhraniční části České republiky, věnuje mimořádnou pozornost česko-německé interkulturní problematice. K tomu účelu byl vytvořen Ústav slovansko-germánských studií, který například nabízí doktorské studium českých a česko-německých dějin s důrazem na regionální aspekty pohraničí v německém jazyce.

Jan-Evangelist-Purkyně-Universität in Ústí nad Labem

Sitz
Hoření 13
400 96 Ústí nad Labem

Rektorin
Doc. Ing. Iva Ritschelová, CSc.

Die Jan-Evangelist-Purkyně-Universität (UJEP) in Ústí nad Labem wurde am 28. September 1991 mit folgenden Fakultäten eingerichtet: Pädagogische Fakultät, Fakultät für Sozial- und Wirtschaftswissenschaften und Fakultät für Umweltwissenschaften. Im Laufe der Jahre wurden weitere Fakultäten und Institute eingerichtet: die Fakultät für Angewandte Kunst und Design, die Naturwissenschaftliche Fakultät, die Philosophische Fakultät, die Fakultät für Produktionstechnik und Management und das Institut für Gesundheitswissenschaften. Die Universität trägt den Namen des nordböhmischen Physiologen und Gelehrten Jan Evangelist Purkyně, der aus Libochovice stammte. Die UJEP in Ústí nad Labem, angesiedelt im Grenzgebiet der Tschechischen Republik, widmet ihre besondere Aufmerksamkeit den deutsch-tschechischen Themen. Zu diesem Zweck wurde das Institut für slawisch-germanische Studien gegründet, das kontinuierlich zunehmende, auch internationale Resonanz und Anerkennung findet. Mit Fragen soziokultureller Pädagogik befasst sich das an der Pädagogischen Fakultät angesiedelte Zentrum für interkulturelle Erziehung.

Ministerstvo kultury České republiky

Se sídlem
Maltézské náměstí 1
118 11 Praha 1

Ministr
MUDr. Jiří Besser

Vláda České republiky si uvědomuje, že trvalé hodnoty, které přežily do dnešních dní, jsou výsledkem činnosti všech národů, které na našem území žily. Dlouhodobě podporuje dobré vztahy a dialog mezi Čechy a Němci. S tímto vědomím vstoupila prostřednictvím Ministerstva kultury ČR rozhodnutím ze dne 21. května 2008 mezi zakladatele Collegia Bohemica.

Kulturministerium der Tschechischen Republik

Sitz
Maltézské náměstí 1
118 11 Praha 1

Minister
MUDr. Jiří Besser

Die Regierung der Tschechischen Republik ist sich dessen bewusst, dass das Kulturerbe, das wir bis heute genießen können, ein Produkt der Tatkraft von allen Nationen ist, die auf unserem Gebiete gelebt haben. Dauerhaft unterstützt sie gute Beziehungen zwischen den Tschechen und Deutschen. Mit diesem Bewusstsein ist sie auch durch den Beschluss vom 21. Mai 2008 mittels des Kulturministeriums der Tschechischen Republik als vierter Gründer des Collegium Bohemicum beigetreten.



Společnost pro dějiny Němců v Čechách

Se sídlem

Masarykova 1000/3
400 01 Ústí nad Labem

Předsedkyně

Doc. PhDr. Kristina Kaiserová, CSc.

Společnost pro dějiny Němců v Čechách byla založena v Ústí nad Labem v roce 1999 z potřeby změnit situaci, kdy v České republice neexistovala žádná specializovaná vědecká instituce, která by se věnovala dějinám a kultuře svého času největší a nejvýznamnější národnostní menšiny v českých zemích. Jejimi zakládajícími členy jsou pracovníci univerzit, muzeí a archivů, členství je otevřené i pro zahraniční zájemce. Společnost si dala za úkol provést „inventuru“ dosavadní vědecké činnosti a seznamovat s výsledky této činnosti širší veřejnost, v první řadě učitele. Zvláštní pozornost věnuje studentským pracím. Společnost založila tradici mezinárodních studentských kolokvií – reflexe let 1968, 1945 – a v tzv. Zprávách jsou publikovány kvalitní diplomové práce.

Gesellschaft für Geschichte der Deutschen in Böhmen

Sitz

Masarykova 1000/3
400 01 Ústí nad Labem

Vorsitzende

Doc. PhDr. Kristina Kaiserová, CSc.

Die Gesellschaft für Geschichte der Deutschen in Böhmen wurde im Jahre 1999 gegründet, und zwar aus dem Bedürfnis heraus, die Situation zu ändern, da es in der Tschechischen Republik keine spezialisierten Einrichtungen gab, die sich mit der Geschichte und Kultur der früher größten und bedeutendsten nationalen Minderheit in den böhmischen Ländern beschäftigten. Gründer der Gesellschaft sind Mitarbeiter der Universitäten, Museen und Archive; die Mitgliedschaft ist auch für ausländische Interessenten möglich. Die Gesellschaft stellt sich die Aufgabe, eine „Inventur“ der bisherigen wissenschaftlichen Tätigkeit zu machen, und gleichzeitig eine breitere Öffentlichkeit, vor allem Lehrer, mit den Ergebnissen dieser Forschung vertraut zu machen. Der Schwerpunkt liegt bei studentischen Arbeiten. Es gibt eine Tradition internationaler Studentenkolloquien – und in den so genannten Meldungen werden qualitativ hochwertige Diplomarbeiten gedruckt.

I. 2. Orgány / Gremien

Sekretariát

Ředitelka

Mgr. Blanka Mouralová

Vystudovala politologii v Praze, absolvovala studijní pobyty v Londýně, Vídni a Berkeley. Byla stipendistkou Nadace Roberta Bosche a poté čtyři roky vedla České centrum v Berlíně. Externě učí na univerzitě, dříve pracovala také jako politická redaktorka a poradkyně.

Odborný asistent ředitelky

Bc. Milan Rudík

Sekretářka

Jaroslava Picková
(do 30. června 2010)

Sekretariat

Direktorin

Mgr. Blanka Mouralová

Zuvor vier Jahre lang Leiterin des Tschechischen Zentrums in Berlin, davor Stipendiatin der Robert Bosch Stiftung; Studium der Politikwissenschaften in Prag, Studienaufenthalte in London, Wien und Berkeley; externe Lehrkraft an der Universität, früher auch politische Redakteurin und Beraterin.

Fachassistent der Direktorin

Bc. Milan Rudík

Sekretärin

Jaroslava Picková
(bis 30. 6. 2010)

Projektoví zaměstnanci

Dokumentátoři sbírek Collegia Bohemica
Patrik Eichler
Tereza Šimůnková

Projekt Škola demokratického vzdělávání

Koordinátorka projektu
PhDr. Ilona Rožková

Historik projektu
Dr. des. Miroslav Němec (do 31. 8. 2010)

Didaktička projektu
Mgr. Andrea Vedralová (do 31. 7. 2010)

Odborný vedoucí projektu
Petr Brod (od 1. 11. 2010)

Praktikant projektu
Christoph Steker (28. 6. – 30. 10. 2010)

Projekt Dějiny spojují

Koordinátor projektu na české straně
PhDr. Josef Urbánek (do 31. 7. 2010)
Thomas Oellermann, MA. (od 1. 8. 2010)

Praktikantka projektu Dějiny spojují
Anna Koubová

Projektmitarbeiter/innen

Dokumentatoren der Sammlungen des
Collegium Bohemicum
Patrik Eichler
Tereza Šimůnková

Projekt „Schule der Demokratie“

Projektkoordinatorin
PhDr. Ilona Rožková

Projektbetreuung – Geschichtswissenschaften
Dr. des. Miroslav Němec
(bis 31. 8. 2010)

Projektbetreuung – Didaktik
Mgr. Andrea Vedralová
(bis 31. 7. 2010)

Wissenschaftlicher Leiter des Projektes
Petr Brod
(seit 1. 11. 2010)

Praktikant
Christoph Steker
(28. 6. 2010 – 30. 9. 2010)

Projekt „Geschichte verbindet“

Tschechischer Projektkoordinator
PhDr. Josef Urbánek (bis 31. 7. 2010)
Thomas Oellerman M.A. (seit 1. 8. 2010)

Praktikantin
Anna Koubová

Projekt Průzkum a dokumentace malých památek v česko-saském příhraničí

Česká koordinátorka projektu
Mgr. Kateřina Matasová (do 30. 6. 2010)

Asistent koordinátorky
Bc. Milan Rudík
Projekt Tragická místa paměti jednoho regionu

Collegium Bohemicum bylo nositelem projektu,
který v květnu 2010 vyvrcholil úspěšnou verni-
sází v Ústí nad Labem. Projekt organizoval
Antikomplex o. s., jeho koordinátorem byl
Mgr. Ondřej Matějka.

Kulturní manažer/ka
Mgr. Kateřina Matasová (do 30. 6. 2010)
MgA. Zbyšek Brůj (od 20. 9. 2010)

Koordinátor přípravy konferencí
Česko-německého diskusního fóra
Ondřej Pavlík

Externí spolupracovníci
Mgr. Jan Šícha, odbor střední Evropy, MZV ČR,
pověřen prací na přípravě trvalé expozice
Collegia Bohemica

Dobrovolníci u Collegia Bohemica
Philipp Kirchenmaier (do 28. 8. 2010)
Berit Hansen (od 20. 9. 2010)
*Dobrovolníkům srdečně děkujeme
za jejich pomoc.*

Projekt „Untersuchung und Dokumentation von Kleindenkmalen im sächsisch-böhmischen Grenzraum“

Tschechische Projektkoordinatorin
Mgr. Kateřina Matasová (bis 30. 6. 2010)

Assistent der Koordinatorin
Bc. Milan Rudík

Projekt „Tragische Erinnerungsorte einer Region“

Collegium Bohemicum war Träger des Projektes,
das im Mai 2010 in einer erfolgreichen Vernis-
sage in Ústí nad Labem gipfelte. Organisator des
Projekts war der Verein Antikomplex.
Projektkoordinator: **Mgr. Ondřej Matějka.**

Kulturmanager/inn:
Mgr. Kateřina Matasová (bis 30. 6. 2010)
MgA. Zbyšek Brůj (seit 20. 9. 2010)

Koordinator der Konferenzen
des Deutsch-Tschechischen Gesprächsforums
Ondřej Pavlík

Externe Mitarbeiter/innen:
Mgr. Jan Šícha, Referat Mitteleuropa,
Außenministerium der Tschechischen
Republik, beauftragt mit der Vorbereitung der
Dauerausstellung des Collegium Bohemicum

Mitarbeiter am Collegium Bohemicum im Rahmen
des Europäischen Freiwilligendienstes
Philipp Kirchenmaier (bis 28. 8. 2010)
Berit Hansen (seit 20. 9. 2010)
Den Freiwilligen danken wir herzlich für ihre Hilfe!



Pracovní tým Collegia Bohemica při společné team-buildingové aktivitě, srpnovém lodním výletu z Ústí nad Labem do Velkých Žernosek. Zleva: P. Kirchenmaier, B. Mouralová, F. Wetzlová, O. Pavlík, T. Oellermann, Ch. Steker, T. Šimůnková, J. Šícha, M. Rudík, P. Eichler, I. Rožková

Das Team des Collegium Bohemicum im August beim Team-Building – Wasserwandern von Ústí nad Labem nach Velké Žernosky. Von links: P. Kirchenmaier, B. Mouralová, F. Wetzl, O. Pavlík, T. Oellermann, Ch. Steker, T. Šimůnková, J. Šícha, M. Rudík, P. Eichler, I. Rožková

Správní rada

Předseda

Mgr. Petr Gandalovič
poslanec parlamentu ČR (do září 2010 člen SR).
Byl zvolen 13. 12. 2010 po rezignaci Mgr. Jana Kubaty v návaznosti na odchod dosavadního předsedy na Ministerstvo spravedlnosti.

Členové

PhDr. Michaela Hrubá, Ph.D.
děkanka Filozofické fakulty UJEP

Mgr. Lenka Černá
ředitelka Dobrovolnického centra
v Ústí nad Labem

Mgr. Tomáš Wiesner
vedoucí odboru ochrany movitého kulturního
dědictví, muzeí a galerií MK ČR

doc. PhDr. Marie Macková, Ph.D.
Ústav historických věd Filozofické fakulty
Univerzity Pardubice

PaeDr. Gustav Krov
zastupitel Statutárního města Ústí nad Labem,
ředitel Muzea města Ústí nad Labem

Verwaltungsrat

Vorsitzender

Mgr. Petr Gandalovič
Abgeordneter des Parlaments der Tschechischen Republik (bis September 2010 Verwaltungsratsmitglied).
Wurde am 13. 12. 2010 nach dem Rücktritt von Mgr. Jan Kubata, der ins Justizministerium berufen wurde, gewählt.

Mitglieder

PhDr. Michaela Hrubá, Ph.D.
Dekanin der Philosophischen Fakultät der Jan-Evangelist-Purkyně-Universität Ústí nad Labem

Mgr. Lenka Černá
Direktorin des Zentrums für komunitäre Arbeit,
Ústí nad Labem

Mgr. Tomáš Wiesner
Leiter der Abteilung für den Schutz kultureller Güter, Museen und Galerien beim Kulturministerium der Tschechischen Republik

Doc. PhDr. Marie Macková, Ph.D.
Institut für Geschichtswissenschaften an der Philosophischen Fakultät der Universität Pardubice

PaeDr. Gustav Krov
Stadtverordneter der Statutarstadt Ústí nad Labem, Leiter des Museums der Stadt Ústí nad Labem

Termíny zasedání Správní rady Collegia Bohemica, o. p. s. v roce 2010

22. 3. 2010	24. zasedání
19. 7. 2010	25. zasedání
4. 10. 2010	26. zasedání
1. 11. 2010	27. zasedání
13. 12. 2010	28. zasedání

Termine der Verwaltungsratssitzungen des Collegium Bohemicum, o. p. s. im Jahre 2010

22. 3. 2010	24. Verwaltungsratssitzung
19. 7. 2010	25. Verwaltungsratssitzung
4. 10. 2010	26. Verwaltungsratssitzung
1. 11. 2010	27. Verwaltungsratssitzung
13. 12. 2010	28. Verwaltungsratssitzung

Dozorčí rada

Předseda

PhDr. Andrej Sulitka, CSc.

Katedra politologie a filozofie FF UJEP
(od 25. 6. 2010, Ing. Václav Petržíla rezignoval
k 3. 5. 2010)

Členové

Bc. Marcel Běhounek

zastupitel Statutárního města Ústí nad Labem,
finanční poradce

(Bc. Zuzana Kailová – radní města Ústí nad
Labem, byla odvolána zastupitelstvem Statutár-
ního města Ústí nad Labem ze dne 11. 11. 2010)

Mgr. Václav Houfek

vědecký tajemník Muzea města Ústí nad Labem

Termíny zasedání Dozorčí rady Collegia Bohemica, o.p.s. v roce 2010

21. 5. 2010

4. 10. 2010

Aufsichtsrat

Vorsitzender

PhDr. Andrej Sulitka, CSc.

Institut für Politologie und Philosophie der Philo-
sophischen Fakultät der Jan-Evangelist-
-Purkyně-Universität in Ústí nad Labem
(ab 25. 6. 2010, Ing.Václav Petržíla resignierte
zum 3. 5. 2010)

Mitglieder

Bc. Marcel Běhounek

Stadtverordneter der Statutarstadt Ústí nad
Labem, Finanzberater (Bc. Zuzana Kailová –
Stadträtin der Statutarstadt Ústí nad Labem –
wurde vom Stadtrat Ústí nad Labems zum
11. 11. 2010 abberufen)

Mgr. Václav Houfek

wissenschaftlicher Sekretär des Museums der
Stadt Ústí nad Labem

Termine der Aufsichtsratssitzung des Collegium Bohemicum, o.p.s. im Jahre 2010

21. 5. 2010

4. 10. 2010

I. 3. Vědecká rada / Wissenschaftlicher Beirat



prof. Dr. Milena Bartlová

- historička umění, nar. 1958 v Praze
- 1978–1991 a 1996–1997 pracovala v Národní galerii v Praze, mj. jako kurátorka Sbírký starého umění a zástupkyně ředitele sbírky
- od r. 1998 na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně (Seminář dějin umění)
- r. 2005 jmenována profesorkou
- v ak. r. 2009/10 hostující profesorka v Institutu dějin výtvarného umění na Humboldtově univerzitě v Berlíně
- od roku 2010 přednáší na Katedře teorie a dějin umění AVU v Praze
- specializuje se na umění a kulturu středověku, také na otázku nacionalismů v dějinách umění

Prof. Dr. Milena Bartlová

- Kunsthistorikerin, geb. 1958 in Prag
- 1978–1991 und 1996–1997 in der Nationalgalerie in Prag, u. a. als Sammlungskuratorin für Alte Kunst, Vizedirektorin der Sammlung tätig
- seit 1998 an der Philosophischen Fakultät der Masaryk-Universität in Brünn (Seminar der Kunstgeschichte)
- 2005 zur Professorin ernannt
- im Studienjahr 2009/10 Gastprofessorin am Institut für Kunst- und Bildgeschichte an der Humboldt-Universität Berlin
- seit 2010 am Lehrstuhl für Kunsttheorie und -geschichte an der Akademie der Bildenden Künste in Prag
- Spezialisierung auf Kunst und Kultur des Mittelalters und auf Nationalismusfragen in der Kunstgeschichte



Dr. Peter Becher

- historik, nar. 1952 v Mnichově
- od roku 1986 jednatel Spolku Adalberta Stiftera v Mnichově
- člen českého PEN-klubu a Rady Česko-německého diskusního fóra
- autor či spoluautor řady publikací o literatuře a kulturních dějinách českých zemí

Dr. Peter Becher

- Historiker, geb. 1952 in München
- seit 1986 Geschäftsführer des Adalbert Stifter Vereins
- Mitglied des tschechischen PEN und des Beirats des Deutsch-Tschechischen Gesprächsforum
- Autor oder Mitautor zahlreicher Publikationen über Literatur und Kulturgeschichte der böhmischen Länder

**em. prof. Dr. Detlef Brandes**

- historik, nar. 1941
- od roku 1991 do roku 2008 profesorem pro kulturu a dějiny Němců ve východní Evropě na univerzitě v Düsseldorfu
- člen smíšené Česko-německé komise historiků
- specializován mj. na dějiny Němců ve střední a východní Evropě

Em. Prof. Dr. Dr. h. c. Detlef Brandes

- Historiker, geb. 1941
- seit 1991 Professor am Institut für Kultur und Geschichte der Deutschen im östlichen Europa an der Heinrich-Heine-Universität in Düsseldorf
- Mitglied der Deutsch-Tschechischen Historikerkommission
- Gehört zu den bedeutendsten deutschen Historikern mit Forschungsschwerpunkt böhmische Geschichte
- Spezialisierung u. a. auf die Geschichte der Deutschen in Mittel- und Osteuropa

**prof. Dr. Peter Haslinger**

- historik, nar. 1964 v Innsbrucku
- od r. 2007 ředitelem Herderova Institutu v Marburgu, zároveň profesorem dějin východní Evropy v interdisciplinárním Centru pro východní Evropu v Giessenu (GiZo)
- spoluvydavatel časopisu Zeitschrift für Ostmitteleuropaforschung
- specializován mj. na dějiny českých zemí, Slovenska a Maďarska v letech 1867–1938, nacionalismus, regionalismus a otázky menšin

Prof. Dr. Peter Haslinger

- Historiker, geb. 1964 in Innsbruck
- seit 2007 Direktor des Herder-Instituts Marburg und zugleich Professor für die Geschichte Ostmitteleuropas am interdisziplinären Gießener Zentrum Östliches Europa (GiZo)
- Mitherausgeber der „Zeitschrift für Ostmitteleuropaforschung“
- Spezialisierung u. a. auf die Geschichte der böhmischen Länder, der Slowakei und Ungarns 1867–1938, Nationalismus, Regionalismus und Minderheitenfragen

**prof. PhDr. Miloš Havelka, CSc.**

- filozof a sociolog, nar. 1944 v Brně
- od r. 1999 profesorem na Ústavu politologie FF UK Praha
- od r. 2002 profesorem FHS UK v Praze, proděkan pro vědu a výzkum
- 1993–2001 byl šéfredaktorem Sociologického časopisu a Czech Sociological Review
- specializován mj. na české politické myšlení a filozofii českých dějin, otázky transformace české společnosti

Prof. PhDr. Miloš Havelka, CSc.

- Philosoph und Soziologe, geb. 1944 in Brünn
- seit 1999 Professor der Politologie an der Karlsuniversität in Prag
- seit 2002 Professor der Sozialwissenschaftlichen Fakultät der Karlsuniversität, Vize-dekan für Wissenschaft und Forschung
- 1993–2001 Chefredakteur der Zeitschriften „Sociologický časopis“ („Soziologische Zeitschrift“) und „Czech Sociological Review“
- Spezialisierung u. a. auf tschechisches politisches Denken und Philosophie der böhmischen Geschichte, Problematik der Transformation der tschechischen Gesellschaft

**doc. PhDr. Kristina Kaiserová, CSc.**

- historička, nar. 1956 ve Varnsdorfu
- 1980–1987 odborná archivářka v Okresním archivu v Děčíně
- od r. 1990 dosud působí na Pedagogické fakultě v Ústí nad Labem: nejprve jako odborná asistentka na Katedře historie a zároveň vědecká tajemnice Ústavu slovansko-germánských studií, jenž se po založení Univerzity J. E. Purkyně v roce 1992 stává ústavem rektorátním.
- Od roku 2006 ředitelka téhož ústavu, který je od roku 2008 ústavem Filozofické fakulty UJEP
- zaměření na dějiny Němců v českých zemích, česko-německé vztahy a církevní dějiny 19. a první poloviny 20. století

Doc. PhDr. Kristina Kaiserová, CSc.

- Geschichtswissenschaftlerin, 1956 in Varnsdorf geboren
- 1980–1987 Facharchivarin im Kreisarchiv Děčín
- seit 1990 Tätigkeit an der Pädagogischen Fakultät in Ústí nad Labem: zuerst als Fachassistentin am Lehrstuhl für Geschichte und gleichzeitig als wissenschaftliche Sekretärin am Institut für slawisch-germanische Studien, das nach der Gründung der J.-E.-Purkyně-Universität 1992 zu einem Institut des Rektorats wurde
- Seit 2006 Leiterin dieses Instituts, das seit 2008 ein Institut der Philosophischen Fakultät der UJEP ist
- Forschungsschwerpunkt zur Geschichte der Deutschen in den böhmischen Ländern, die deutsch-tschechischen Beziehungen und die Kirchengeschichte vom 19. bis Mitte des 20. Jahrhunderts



Mgr. Daniel Kroupa, Ph.D.

- politik a filozof, nar. 1949 v Praze
- od r. 1977 činný v Chartě 77
- 1990–1992 poslancem FS, 1996–1998 poslancem Parlamentu ČR
- 1998–2004 senátorem Parlamentu ČR
- od roku 2006 vedoucí katedry politologie a filozofie Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem

Mgr. Daniel Kroupa, Ph.D.

- Politologe, Philosoph, geb. 1949 in Prag
- seit 1977 tätig in der Charta 77
- 1990–1992 Abgeordneter des Föderalen Parlaments der ČSFR, 1996–1998 Abgeordneter im Parlament der Tschechischen Republik
- 1998–2004 Senator im Parlament der Tschechischen Republik
- seit 2006 Leiter des Lehrstuhls für Politologie und Philosophie der Jan-Evangelist-Purkyně-Universität in Ústí nad Labem



prof. Dr. Marek Nekula

- literární vědec a bohemista
- od r. 1998 profesorem na univerzitě v Řezně, vedoucím Bohemicum Regensburg–Passau
- r. 2006 jmenován v ČR profesorem pro český jazyk
- spoluvydavatel ročenky brücken
- specializován mj. na téma jazyka a identity, vztahů mezi češtinou a němčinou, lingvistické stránky Kafkova díla

Prof. Dr. Marek Nekula

- Literaturwissenschaftler und Philologe der tschechischen Sprache
- seit 1998 Professor an der Universität Regensburg für Bohemistik und Westslawistik, Leiter des Bohemicum in Regensburg-Passau
- 2006 zum Professor für Tschechische Sprache in Tschechien ernannt
- Mitherausgeber des Jahresbandes „brücken“
- spezialisiert u.a. auf das Thema der Sprache und Identität, der deutsch-tschechischen Sprachbeziehungen und das Thema der Sprache im Werk von Kafka



prof. Dr. Stefan Michael Newerkla

- slavista, bohemista, nar. 1972 v Hornu (Rakousko)
- od roku 2004 univerzitní profesor západoslovanských jazyků na vídeňské univerzitě
- od roku 2005 člen řídicího grémia programu AKTION Rakousko – Česká republika
- od roku 2009 spolupředseda Stálé konference rakouských a českých historiků ke společnému kulturnímu dědictví MZV ČR a rakouského BMEIA
- specializován mj. na vývoj kontaktů mezi němčinou a západoslovanskými jazyky, školství a výuku jazyků v habsburské monarchii

Prof. Dr. Stefan Michael Newerkla

- Slawist, Bohemist, geb. 1972 in Horn (Österreich)
- seit 2004 Professor der westslawischen Sprachen an der Wiener Universität
- seit 2005 Mitglied des leitenden Gremiums des Programmes AKTION Österreich – Tschechische Republik
- Spezialisierung u. a. auf Entwicklung der Kontakte zwischen der deutschen und den westslawischen Sprachen, Bildungswesen und Fremdsprachenunterricht in der Habsburger Monarchie



prof. Dr. Jiří Pešek, CSc.

- historik, nar. 1954
- 1978–1993 pracoval v Archivu hl. města Prahy, od r. 1990 jako zástupce ředitele
- 1997–2002 ředitel Institutu mezinárodních studií FSV UK Praha
- od r. 2000 profesor Katedry německých a rakouských studií na FSV UK Praha
- člen smíšené Česko-německé komise historiků
- r. 2007 obdržel Spolkový kříž za zásluhy 1. třídy
- zabývá se hlavně interdisciplinárními aspekty kulturních a sociálních dějin Evropy 16. až 20. století a německými dějinami

Prof. Dr. Jiří Pešek, CSc.

- Historiker, geb. 1954 in Prag
- 1978–1993 im Archiv der Hauptstadt Prag, seit 1990 als Vizedirektor tätig
- seit 1995 Leiter des Lehrstuhles für deutsche und österreichische Studien des Institutes f. internationale Studien der Sozialwissenschaftlichen Fakultät der Karlsuniversität
- seit 1993 Mitglied und seit 2001 tschechischer Vorsitzender der Deutsch-Tschechischen Historikerkommission
- 2007 Bundesverdienstkreuz 1. Klasse
- Forschungsthemen: interdisziplinäre Probleme der Kultur- und Sozialgeschichte des 16. bis 20. Jahrhunderts, deutsche Geschichte



PhDr. Václav Petrbock, Ph.D.

- literární historik, nar. 1972 v Rakovníku
- od 1997 vědecký pracovník Ústavu pro českou literaturu AV ČR
- 2004 zastupující asistent v Institutu slavistiky na vídeňské univerzitě
- od 2005 externí spolupracovník Filozofické fakulty UK (Ústav germánských studií, Ústav českých dějin)
- zaměřen na dějiny česko-německých literárních a kulturních vztahů 18.–20. století

PhDr. Václav Petrbock, Ph.D.

- Literaturhistoriker, geb. 1972 in Rakovník
- seit 1997 wissenschaftlicher Mitarbeiter am Institut für tschechische Literatur der Akademie der Wissenschaften der Tschechischen Republik
- 2004 stellvertretender Assistent am Institut für Slavistik der Universität Wien
- seit 2005 freier Mitarbeiter an der Philosophischen Fakultät der Karlsuniversität (Institut für germanische Studien, Institut für tschechische Geschichte)
- beschäftigt sich mit der Geschichte der deutsch-tschechischen Beziehungen in Kultur und Literatur vom 18. bis zum 20. Jahrhundert



prof. Jacques Rupnik

- historik a politolog, narozen 1950 v Praze
- 1977–1982 působil jako odborník na východní Evropu v BBC World Service
- od r. 1982 profesor v Institutu politických studií v Paříži
- 1990–1992 poradce prezidenta Václava Havla
- specializován na politickou transformaci ve střední a východní Evropě a otázky nacionalismu

Prof. Jacques Rupnik

- Historiker und Politologe, geb. 1950 in Prag
- 1977–1982 als Osteuropaspezialist in BBC World Service tätig
- seit 1982 Professor am Institut d'Études Politiques de Paris
- 1990–1992 Berater Präsident Václav Havels
- Spezialisierung auf die politische Transformation in Mittel- und Osteuropa und Fragen des Nationalismus



prof. doc. PhDr. Miloš Řezník, Ph.D.

- historik, nar. 1970 v Rychnově nad Kněžnou
- 1998–2001 odborným asistentem v Ústavu světových dějin na FF UK Praha
- 2000–2002 odborným asistentem v Humanitněvědném centru pro dějiny a kulturu středovýchodní Evropy v Lipsku (GWZO)
- od r. 2002 držitelem juniorské profesury pro evropské regionální dějiny na Technické univerzitě v Saské Kamenici/Chemnitz
- spolupředseda smíšené Česko-německé komise historiků
- specializuje se mj. na historii česko-saského pohraničí, nacionalismus a utváření kolektivních identit

Jun.–Prof. Doc. PhDr. Miloš Řezník, Ph.D.

- Historiker, geb. 1970 in Rychnov nad Kněžnou
- 1998–2001 wissenschaftlicher Mitarbeiter im Institut für Weltgeschichte der Philosophischen Fakultät der Karlsuniversität in Prag
- 2000–2002 wissenschaftlicher Mitarbeiter in GWZO Leipzig
- seit 2002 Juniorprofessor für Europäische Regionalgeschichte mit besonderer Berücksichtigung des sächsisch-böhmischen Grenzraums an der TU Chemnitz
- beschäftigt sich u. a. mit der Geschichte des sächsisch-böhmischen Grenzraumes, dem Nationalismus und moderner Nationsbildung



prof. Dr. phil.habil. Walter Schmitz

- literární vědec, filolog, nar. 1953 v Cochemu
- od roku 2000 ředitel Středoevropského centra pro státovědu, hospodářství a kulturní vědy na Technické univerzitě v Drážďanech
- prezident Středoevropského svazu germanistů
- specializuje se na německou literaturu romantismu a biedermaieru, přelomu století a současnosti, a na sémiotiku

Prof. Dr. Walter Schmitz

- Literaturwissenschaftler, Philologe, geb. 1953 in Cochem
- seit 2000 Direktor des Mitteleuropazentrums für Staats-, Wirtschafts- und Kulturwissenschaften an der TU Dresden
- Präsident des Mitteleuropäischen Germanistenverbandes
- Spezialisierung auf deutsche Literatur der Romantik und der Biedermeierzeit, der Jahrhundertwende und Gegenwart, Semiotik

**prof. Dr. Martin Schulze Wessel**

- historik, nar. 1962
- první předsedající Collegia Carolina v Mnichově
- od r. 2003 profesorem dějin východní Evropy na Univerzitě Ludvíka Maxmiliána v Mnichově
- předseda Česko-německé a Slovensko-německé komise historiků
- vydavatel časopisu Bohemia
- specializuje se mj. na české dějiny po r. 1848, na církevní dějiny střední a východní Evropy, dějiny impérií ve východní Evropě a transnacionální vztahy mezi východem, středem a západem Evropy

Prof. Dr. Martin Schulze Wessel

- Historiker, geb. 1962
- seit 2003 Professor für Geschichte Osteuropas an der Ludwig-Maximilians-Universität München
- Vorsitzender der Deutsch-Tschechischen und Deutsch-Slowakischen Historikerkommission
- Herausgeber der Zeitschrift „Bohemia“
- Spezialisierung u.a. auf tschechische Geschichte seit 1848, Religionsgeschichte Ostmittel- und Osteuropas, Geschichte der Imperien in Osteuropa und auf transnationale Beziehungen zwischen Ost-, Mittel- und Westeuropa

**PhDr. Stanislav Slavík**

- kurátor, nar. 1948
- od roku 1973 zaměstnán v Národním muzeu
- autor scénářů mnohých výstav k českým a československým dějinám po roce 1918
- specializuje se na novodobé české dějiny v muzejní reflexi, dějiny českého osídlení na Volyni, problematiku muzejnictví
- člen poradních a profesních orgánů českých muzeí

PhDr. Stanislav Slavík

- Kurator, geb. 1948
- seit 1973 im Nationalmuseum Prag tätig
- Autor vieler Ausstellungen zur tschechischen sowie tschechoslowakischen Geschichte nach 1918
- Mitglied der Beratungs- und Professionalisierungsorgane tschechischer Museen
- Spezialisiert sich auf tschechische Zeitgeschichte im Spiegel der Museen, Geschichte der tschechischen Siedlung auf Wolynien, Fragen der Museologie

**Mgr. Jan Šícha**

- diplomat, publicista, nar. 1967 v Ústí nad Labem
- 1990–1995 pracoval v Literárním archivu Památníku národního písemnictví
- 1997–1999 pracovníkem kulturního oddělení Českého velvyslanectví v Bonnu
- zakládající ředitel Českého centra v Mnichově
- nyní pracuje na Odboru států střední Evropy Ministerstva zahraničí ČR, pověřen prací pro Collegium Bohemicum, o. p. s.

Mgr. Jan Šícha

- Diplomat, Publizist, geb. 1967 in Ústí nad Labem
- 1990–1995 Mitarbeiter im Tschechischen Nationalen Literaturarchiv in der Gedenkstätte des Nationalen Schrifttums in Prag
- 1997–1999 Mitarbeiter der Kulturabteilung der Botschaft der Tschechischen Republik in Bonn
- Gründungsdirektor des Tschechischen Zentrums in München
- zur Zeit Mitarbeiter in der Abteilung Mitteleuropäische Staaten im tschechischen Außenministerium, mit der Arbeit für das Collegium Bohemicum beauftragt

**Dr. Tobias Weger**

- historik a překladatel, nar. 1968 v Mnichově
- od r. 2004 vědecký pracovník Spolkového institutu pro kulturu a dějiny Němců ve východní Evropě (BKGE) v Oldenburgu
- 2002–2004 kulturní referent ve Slezském muzeu ve Zhořelci (Görlitz)
- specializován mj. na dějiny českých zemí, dějiny národních hnutí ve střední Evropě a studium historických stereotypů

Dr. Tobias Weger

- Historiker und Übersetzer, geb. 1968 in München
- seit 2004 wissenschaftlicher Mitarbeiter des Bundesinstituts für Kultur und Geschichte der Deutschen im östlichen Europa in Oldenburg
- 2002–2004 Kulturreferent im Schlesischen Museum in Görlitz
- Spezialisierung u. a. auf Geschichte der böhmischen Länder, Geschichte der Volksbewegungen in Mitteleuropa und Studium der Stereotypen

Termín konání Vědecké rady Collegia Bohemica v roce 2010

25. 6. 2010 6. zasedání

Vědecká rada Collegia Bohemica se na svém zasedání zabývala librettem k připravované expozici a vypořádávala připomínky kolegů z UJEP, kteří se po prezentaci koncepce na ústecké univerzitě zapojili do diskuze. Ústeckým vědcům patří díky za zajímavé dílčí podněty, které byly konstruktivně použity v práci Collegia Bohemica a do dalších plánů a které byly v době zasedání vědecké rady již zapracovány do koncepce. Ve svém písemném vyjádření však mezinárodní vědecká rada Collegia Bohemica zdůraznila, že připomínky se nedotýkaly podstaty koncepce, za kterou vědecká rada výslovně stojí. Odmítá také kritiku vedenou mimovědeckou motivací. Intencí připravovaného muzea je mapovat dějiny a kulturu Němců v českých zemích, ne prezentovat dějiny česko-německých vztahů. Vědecká rada práci Collegia Bohemica vnímá jako přeshraniční, nadstraníckou, nenavázanou na partikulární zájmy.

Prohlášení vědecké rady Collegia Bohemica ze dne 25. 6. 2010 ke koncepci expozice:

“Vědecká rada Collegia Bohemica se v uplynulých dvou letech intenzivně zabývala základní koncepcí stálé výstavy. Transparentní proces jejího vzniku provázela četnými konstruktivními podněty. Vědecká rada vyjadřuje svou velkou spokojenost s materiálem Tematické okruhy k muzeu německy mluvících obyvatel českých zemí a považuje ho za bezvýhradně spolehlivý a odborně konzistentní základ pro budoucí výstavu, pro další rozšiřování sbírek a pro přípravu výstavního scénáře. Vědecká rada ujistuje Collegium Bohemicum svou plnou podporou, jak v interních poradách, tak i ve vztahu k veřejnosti.“

Vědecká rada zároveň zdůraznila zvláštní charakter výstavy ve srovnání například s vědeckou publikací. Faktem je, že řada témat se při nedostatku existujících exponátů nedá předvést v úplnosti.

Termin der Sitzung des Wissenschaftlichen Beirates des Collegium Bohemicum im Jahre 2010

25. 6. 2010 6. Sitzung

Der Wissenschaftliche Beirat des Collegium Bohemicum beschäftigte sich auf seiner Sitzung mit den Plänen zur Ausstellung und zog hierbei auch die Anmerkungen der Kollegen von der UJEP in Betracht, die sich nach der Präsentation des Konzepts an der Universität in Ústí nad Labem an der Diskussion beteiligt hatten. Den Wissenschaftlern aus Ústí gebührt Dank für die sehr interessanten Anregungen zu Teilproblemen der Ausstellung, die bei der Arbeit des Collegium Bohemicum und für weitere Pläne konstruktiv verwendet wurden; diese Anregungen waren bei der Sitzung des Wissenschaftlichen Beirates bereits in das Konzept eingearbeitet worden. In seiner schriftlichen Stellungnahme betonte der international besetzte Wissenschaftliche Beirat des Collegium Bohemicum jedoch, dass die Anmerkungen nicht das Wesen des Konzepts betrafen, hinter dem der Wissenschaftliche Beirat ausdrücklich steht. Er lehnt außerdem Kritik ab, die aus nicht-wissenschaftlichen Motiven hervorgebracht wird. Die Intention des geplanten Museums ist es nicht, die Geschichte der deutsch-tschechischen Beziehungen darzustellen, sondern die Geschichte und Kultur der Deutschen in den böhmischen Ländern nachzuzeichnen. Der Wissenschaftliche Beirat nimmt die Arbeit des Collegium Bohemicum als grenzübergreifend, überparteilich und nicht an spezielle Interessen gebunden wahr.

Verlautbarung des Wissenschaftlichen Beirates des Collegium Bohemicum vom 25. 6. 2010 zum Konzept der Ausstellung:

„Der Wissenschaftliche Beirat des Collegium Bohemicum hat sich in den vergangenen zwei Jahren intensiv mit dem Grundkonzept der Dauerausstellung beschäftigt. Den transparenten Prozess seiner Entstehung begleitete er mit zahlreichen konstruktiven Anregungen. Der Wissenschaftliche Beirat drückt seine große Zufriedenheit mit den „Themenkreisen zum Museum der deutschsprachigen Bevölkerung in den böhmischen

Výstava se tedy musí řídit dostupností objektů a exponátů, pokud nemá být pouze textovou a mediální prezentací. Vědecká rada také výslovně uvítala záměr věnovat některým zvláštním tématům v budoucnu krátkodobou výstavu.

Ländern“ aus und hält sie für eine ausnahmslos verlässliche und fachlich konsistente Grundlage für die zukünftige Ausstellung, für die Erweiterung der Sammlung und für die Vorbereitung des Ausstellungsszenarios. Der Wissenschaftliche Beirat versichert dem Collegium Bohemicum seine umfassende Unterstützung, sowohl auf den internen Sitzungen als auch in der Beziehung zur Öffentlichkeit.“

Der Wissenschaftliche Beirat betonte außerdem den besonderen Charakter der Ausstellung im Vergleich z. B. mit einer wissenschaftlichen Publikation. Es ist eine Tatsache, dass viele Themen aufgrund fehlender Ausstellungstücke nicht umfassend behandelt werden können. Die Ausstellung muss sich also an der Verfügbarkeit der Objekte und Ausstellungsstücke orientieren, wenn die Ausstellung nicht nur aus Text und Medienpräsentationen bestehen soll. Der Wissenschaftliche Beirat hat auch den Plan ausdrücklich begrüßt, einigen besonderen Themen in der Zukunft Sonderausstellungen zu widmen.



Jedno ze zasedání Vědecké rady Collegia Bohemica /
Bei einer Sitzung des Wissenschaftlichen Beirates des Collegium Bohemicum

I. 4. Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost Collegia Bohemica / Beirat für den Sammlungsaufbau des Collegium Bohemicum

Dr. Eva Habel

etnologka, zaměstnankyně Biskupství litoměřického ve Šluknově

Mgr. Václav Houfek

vědecký tajemník Muzea města Ústí nad Labem

PhDr. Vladimír Kaiser

ředitel Archivu města Ústí nad Labem
(v únoru 2010 požádal o uvolnění z funkce)

Dr. Hana Nogosseck

Německé historické muzeum v Berlíně

Mgr. Alena Petruželková

vedoucí knihovny Památníku národního písemnictví v Praze

PhDr. Hana Rousová

historička umění

prof. PhDr. Vít Vlnas, Ph.D.

ředitel Sbírkový starého umění Národní galerie, Praha

Dr. Eva Habel

Ethnologin, Mitarbeiterin des Bistums Litoměřice in Šluknov

Mgr. Václav Houfek

wissenschaftlicher Sekretär des Museums der Stadt Ústí nad Labem

PhDr. Vladimír Kaiser

Direktor de Archivs der Stadt Ústí nad Labem
(bis Februar 2010)

Dr. Hana Nogosseck

Deutsches Historisches Museum in Berlin

Mgr. Alena Petruželková

Leiterin der Bibliothek der Gedenkstätte des nationalen Schrifttums in Prag

PhDr. Hana Rousová

Kunsthistorikerin

Prof. PhDr. Vít Vlnas, Ph. D.

Direktor der Sammlung für alte Kunst der Nationalgalerie, Prag

Náplň činnosti Poradního sboru pro sbírkotvornou činnost Collegia Bohemica je definována v souladu s Metodickým pokynem k provádění některých činností souvisejících s tvorbou sbírek, péčí o sbírky a vývozem sbírkových předmětů do zahraničí Ministerstva kultury ČR, Č.j. 14.639/2002.

Termíny zasedání Poradního sboru pro sbírkotvornou činnost Collegia Bohemica v roce 2010

16. 2. 2010 2. zasedání
22. 10. 2010 3. zasedání

Únorové setkání Poradního sboru pro sbírkotvornou činnost se konalo v prostorách Pražského literárního domu autorů německého jazyka. Přítomní členové poradního sboru Mgr. Václav Houfek, Mgr. Alena Petruželková, Dr. Hana Rousová a prof. Vít Vlnas (Dr. Hana Nogosseck se ze zdravotních důvodů omluvila, Dr. Kaiser požádal o uvolnění z funkce člena poradního sboru) schválili nákup předmětů v celkové hodnotě 306 800 Kč.

Schválen byl mj. nákup grafických listů Wilhelma Gause s motivy Karlových Varů, knihy ručně psaných přednášek profesora pražské univerzity Ignáce Cornovy anebo pozdně barokní intarzované skříň z jižních Čech coby dokladu měšťanských ambic německého venkovského obyvatelstva.

Následující setkání Poradního sboru se konalo 22. října 2010. Přítomní členové poradního sboru Mgr. Alena Petruželková, Dr. Eva Habel,

Die Kompetenzen des Beirates für den Sammlungsaufbau des Collegium Bohemicum werden in Übereinstimmung mit den methodischen Anweisungen des Kulturministeriums Aktnr. 14.639/2002 zur Tätigkeitsentfaltung im Bereich des Sammlungsaufbaus und -pflege und dem Export der Sammlungsstücke in das Ausland definiert.

Termine der Sitzungen des Beirates für den Sammlungsaufbau des Collegium Bohemicum im Jahre 2010

16. 2. 2010 2. Sitzung
22. 10. 2010 3. Sitzung

Das Treffen des Beirates für den Sammlungsaufbau im Februar fand in den Räumen des Prager Literaturhauses deutschsprachiger Autoren statt. Die anwesenden Mitglieder des Beirates, Mgr. Václav Houfek, Mgr. Alena Petruželková, Dr. Hana Rousová und Prof. Vít Vlnas (Dr. Hana Nogosseck fehlte aus gesundheitlichen Gründen, Dr. Kaiser bat um die Freistellung von seiner Funktion als Beiratsmitglied), genehmigten den Ankauf von Gegenständen mit einem Gesamtwert von CZK 306 800.

Es wurde unter anderem der Ankauf von Grafiken von Wilhelm Gause mit Karlsbader Motiven, von Büchern handgeschriebener Vorlesungen von Professor Ignatz Cornova von der Prager Universität und vom südböhmischen Intarsienstrank aus dem Spätbarock als eine Art Nachweis der stadtbürgerlichen Ambitionen der deutschen Dorfbewölkerung genehmigt.

Am 22. Oktober 2010 fand eine Sitzung des Beirates statt. Anwesend waren die Mitglieder des

Dr. Hana Rousová a Mgr. Václav Houfek schválili nákup předmětů v celkové hodnotě 1 523 875 Kč. Poradním sborem požadované snížení ceny o deset procent bylo dosaženo u „Olejové studie portrétu T. G. Masaryka“ (olej, plátno na lepence, s. p. 61,5 × 48 cm) Emila Orlika. Schválen byl kromě jiného nákup inventáře hospody z přelomu 19. a 20. století.

Sbírka Collegia Bohemica

Sbírka Collegia Bohemica dnes obsahuje předměty od počátku sedmáctého století, stěžejní část pochází ze století osmnáctého až dvacátého. Pod názvem „Německé kulturní dědictví“ ji v květnu zapsalo Ministerstvo kultury do své Centrální evidence sbírek. CES obsahuje záznamy o více než 65 milionech položkách movitého kulturního dědictví České republiky. Zápis do CES je povinný pro všechny sbírky ve vlastnictví státu, kraje nebo obcí a mohou o něj požádat právnické a fyzické osoby. Collegium Bohemicum dobrovolnou evidencí v CES veřejně deklaruje svůj záměr pečovat o sbírku německého kulturního dědictví na nejvyšší vědecké úrovni, rozšiřovat ji a přebírat na sebe profesionální závazky etablované muzejní instituce. Díky webovým stránkám CES Collegium Bohemicum prezentuje základní informace o sbírce široké veřejnosti. Zápisem do CES získává Collegium Bohemicum také možnost podpory od státních odborných pracovišť, typicky na restauraci a prezentaci sbírek. Collegium Bohemicum tak potvrzuje svou pozici mezi etablovanými muzejními institucemi České republiky.

Sbírku Collegia Bohemica „Německé kulturní dědictví“ v Centrální evidenci sbírek naleznete na: <http://ces.mkcr.cz/cz/psb.php?idpsb=2619>

Sbírku podle možností trhu rozšiřujeme nákupy. Nákupy předmětů probíhají z prostředků Česko-německého fondu budoucnosti. Pro část předmětů – obrazů německých malířů s původem v českých

Beirates, Mgr. Alena Petruželková, Dr. Hana Rousová und Mgr. Václav Houfek. Sie genehmigten den Ankauf von Gegenständen mit einem Gesamtwert von CZK 1 523 875. Die vom Beirat geforderte Preissenkung um zehn Prozent wurde bei der „Ölstudie für ein Porträt von T. G. Masaryk“ (Ölfarbe, Leinwand auf Karton, 61,5 × 48 cm) von Emil Orlik erzielt. Genehmigt wurde unter anderem der Ankauf des Inventars einer Gaststätte vom Ende des 19. Jahrhunderts.

Die Sammlung des Collegium Bohemicum

Die Sammlung des Collegium Bohemicum umfasst heute Gegenstände vom Anfang des 17. Jahrhunderts, der Hauptteil stammt aus dem 18., 19. und 20. Jahrhundert. Unter dem Titel „Německé kulturní dědictví (Deutsches kulturelles Erbe)“ wurde sie im Mai vom tschechischen Kulturministerium in das Zentralregister für Sammlungen (CES) eingetragen. Das CES enthält Einträge über mehr als 65 Millionen bewegliche Objekte des kulturellen Erbes in der Tschechischen Republik. Die Eintragung in das CES ist Pflicht für alle Sammlungen im Eigentum von Staat, Regionen oder Kommunen. Juristische und natürliche Personen können die Eintragung beantragen. Das Collegium Bohemicum erklärt durch die freiwillige Erfassung im CES öffentlich sein Ziel, die Sammlung des kulturellen Erbes auf höchstem wissenschaftlichen Niveau zu pflegen, zu erweitern und die professionellen Pflichten einer etablierten Museumsinstitution auf sich zu nehmen. Über die Website des CES präsentiert das Collegium Bohemicum der breiten Öffentlichkeit außerdem grundlegende Informationen zur Sammlung. Durch die Eintragung ins CES erhält das Collegium Bohemicum auch die Möglichkeit, Förderung von staatlichen Stellen zu erhalten, z. B. für die Restaurierung und Präsentation der Sammlung. Das Collegium Bohemicum bestätigt so seine Position unter den etablierten Museumsinstitutionen der Tschechischen Republik.

Die Sammlung des Collegium Bohemicum „Německé kulturní dědictví (Deutsches kulturelles Erbe)“ im

zemích – budeme hledat možnosti spolufinancování jejich nákupu.

S prosbou o koupi či dlouhodobou zápůjčku předmětů jsme se v roce 2010 také obrátili na veřejnost, a to formou inzerátů v celostátním tisku, v našem Newsletteru a také osobní prosbou během rozhlasových interview. Velice nás těší pozitivní odezva, díky které jsme získali jak konkrétní budoucí exponáty, tak tipy na ně a nabídky spolupráce.

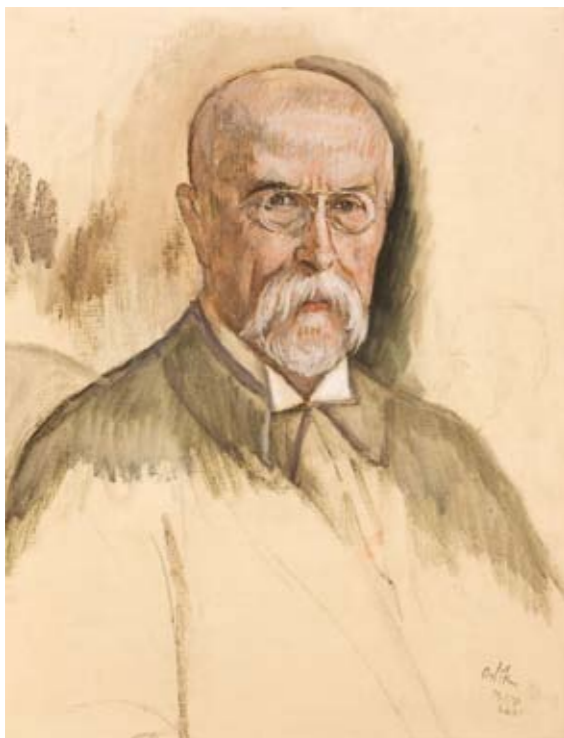
Na veřejnou prezentaci sbírek Collegia Bohemica byla také schválena podpora z evropských fondů Cíl 3/Ziel 3.

Zentralregister der Sammlungen finden Sie unter <http://ces.mkcr.cz/cz/psb.php?idpsb=2619>

Wir werden die Sammlung nach den Möglichkeiten des Marktes erweitern. Die Objekte werden aus Mitteln des Deutsch-Tschechischen Zukunftsfonds angekauft. Für den Ankauf bestimmter Objekte – Bilder deutscher Maler, die aus den böhmischen Ländern stammen – werden wir Möglichkeiten der Kofinanzierung suchen.

Mit der Bitte um den Verkauf oder die langfristige Ausleihe von Objekten wandten wir uns 2010 auch an die Öffentlichkeit – mit Inseraten in den landesweiten Printmedien, in unserem Newsletter und auch durch eine persönliche Bitte bei Radio-Interviews. Das positive Echo, durch das wir sowohl konkrete Exponate als auch Tipps und Kooperationsangebote erhalten haben, freut uns sehr.

Für die öffentliche Präsentation der Sammlungen des Collegium Bohemicum wurden auch Fördermittel aus dem europäischen Fonds Ziel 3 bereitgestellt.



V roce 2010 zakoupilo Collegium Bohemicum mezi jinými tyto exponáty: olejovou studii portrétu T. G. Masaryka od Emila Orlika, šperky z Chebska (19. století), soubor 29 grafických listů Wilhelma Gau-seho „Svět kolonád“ vytištěných na objednávku městské rady Karlových Varů (1894–1896) či inventář li-berecké hospody z přelomu 19. a 20. století. Autorem oleje „Schlag bei Gablonz a.N.“ je Rudolf Karasek.

Im Jahr 2010 erwarb das Collegium Bohemicum unter anderem folgende Exponate: eine Ölstudie zu einem Porträt von T. G. Masaryk von Emil Orlik, Schmuck aus der Gegend von Cheb (19. Jahrhundert), ein Set mit 29 Grafiken von Wilhelm Gause „Die Welt der Kollonaden“ (1894–1896), die auf Bestellung des Stadtrats von Karls-bad gedruckt wurden, und das Inventar einer Gaststätte in Liberec vom Ende des 19. Jahrhunderts. Außerdem erwarb das Collegium Bohemicum ein Ölgemälde von Rudolf Karasek, „Schlag bei Gablonz a.N.“.



I. 5. Externí pracovní skupina

Externí pracovní skupina pro přípravu expozice o dějinách německy mluvících obyvatel českých zemí – členové:

prof. PhDr. Milena Bartlová, CSc.
katedra teorie a dějin umění AVU v Praze

doc. PhDr. Kristina Kaiserová, CSc.
ředitelka Ústavu slovansko-germánských studií FF UJEP, Ústí nad Labem

Mgr. Luděk Krčmář
oddělení novějších dějin Západočeského muzea v Plzni

prof. PhDr. Eduard Kubů, CSc.
zástupce ředitele Ústavu hospodářských a sociálních dějin Univerzity Karlovy, Praha

PhDr. Miroslav Kunštát
katedra německých a rakouských studií FSV UK, Praha

doc. PhDr. Petr Lozoviuk, Ph.D.
Ústav pro saské dějiny a etnografii, Drážďany

Mgr. Ondřej Matějka
jednatel Antikomplexu, Praha

PhDr. Jiří Petráš
vedoucí oddělení nejnovějších dějin Jihočeského muzea v Českých Budějovicích

PhDr. Václav Petrbok, Ph.D.
Ústav pro českou literaturu AV ČR, Praha

PhDr. Stanislav Slavík
Oddělení novodobých českých dějin Národního muzea, Praha

Mgr. Matěj Spurný, Ph.D.
Antikomplex, Praha

Mgr. Jan Šícha
Odbor střední Evropy, MZV ČR Praha

Za Muzeum města Ústí nad Labem

PaedDr. Gustav Krov
ředitel

Mgr. Václav Houfek
vědecký tajemník

Tomáš Okurka a další kurátoři
vybraných sbírek muzea

I. 5. Externe Arbeitsgruppe

Externe Arbeitsgruppe für die Vorbereitung der Dauerausstellung zur Geschichte der Deutschen in den böhmischen Ländern – Mitglieder:

Prof. Milena Bartlová
Lehrstuhl für Kunsttheorie und geschichte der Akademie für Bildende Künste Prag

Doc. PhDr. Kristina Kaiserová, CSc.
Leiterin des Instituts für slawisch-germanische Forschung an der Philosophischen Fakultät der UJEP, Ústí nad Labem

Mgr. Luděk Krčmář
Abteilung für Neuere Geschichte des Westböhmisches Museums in Pilsen.

Prof. Eduard Kubů
stellvertretender Direktor des Instituts für Wirtschafts- und Sozialgeschichte der Karls-Universität Prag

PhDr. Miroslav Kunštát
Institut für deutsche und österreichische Studien der Sozialwissenschaftlichen Fakultät der Karlsuniversität Prag

Doc. PhDr. Petr Lozoviuk, Ph.D.
Institut für Sächsische Geschichte und Volkskunde e. V.

Mgr. Ondřej Matějka
Geschäftsführer von Antikomplex, Prag

PhDr. Jiří Petráš
Abteilungsleiter Neueste Geschichte des Südböhmischen Museums in Budweis

PhDr. Václav Petrbok, Ph.D.
Institut für tschechische Literatur der Akademie der Wissenschaften der Tschechischen Republik in Prag

PhDr. Stanislav Slavík
Abteilung für neuzeitliche tschechische Geschichte des Nationalmuseums in Prag

Mgr. Matěj Spurný, Ph.D.
Antikomplex, Prag

Mgr. Jan Šícha
Abteilung Mitteleuropa, Außenministerium der Tschechischen Republik in Prag

Für das Stadtmuseum Ústí nad Labem

PaedDr. Gustav Krov
Direktor

Mgr. Václav Houfek
wissenschaftlicher Sekretär

Tomáš Okurka und weitere
Sammlungskuratoren des Museums

I. 6. Programová rada festivalu Dny české a německé kultury

Monika Loderová

referentka pro divadlo a tanec, Goethe-Institut, Praha

Ivan Dostál

ředitel Domu kultury a radní pro kulturu města Ústí nad Labem

Christina Frankenberg

vedoucí programu Českého centra Berlín

Zuzana Pokorná

Odbor střední Evropy MZV ČR, býv. ředitelka Českého centra v Drážďanech

Marek Pokorný

ředitel Moravské galerie v Brně

Václav Šebek

architekt, býv. ředitel Českého centra v Drážďanech

Tomáš Šimerda

ředitel divadla opery a baletu, Ústí nad Labem

Členové bez hlasovacího práva

generální konzulka ČR v Drážďanech
(nebo její pověřený zástupce)

výkonný ředitel Nadace Brücke/Most
(nebo jeho pověřený zástupce)

ředitelka Collegia Bohemica, o. p. s.
(nebo její pověřený zástupce)

I. 6. Programmrat des Festivals Tschechisch-Deutsche Kulturtage

Monika Loderová

Referentin für Theater und Tanz, Goethe-Institut, Prag

Ivan Dostál

Leiter des Hauses der Kultur und Stadtrat für Kultur der Stadt Ústí nad Labem

Christina Frankenberg

Programmleiterin des Tschechischen Zentrums, Berlin

Zuzana Pokorná

Abteilung Mitteleuropa, Außenministerium der Tschechischen Republik,
ehem. Leiterin des Tschechischen Zentrums Dresden

Marek Pokorný

Leiter der Mährischen Galerie, Brno

Václav Šebek

Architekt, ehem. Leiter des Tschechischen Zentrums Dresden

Tomáš Šimerda

Leiter des Theaters Severočeské divadlo opery a baletu, Ústí nad Labem

Nicht stimmberechtigte Mitglieder

Generalkonsulin der Tschechischen Republik in Dresden
(oder ihr bevollmächtigter Vertreter)

Geschäftsführer der Brücke/Most-Stiftung
(oder sein bevollmächtigter Vertreter)

Direktorin des Collegium Bohemicum, o. p. s.
(oder ihr bevollmächtigter Vertreter)



II. Aktivita v roce 2010 / Aktivitäten im Jahr 2010

II. 1. Příprava stálé expozice o dějinách německy mluvících obyvatel českých zemí / Die Vorbereitung der Dauerausstellung zur Geschichte der deutschsprachigen Bevölkerung in den böhmischen Ländern

Koncepce stálé expozice dějin Němců v českých zemích byla v roce 2010 dotvořena, prezentována odborné i široké veřejnosti a získala plnou podporu mezinárodní vědecké rady Collegia Bohemica. Stalo se tak po dvou letech setkávání a demokratického dialogu pracovní skupiny a po řadě expertních konzultací. Je zásadním krokem k naplnění poslání Collegia Bohemica, jímž je zkoumání dějin a kulturního dědictví, které v českých zemích spoluvytvářeli německy mluvící obyvatelé.

Stálou expozicí v Ústí nad Labem chce Collegium Bohemicum srozumitelným způsobem vrátit německy mluvící obyvatelstvo do českého povědomí o dějinách vlastní země.

Jsme přesvědčeni, že moderně, vědecky a věcně zpracovaná expozice obohatí české povědomí o vlastních dějinách, jež se náhle jeví otevřené a mnohvrstevnaté, a přispěje k sebereflexi české společnosti.

Das Konzept der Dauerausstellung über die Geschichte der deutschsprachigen Bevölkerung in den böhmischen Ländern wurde 2010 abgerundet und dem Fachpublikum sowie der Öffentlichkeit präsentiert. Es erhielt die volle Unterstützung des internationalen Wissenschaftlichen Beirats des Collegium Bohemicum. Das war das Ergebnis von zwei Jahren Treffen und demokratischen Dialogs der Arbeitsgruppe und von zahlreichen Konsultationen mit Experten. Es ist ein grundlegender Schritt zur Erfüllung des wichtigsten Ziels des Collegium Bohemicum, nämlich der Erforschung der Geschichte und des kulturellen Erbes, das die deutschsprachige Bevölkerung in den böhmischen Ländern mitgestaltet hat.

Durch die Dauerausstellung in Ústí nad Labem möchte das Collegium Bohemicum auf verständliche Art und Weise die deutschsprachige Bevölkerung zurückbringen ins tschechische Bewusstsein für die Geschichte des eigenen Landes.

Wir sind überzeugt davon, dass eine moderne, wissenschaftlich und sachlich durchdachte Ausstellung das tschechische Bewusstsein über die eigene Geschichte bereichern wird, die sich als offen und vielschichtig erweist, und zur Selbstreflexion der tschechischen Gesellschaft beitragen wird.

Termíny zasedání pracovní skupiny k expozici stálé výstavy dějin německy mluvících obyvatel českých zemí

28. 5. 2010	zasedání pracovní skupiny
2. a 3. 8. 2010	zasedání pracovní skupiny
24. 9. 2010	zasedání pracovní skupiny
10.12. 2010	zasedání pracovní skupiny
22.12. 2010	zasedání pracovní skupiny

Pracovní skupina k přípravě expozice se v průběhu roku 2010 sešla pětkrát, srpnové zasedání bylo dvoudenní. Výsledkem společné práce, již vědecká rada Collegia Bohemica charakterizuje jako přeshraniční, nadstranickou a nenávanou na partikulární zájmy, je následující podoba expozice.

Budova městského muzea, kde bude expozice trvale vystavena, ji umožňuje členit do dvou pater. V prvním patře bude objasněno téma expozice a vymezena dvě hlavní vodítka: jazyk (s poukazem na neexistující prostor pro koncept ‚böhmisch‘ v českém jazykovém prostředí) a území (v čase proměnlivá mapa vybraných místních názvů). Trojrozměrné předměty v této místnosti by měly evokovat dodnes známé a oceňované fenomény a navozovat otázku po jejich zařazení v česko-německém kontextu. Dále zasadíme téma výstavy vjemově do české krajiny, která je pro Němce z českých zemí objektem citové vazby a v níž dnešní obyvatelé České republiky mimo jiné nalézají stopy po německém dědictví. Česká krajina je prvkem zájmu i umělecké inspirace na obou stranách, který může spojit. Pokud jde o Němce, kteří tuto krajinu obývali, předvedeme různorodost jejich původu a rozdílné formy dědictví, které v krajině zanechali.

Jako křížovka mezi patry poslouží rok 1848, kdy se v Čechách pod vlivem národnostního uvědomování začínají oddělovat dvě národní community. Zde se diváci rozhodnou, zda budou „proti směru času“ pokračovat v prohlídce až k osidlování ve třináctém století, nebo zda po točitém schodišti vystoupají

Termine der Sitzungen der Arbeitsgruppe für die Vorbereitung der Dauerausstellung zur Geschichte der Deutschen in den böhmischen Ländern

28. 5. 2010	Sitzung der Arbeitsgruppe
2. und 3. 8. 2010	Sitzung der Arbeitsgruppe
24. 9. 2010	Sitzung der Arbeitsgruppe
10.12. 2010	Sitzung der Arbeitsgruppe
22.12. 2010	Sitzung der Arbeitsgruppe

Die Arbeitsgruppe traf sich 2010 fünf Mal zur Vorbereitung der Ausstellung. Die Sitzung im August dauerte zwei Tage. Das Ergebnis der gemeinsamen Arbeit, die der Wissenschaftliche Beirat des Collegium Bohemicum als grenzübergreifend, überparteilich und nicht an bestimmte Interessen gebunden charakterisiert, ist folgender Plan der Ausstellung.

Das Gebäude des Stadtmuseums, in dem die Ausstellung dauerhaft untergebracht werden wird, ermöglicht es, die Ausstellung in zwei Geschosse aufzuteilen. Im ersten Stockwerk wird das Thema der Ausstellung erläutert, und es werden zwei Leitgedanken definiert: Sprache (mit Verweis auf das in der tschechischen Sprachumgebung nicht vorhandene Konzept ‚böhmisch‘) und Gebiet (zeitlich veränderbare Karte ausgewählter Ortsbezeichnungen). Dreidimensionale Gegenstände in diesem Raum sollten bis heute bekannte und geschätzte Phänomene wieder spiegeln und Fragen zu ihrer Einordnung im deutsch-tschechischen Kontext wecken. Außerdem setzen wir das Thema der Ausstellung sinnestechisch in die tschechische Landschaft, die für die Deutschen aus den böhmischen Ländern ein Objekt emotionaler Bindungen ist und in der die heutigen Bewohner der Tschechischen Republik unter anderem Spuren des deutschen Erbes finden. Die tschechische Landschaft ist ein Element des Interesses und der künstlerischen Inspiration auf beiden Seiten, das verbinden kann. Was die Deutschen betrifft, die diese Landschaft bewohnen, zeigen wir die Vielfalt ihrer Ursprünge und die unterschiedlichen Formen des Erbes, das sie in der Landschaft hinterlassen haben.

o patro výše, kde si prohlédnou různé aspekty vývoje až na práh jednadvacátého století.

Horní patro expozice nabídne politické rozčlenění, nechá nahlédnout do témat industrializace, regionalismu a agrarismu, dynamiky národnostního boje i do života vybraných měst. Své místo najde i kultura vzpomínání nuceně vysídlených Němců v poválečném období a německé menšina v Československu a České republice. Do příslušného časového období budou zahrnutы výsledky projektu věnovaného německy mluvícím aktivním odpůrcům nacismu.

Jazykovou příslušnost neumíme rozlišit až do patnáctého století a národnostní příslušnost dlouho nehraje významnou roli. Proto bude expozice reflektovat, že němčinu jako nástroj komunikace používali také mnozí zdejší Židé, německy psali a vyučovali čeští obrozenci. Klíčovým obdobím pro krystalizaci jazykové a národnostní hranice je až devatenácté století. Z této doby pocházejí také výklady starších dějin, které často sloužily především jako podpora národních argumentů. Příklady této instrumentalizace a jejich dobových motivů, dnes zastaralých, se objeví v příslušných historických kapitolách.

Koncepční materiál „Tematické okruhy muzea německy mluvících obyvatel českých zemí“ (libreto výstavy) byl odprezentován na FF UJEP a obohačen o některé podněty vzešlé z diskuze. V květnu ho schválila a plně podpořila vědecká rada Collegia Bohemica (viz oddíl I. 3.). Členové pracovní skupiny se následně začali zabývat konkrétním naplňováním jednotlivých výstavních místností exponáty.

Koncepce expozice (materiál „Tematické okruhy“) včetně map je k dispozici na našich webových stránkách v souladu s principy otevřenosti a dialogu, k nimž se hlásíme. Vítejte případné podněty. Práci na koncepci vnímáme jako proces, ve kterém je možné zapracovávat impulzy a změny, abychom společně došli k optimálnímu konečnému výsledku.

Těší nás, že dosavadní zkušenost s rozhovory nad záměrem expozice je velmi příznivá.

Als Kreuzung zwischen den Stockwerken dient das Jahr 1848, in dem sich in Böhmen unter dem Einfluss der tschechischen Emanzipation zwei nationale Gemeinschaften herauszubilden begannen. Hier entscheiden sich die Besucher, ob sie „gegen den Zeitstrom“ schwimmen und den Rundgang bis hin zur Besiedlung im 13. Jahrhundert fortsetzen möchten, oder ob sie über die Wendeltreppe ins darüber liegende Stockwerk steigen, wo sie sich verschiedene Aspekte der Entwicklung bis zur Schwelle des 21. Jahrhunderts ansehen können.

Das obere Stockwerk der Ausstellung bietet eine politische Aufschlüsselung und lässt in die Themengebiete der Industrialisierung, des Regionalismus und des Agrarismus, die Dynamik des Kampfes für die eigene Nation und in das Leben in verschiedenen Städten Einblick nehmen. Auch die Erinnerungskultur der vertriebenen Deutschen in der Nachkriegszeit und die deutsche Minderheit in der Tschechoslowakei bzw. in Tschechien finden ihren Platz. In den entsprechenden Zeitraum werden auch die Ergebnisse eines Projekts, das sich den deutschsprachigen aktiven Gegnern des Nationalsozialismus widmete, aufgenommen.

Die sprachliche Zugehörigkeit können wir bis zum 15. Jahrhundert nicht unterscheiden, und auch die Staatszugehörigkeit spielte lange keine wesentliche Rolle. Daher wird die Ausstellung zeigen, dass auch viele der hiesigen Juden das Deutsche als Kommunikationsmittel verwendeten; deutsch schrieben und lehrten auch die tschechischen „Volkserwecker“. Eine Schlüsselzeit für die Herauskristallisierung der Sprach- und Nationalitätengrenzen ist erst das 19. Jahrhundert. Aus dieser Zeit stammen auch die Auslegungen der älteren Geschichte, die oft insbesondere als Stütze nationaler Argumente dienen. Beispiele für diese Instrumentalisierung und ihre damaligen – heute veralteten – Motive finden sich in den entsprechenden historischen Kapiteln.

Das Konzept „Themenkreise zum Museum der deutschsprachigen Bevölkerung in den böhmischen Ländern“ wurde an der Philosophischen Fakultät der UJEP vorgestellt und um einige Anregungen, die aus der Diskussion hervorgingen, ergänzt. Im Mai wurde

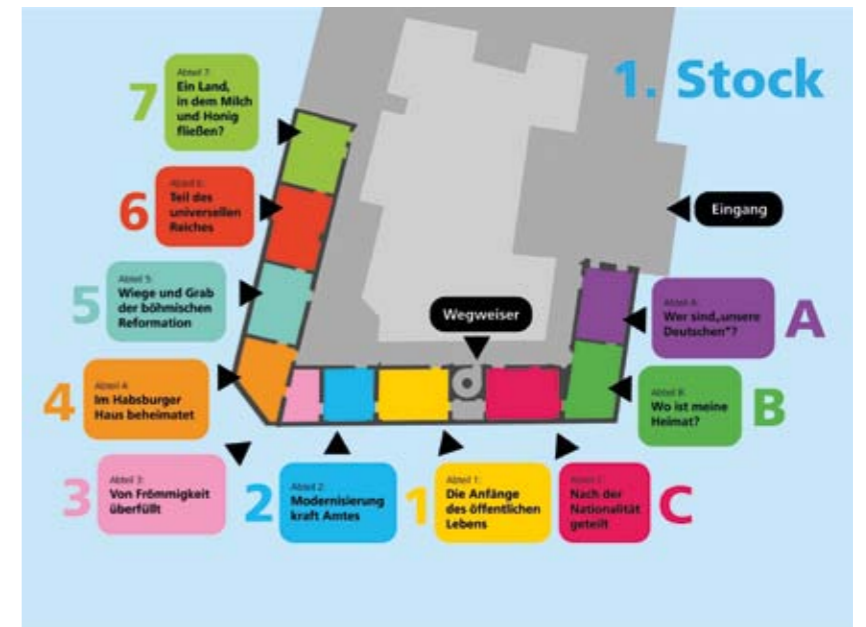
Expozice se nesnaží konfliktní dějiny prezentovat nekonfliktně. Nechceme ale předávat emocionální náboj spojený zvláště s třicátými a čtyřicátými lety 20. století další generaci v nezměněné podobě. Jde o historickou paměť, kde konflikty mají být zpracovány, v případě muzea připomenuty na dobovém materiálu, ale ne udržovány při životě.

es vom Wissenschaftlichen Beirat genehmigt und in vollem Umfang unterstützt (siehe Abschnitt I.3.). Die Mitglieder der Arbeitsgruppe begannen anschließend, die Exponate auf die einzelnen Ausstellungsräume zu verteilen.

Das Konzept der Ausstellung („Themenkreise“) mit Rauplänen steht auf unserer Website zur Verfügung – ganz im Einklang mit den Prinzipien der Offenheit und des Dialogs, zu denen wir uns bekennen. Wir begrüßen auch weitere Anregungen. Die Arbeit an dem Konzept nehmen wir als Prozess wahr, in dem Impulse und Änderungen eingearbeitet werden können, um schließlich gemeinsam zu einem optimalen Endergebnis zu gelangen.

Es freut uns, dass unsere bisherigen Erfahrungen in Gesprächen über das Ziel der Ausstellung so positiv waren.

Die Ausstellung versucht nicht, die gemeinsame kontroverse Geschichte konfliktlos darzustellen. Wir wollen aber die emotionelle Aufgeladenheit, die insbesondere mit den 30er und 40er Jahren des 20. Jahrhunderts verbunden ist, nicht unverändert an die nächsten Generationen weitergeben. Es handelt sich um ein historisches Gedächtnis, in dem Konflikte verarbeitet – im Falle des Museums an zeitgenössischen Materialien in Erinnerung gebracht –, aber nicht am Leben erhalten werden sollen.



II. 2. Vzdělávací projekty pro základní a střední školy / Bildungsprojekte für Grund- und Mittelschulen so- wie Gymnasien

Škola
demokratického
vzdělávání



II. 2. 1. Škola demokratického vzdělávání

Rok 2010 se pro „Školu demokratického vzdělávání“ nesl ve znamení intenzivní propagace a prohlubování spolupráce s partnerskými školami, jichž je nyní šest. Povědomí o tomto pilotním vzdělávacím projektu v České republice a významu školní výuky k demokracii jsme rozšiřovali těmito konkrétními kroky:

- Průběžnou spoluprací s externí skupinou šesti pedagogů, která pomáhá při vytváření pracovních lekcí (na www.skolademokracie.cz).
- Ve dnech 19. a 20. března jsme ve spolupráci s Nadací Brücke/Most uspořádali bilaterální česko-německý seminář pro dvacet sedm pedagogů. Na programu byly přednášky k vyučovací metodám a představily se tyto vzdělávací instituce: Saská zemská centrála pro politické vzdělávání (Landeszentrale für politische Bildung Sachsen), Antikomplex o. s., Člověk v tísni, Kulturní kancelář Sasko (Kulturbüro Sachsen).
- Od dubna do června jsme projekt Škola demokratického vzdělávání představili na patnácti školách v Liberci, Ústí n. L., Mostu, Lovosicích,

II. 2. 1. Schule der Demokratie

Das Jahr 2010 brachte für die „Schule der Demokratie“ eine intensive Bewerbung des Projekts und eine Vertiefung der Zusammenarbeit mit den nunmehr sechs Partnerschulen. Die öffentliche Aufmerksamkeit für dieses Pilotbildungsprojekt in der Tschechischen Republik und für die Bedeutung des Schulunterrichts für die Demokratie haben wir mit diesen konkreten Schritten verbreitet:

- Kontinuierliche Zusammenarbeit mit einer externen Gruppe von sechs Pädagogen, die bei der Erarbeitung der Arbeitslektionen helfen (unter www.skolademokracie.cz).
- Am 19. und 20. März haben wir in Zusammenarbeit mit der Brücke/Most-Stiftung ein bilaterales deutsch-tschechisches Seminar für 27 Lehrer veranstaltet. Auf dem Programm standen Vorlesungen zu Lehrmethoden; außerdem stellten sich folgende Bildungsinstitutionen vor: Landeszentrale für politische Bildung Sachsen, Antikomplex e.V., Člověk v tísni, Kulturbüro Sachsen.
- Von April bis Juni haben wir das Projekt „Schule der Demokratie“ an 15 Schulen in Liberec, Ústí n. L., Most,

Frýdlantu v Čechách, Kadani, Duchcově, Litvínově, Semilech, Teplicích, Bohosudově, Chrudimi, Litoměřicích, Děčíně a Lounech. Na navštívených školách získali pedagogové informace o projektu a desky s materiály k projektu a Collegiu Bohemicu.

- V červnu se 57 žáků ze čtyř gymnázií, která se aktivně podílejí na projektu, účastnilo jednodenní exkurze do Lipska. Hlavním bodem programu byla návštěva Školního muzea, kde si žáci zkusili simulaci školního dne za císaře Wilhelma a za Honckerova režimu. Tato návštěva navázala na expertní návštěvu týmu Collegia Bohemica z loňského prosince. S organizací exkurze výrazně pomohl praktikant projektu Christoph Steker, který se během tří měsíců svého praktika (červenec–září) stal velkou oporou projektu.

- 60 žáků se zúčastnilo prosincové exkurze do Drážďan. Hlavním bodem programu byla přednáška o pravivém extremismu v Sasku a na českých školách a výpověď pamětníka, který přežil jadernou zkázu v Hirošimě.

- Ve dnech 10. a 11. prosince jsme uspořádali seminář v Nadaci Brücke/Most pro čtrnáct českých pedagogů k tématu přitažlivějšího vyučování dějiny ve školách v pohostinném prostředí vily Brücke/Most a hosté se mohli dozvědět více o různých aktivitách na poli občanského vzdělávání (Spolková centrála pro politické vzdělávání / Bundeszentrale für politische Bildung, Fórum mládeže, prezentace projektu „Tragická místa paměti jednoho regionu“, prezentace metody „Tvář v tvář historii“). Emocionálním vrcholem workshopu na břehu Labe bylo vystoupení filozofa, publicisty a teologa Wolframa Tschicheho, který patří k nejznámějším příslušníkům někdejší protikomunistické opozice ve východním Německu. Přítomní se shodli, že setkání tohoto druhu jsou pro české pedagogy velmi užitečná. Collegium Bohemicum proto připravuje navazující seminář na jaro 2011.

- Jsme velmi rádi, že se nám pro projekt Škola demokratického vzdělávání podařilo získat odborníka na česko-německé vztahy, žurnalistu Petra Broda.

Lovosice, Frýdlant v Čechách, Kadaň, Duchcov, Litvínov, Semily, Teplice, Bohosudov, Chrudim, Litoměřice, Děčín und Louny vorgestellt. In den besuchten Schulen erhielten die Lehrer Informationen über das Projekt und Materialmappen zum Projekt und zum Collegium Bohemicum.

- Im Juni nahmen 57 Schüler von vier Gymnasien, die sich aktiv am Projekt beteiligen, an einer eintägigen Exkursion nach Leipzig teil. Der Hauptprogrammpunkt war der Besuch des Schulmuseums, in dem die Schüler die Simulation eines Schultages unter Kaiser Wilhelm und in der DDR erlebten. Ihr Besuch knüpfte an einen fachlichen Besuch des Teams des Collegium Bohemicum im Dezember des Vorjahres an. Bei der Organisation der Exkursion half der Praktikant des Projekts, Christoph Steker, der in den drei Monaten seines Praktikums (Juli – September) zu einer großen Stütze des Projekts wurde.

- 60 Schüler nahmen an einer Exkursion im Dezember nach Dresden teil. Der Hauptprogrammpunkt hier war eine Vorlesung über Rechtsextremismus in Sachsen und an tschechischen Schulen und der Vortrag eines Zeitzeugen des Atombombenabwurfs in Hiroshima.

- Am 10. und 11. Dezember veranstalteten wir für 14 tschechische Lehrer in der Brücke/Most-Stiftung ein Seminar über einen interessanteren Geschichtsunterricht. Das Treffen fand unter dem Titel „Lebendige Geschichte in Schulen“ im gastfreundlichen Umfeld der Brücke/Most-Villa statt, und die Gäste konnten mehr über verschiedene Aktivitäten auf dem Feld der bürgerlichen Bildung erfahren (Bundeszentrale für politische Bildung, Jugendforum). Außerdem wurde das Projekt „Tragische Erinnerungsorte einer Region“ und das Verfahren „Facing History and Ourselves“ vorgestellt. Der emotionale Gipfel des Workshops am Ufer der Elbe war der Auftritt des Philosophen, Publizisten und Theologen Wolfram Tschiche, der zu den bedeutendsten Mitgliedern der damaligen Opposition in Ostdeutschland gehörte. Die Anwesenden waren sich einig, dass Treffen dieser Art für tschechische Lehrer sehr nützlich sind. Das Collegium Bohemicum

Dlouholetý pražský korespondent Süddeutsche Zeitung byl také redaktorem zahraničně-politického zpravodajství Süddeutsche Zeitung v Mnichově a vedoucím redakce BBC v Praze. Od r. 2006 je žurnalistou na volné noze. Spolupracuje m.j. s Českou televizí, Českým rozhlasem, Židovským muzeem v Praze a zahraničními médii a nadacemi.

Financováno Ministerstvem školství České republiky a Nadací Roberta Bosche.

www.skolademokracie.cz

bereit daher für das Frühjahr 2011 ein anknüpfendes Seminar vor.

- Wir sind sehr froh, dass es uns gelang, einen Experten für deutsch-tschechische Beziehungen, den Journalisten Peter Brod, für das Projekt „Schule der Demokratie“ zu gewinnen. Der langjährige Prager Korrespondent der Süddeutschen Zeitung war auch Redakteur für auslandspolitische Berichterstattung der Süddeutschen Zeitung in München und Redaktionsleiter bei der BBC in Prag. Seit 2006 ist er freischaffender Journalist. Er arbeitet u. a. mit dem Tschechischen Fernsehen, dem Tschechischen Rundfunk, dem Jüdischen Museum Prag und ausländischen Medien und Stiftungen zusammen.

Finanziert vom Schulministerium der Tschechischen Republik und der Robert-Bosch-Stiftung.

www.skolademokracie.cz



V lipském Školním muzeu okusili studenti a studentky „na vlastní kůži“ způsob výuky roku 1900 v Německém císařství a v polovině 80. let v NDR. Živým způsobem získali plastický přehled dějin vyučování a především si mohli uvědomit důležitost demokracie.

Im Schulmuseum Leipzig erlebten Schülerinnen und Schüler die Unterrichtsmethoden im Jahre 1900 im Deutschen Kaiserreich und Mitte der 80er Jahre in der DDR „am eigenen Leib“. Auf lebendige Art und Weise erhielten sie einen plastischen Überblick über den Unterricht und konnten sich vor allem über die Bedeutung der Demokratie klar werden.

II. 2. 2. Dějiny spojují

Na počátku roku 2010 zahájilo Collegium Bohemicum nový vzdělávací projekt „Dějiny spojují“. Jedná se o sérii středoškolských besed s pamětníky. Osobní setkání žáků a studentů s oběťmi totalitních režimů jsou intenzivní, atraktivní a účinnou pedagogickou metodou, neboť studenti se živým způsobem poučí o české, německé a především společné minulosti. Cílem tříletého projektu je podpora tolerance a demokratických postojů mladých lidí ze severních Čech. „Dějiny spojují“ navazují na úspěšnou činnost saského projektového partnera Nadace Brücke/Most. Do projektu se již podařilo zapojit dvacet českých pamětníků.

V prvním roce projektu jsme se soustředili na jeho propagaci. Informace poskytujeme při osobních návštěvách na školách a také na nové webové stránce www.dialog-pametniku.cz. Na ní jsou k dispozici životní příběhy spolupracujících osobností, ale také pracovní listy a manuály pro učitele k přípravě besedy tak, aby žáci nebyli jen pasivními posluchači.

Projekt „Dějiny spojují“ se nesoustředí výlučně na období druhé světové války, ale hledá nová témata. Příkladem tu může být např. rozhovor uspořádaný u příležitosti Saského středoevropského dne (Sächsischer Mittel- und Osteuropatag) ve Cvikově/Zwickau k zatím nezvyklému tématu Revoluce 1989 v NDR a v ČSSR.

Součástí projektu „Dějiny spojují“ jsou také semináře dalšího vzdělávání pro učitele a tři semináře zaměřené na žáky/studenty. V červnu proběhl čtyřdenní seminář pro studenty a studentky ve věku 15 až 19 let z česko-německých euroregionů se zájmem o soudobé dějiny. Od 16. do 18. září proběhl v Drážďanech seminář pro české a německé učitele. Oba nabídly mj. rozdílné tematické přednášky a rozhovory s pamětníky.

Projekt „Dějiny spojují“ je financován z 85 procent z evropského programu Cíl 3/Ziel 3 pro přeshraniční spolupráci mezi Českou republikou

II. 2. 2. Geschichte verbindet

Anfang des Jahres 2010 rief das Collegium Bohemicum das neue Bildungsprojekt „Geschichte verbindet“ ins Leben. Es handelt sich dabei um eine Serie von Treffen mit Zeitzeugen an Mittelschulen und Gymnasien. Die persönlichen Treffen der Schüler mit den Opfern totalitärer Regime sind eine intensive, attraktive und wirksame Lehrmethode, da die Schüler auf lebendige Art und Weise mehr über die tschechische, deutsche und vor allem gemeinsame Vergangenheit erfahren. Ziel des dreijährigen Projekts ist die Unterstützung von Toleranz und demokratischen Haltungen bei jungen Menschen in Nordböhmen. „Geschichte verbindet“ knüpft an die erfolgreiche Tätigkeit des sächsischen Projektpartners Brücke/Most-Stiftung an. Es gelang bereits, zwanzig tschechische Zeitzeugen in das Projekt einzubinden.

Im ersten Jahr des Projekts haben wir uns auf seine Bekanntmachung konzentriert. Wir informierten bei persönlichen Schulbesuchen und auch auf unserer neuen Website www.dialog-pametniku.cz. Dort sind die Lebensgeschichten der beteiligten Personen zu finden, aber auch Arbeitsblätter und Anleitungen für Lehrer zur Vorbereitung der Treffen, damit die Schüler nicht nur passive Zuhörer bleiben.

„Geschichte verbindet“ konzentriert sich nicht ausschließlich auf die Zeit des Zweiten Weltkriegs, sondern sucht auch neue Themen. Eines dieser Themen war zum Beispiel ein Gespräch zu dem bisher eher ungewöhnlichen Thema „Die Wende 1989 in der DDR und der ČSSR“, das aus Anlass des Sächsischen Mittel- und Osteuropatags in Zwickau veranstaltet wurde.

Teil des Projekts „Geschichte verbindet“ sind auch Weiterbildungsseminare für Lehrer und drei Seminare für Schüler. Im Juni fand ein viertägiges Seminar für Schülerinnen und Schüler im Alter von 15 bis 19 Jahren aus den deutsch-tschechischen Euroregionen, die sich für Zeitgeschichte interessieren, statt. Vom 16. bis 18. September fand in Dresden ein Seminar für tschechische und deutsche Lehrer statt. Beide boten

a Svobodným státem Sasko, Česko-německým fondem budoucnosti, Spolkovou nadací Vzpomínka, zodpovědnost a budoucnost (Bundesstiftung Erinnerung, Verantwortung und Zukunft) s podílem organizátorů Nadací Brücke/Most a Collegiem Bohemicem, o.p.s.

www.dialog-pametniku.cz

u. a. Vorträge zu verschiedenen Themen und Gespräche mit Zeitzeugen.

Das Projekt „Geschichte verbindet“ wird zu 85 Prozent aus dem europäischen Programm Ziel 3 für die grenzübergreifende Zusammenarbeit zwischen Tschechien und dem Freistaat Sachsen, vom Deutsch-Tschechischen Zukunftsfonds, der Bundesstiftung Erinnerung, Verantwortung und Zukunft und unter Anteilnahme der Organisatoren der Brücke/Most-Stiftung und dem Collegium Bohemicum, o.p.s., finanziert.

www.dialog-pametniku.cz



Jako sedmnáctiletá zažila paní Lisa Miková obsazení Československa nacisty. V roce 1942, den před jejími 20. narozeninami, byla její rodina deportována do Terezína a později do Osvětimi. Velice si vážíme toho, že s námi dnes spolupracuje v projektu „Dějiny spojují“.

Als Siebzehnjährige erlebte Lisa Miková die Besetzung der Tschechoslowakei durch die Nationalsozialisten. Im Jahr 1942, einen Tag vor ihrem 20. Geburtstag, wurde ihre Familie nach Theresienstadt und später nach Auschwitz deportiert. Wir wissen es sehr zu schätzen, dass sie heute mit uns am Projekt „Geschichte verbindet“ zusammenarbeitet.

II. 2. 3. Tragická místa paměti jednoho regionu

Slavnostní vernisáž 13. května 2010 vyvrcholil vzdělávací projekt „Tragická místa paměti“. Přes osmdesát studentů gymnázií z Ústí nad Labem, Chomutova, Kadaně a Louny se během něj snažilo nacházet tzv. velké dějiny let 1938–1945 na konkrétních místech svých vlastních měst. Mluvili s pamětníky, studovali archivní prameny a místní kroniky, aby našli silné místní příběhy z té doby. Hlavním smyslem projektu bylo vzdělat studenty a zároveň zkoušet nové přístupy k výuce válečných a poválečných dějin. Na základě reflexí studentů se tento cíl podařilo naplnit. Jako bonus vznikla výstava a publikace, které nenahrazují odbornou práci, ale jsou rozhodně zajímavým příspěvkem k poznání tohoto období.

V kostele sv. Vojtěcha v Ústí nad Labem studenti celý den prezentovali svoji práci kolegům z dalších zapojených škol a hodnotili celý projekt z různých pohledů. Na závěr se konala veřejná vernisáž výstavy. V téměř zaplněném kostele zněly příběhy z války a poválečné doby tak, jak studentům přišly zajímavé a jak se jimi nechali inspirovat. Zažili jsme i několik velmi silných momentů, například když někdo vyprávěl příběh ze své vlastní rodiny. Práci studentů ocenili také primátor Ústí nad Labem Jan Kubata, zástupci ministerstva zahraničních věcí, německého velvyslanectví a Česko-německého fondu budoucnosti.

I po oficiálním zakončení ovšem projekt pokračuje novým způsobem dál. Od podzimu 2010 putuje Českem a Německem výstava, vydáváme publikaci (na sklonku roku byla těsně před vydáním). Celý následující školní rok budeme organizovat prezentace na školách v Ústeckém kraji i celé České republice. Smyslem je nechat studenty obhájit jejich pohled na moderní dějiny před vrstevníky.

Rádi poukazujeme na úspěch studentů z gymnázia v Lounech, kteří s prací o poválečném masakru na Němcích v Postoloprtech obsadili 3. místo v celostátní soutěži SOČ (Středoškolské odborné činnosti).

II. 2. 3. Tragische Erinnerungsorte

Mit einer feierlichen Vernissage am 13. Mai 2010 gipfelte das Projekt „Tragische Erinnerungsorte“. Mehr als 80 Gymnasiasten aus Ústí nad Labem, Chomutov, Kadaň und Louny hatten im Rahmen des Projekts versucht, die sog. „große Geschichte“ der Jahre 1938–1945 an konkreten Orten in ihren eigenen Städten zu finden. Sie sprachen mit Zeitzeugen, studierten Archivalien und örtliche Chroniken, um starke lokale Geschichten dieser Zeit zu finden. Das wichtigste Ziel des Projektes war es, den Schülern Wissen zu vermitteln und gleichzeitig neue Verfahrensweisen für den Unterricht der Kriegs- und Nachkriegsgeschichte zu testen. Auf der Grundlage der Reflexionen der Schüler gelang es, dieses Ziel zu erfüllen. Als Bonus entstanden eine Ausstellung und eine Publikation, die zwar wissenschaftliche Arbeiten nicht ersetzen, aber die ganz bestimmt einen interessanten Beitrag zur Erforschung dieser Zeit leisten können.

In der St-Adalbert-Kirche in Ústí nad Labem stellten die Schüler ihren „Kollegen“ aus den anderen Schulen einen ganzen Tag lang ihre Arbeiten vor und bewerteten das ganze Projekt unter verschiedenen Gesichtspunkten. Zum Schluss fand eine öffentliche Vernissage der Ausstellung statt. In der gut besuchten Kirche erklangen Geschichten aus dem Krieg und der Nachkriegszeit, die den Schülern interessant erschienen und von denen sie sich inspirieren ließen. Wir erlebten auch mehrere sehr emotionale Momente, wenn zum Beispiel jemand die Geschichte seiner eigenen Familie erzählte. Die Arbeit der Schüler wurde auch vom Bürgermeister von Ústí nad Labem, Jan Kubata, und Vertretern des tschechischen Außenministeriums, der deutschen Botschaft und des Deutsch-Tschechischen Zukunftsfonds in Augenschein genommen.

Mit dem offiziellen Abschluss ist das Projekt jedoch noch nicht beendet. Ab Herbst 2010 reist die Ausstellung durch Tschechien und Deutschland. Außerdem wurde ein Buch fertig gestellt. Das ganze nächste Schuljahr werden wir Präsentationen an den Schulen in der Region Ústí und in ganz Tschechien organisieren. Der Sinn ist es, dass die Schüler ihre Sicht

Collegium Bohemicum je nositelem projektu, který organizuje Antikomplex, o.s.

Odborná asistence: Filozofická fakulta UJEP, Ústí nad Labem

Financováno Česko-německým fondem budoucnosti.

www.mistapameti.cz



auf die moderne Geschichte vor ihren Altersgenossen verteidigen.

Mit Freude können wir auch auf den Erfolg der Schüler aus dem Gymnasium in Louny verweisen, die mit ihrer Arbeit über das Nachkriegsmassaker an den Deutschen in Postoloprty den 3. Platz im landesweiten Wettbewerb SOČ für Fachaktivitäten an Mittelschulen und Gymnasien in Tschechien belegten.

Das Collegium Bohemicum ist Träger des Projekts, das von Antikomplex, o.s. organisiert wird.

Fachliche Assistentz: Philosophische Fakultät der UJEP, Ústí nad Labem

Vom Deutsch-Tschechischen Zukunftsfonds finanziert.

www.mistapameti.cz

Z podkladů, které studenti vypracovali, vznikl knižní průvodce po významných tragických místech paměti česko-německého soužití severních Čech. Čtyřsetstránková publikace obsahuje bohatý obrazový materiál.

Aus den Unterlagen, die die Schüler ausgearbeitet haben, entstand ein Buch, das durch bedeutende tragische Orte der Erinnerung an das deutsch-tschechische Zusammenleben in Nordböhmen führt. Die 400-seitige Publikation ist reich bebildert.

II. 2. 4. Škola v kině

Výběrovou řadu německých filmů „Škola v kině“ pořádá Collegium Bohemicum pro žáky a studenty k doplnění výuky dějepisu a společenských věd. Mladí lidé si přitažlivou formou doplní poznatky z výuky a propojí detaily v celek. Film je může přivést k hlubšímu zamýšlení nad historií.

Vybrané filmy zachycují Německo a střední Evropu v různých historických etapách, především ve dvacátém století. V nabídce jsou dokumentární i hrané filmy věnující se např. problematice nacionálního socialismu nebo komunismu v Německé demokratické republice, ale také filmy zobrazující současné Německo. Jejich témata jsou jak známé historické události, tak opomíjené kapitoly dějin.

Filmová představení připravují a představují odborníci se znalostí dějepisu a jeho didaktiky.

Před promítáním uvedou mladé lidi do historické epochy, na jejímž pozadí se odvíjí filmový příběh. Po promítání společně analyzují obsah filmu, např. pomocí pracovních listů, a diskutují o něm.

Filmy jsou promítány v německém originále s českými titulky, znalost jazyka proto není nutná. Promítáme především pro poslední ročníky základních škol a všechny ročníky středních škol všech typů, a to buď v kinosálech (měst Ústeckého kraje), nebo pokud to vybavení školy dovolí, také přímo ve škole.

II. 2. 4. Schule im Kino

Die Reihe „Schule im Kino“, in der ausgewählte deutsche Filme gezeigt werden, veranstaltet das Collegium Bohemicum für Schüler zur Ergänzung des Geschichts- und Gemeinschaftsunterrichts. Junge Menschen ergänzen ihre Erkenntnisse aus dem Unterricht auf ansprechende Art und Weise und verbinden die Details zu einem Ganzen. Filme können zu einem tieferen Nachdenken über die Geschichte führen.

Ausgewählte Filme zeigen Deutschland und Mitteleuropa in verschiedenen zeitlichen Etappen, insbesondere im 20. Jahrhundert. Im Angebot sind Dokumentar- und Spielfilme, die sich zum Beispiel der Problematik des Nationalismus oder des Kommunismus in der DDR widmen, aber auch Filme, die das moderne Deutschland zeigen. Thematisch beschäftigen sie sich sowohl mit bekannten historischen Ereignissen als auch mit in Vergessenheit geratenen Kapiteln der Geschichte.

Die Filmvorführungen werden von Experten mit Kenntnissen auf dem Gebiet der Geschichte und ihrer Didaktik vorbereitet und vorgestellt.

Vor der Vorführung bekommen die Jugendlichen einen Einblick in die historische Epoche, vor deren Hintergrund die Handlung des Films spielt. Nach der Vorführung analysieren sie zum Beispiel mit Arbeitsblättern gemeinsam den Inhalt des Films und diskutieren darüber.

Die Filme werden in der deutschen Originalfassung mit tschechischen Untertiteln gezeigt, deutsche Sprachkenntnisse sind daher nicht unbedingt notwendig. Die Filme werden vorwiegend für Schüler aller Schularten der Klassen 6-12 gezeigt, und zwar entweder in Kinosälen (in den Städten der Region Ústí) oder – sofern die Ausstattung der Schule es zulässt – direkt in der Schule.

V roce 2010 zajistilo Collegium Bohemicum promítání snímků v následujících školách:

16. 3. 2010	Gymnázium dr. Václava Šmejkal, Ústí nad Labem
12. 4. 2010	Experimentální prostor Mumie, Ústí nad Labem
24. 5. 2010	Experimentální prostor Mumie, Ústí nad Labem
26. 5. 2010	Gymnázium Chomutov
27. 5. 2010	Gymnázium dr. Václava Šmejkal, Ústí nad Labem
11. 10. 2010	Experimentální prostor Mumie, Ústí nad Labem
15. 10. 2010	Gymnázium dr. Václava Šmejkal, Ústí nad Labem
10. 11. 2010	Experimentální prostor Mumie, Ústí nad Labem

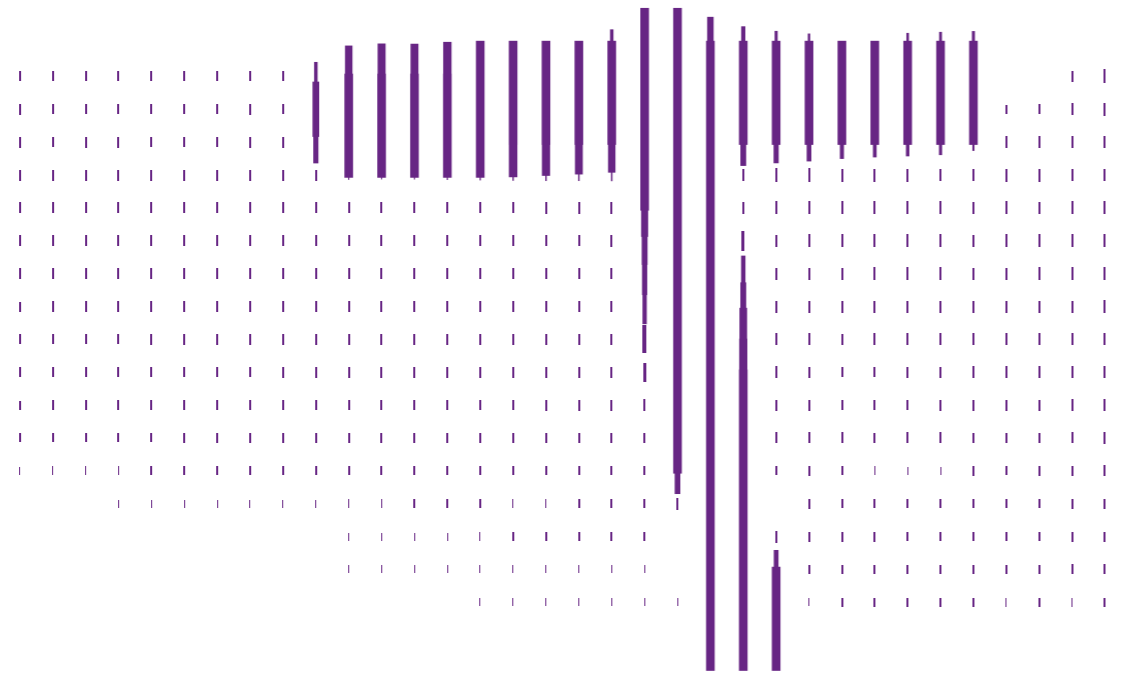
Promítání filmů pro školy podpořil Goethe-Institut Praha.

Im Jahr 2010 zeigte das Collegium Bohemicum Filme an folgenden Orten:

16. 3. 2010	Gymnázium dr. Václava Šmejkal, Ústí nad Labem
12. 4. 2010	Experimentální prostor Mumie, Ústí nad Labem
24. 5. 2010	Experimentální prostor Mumie, Ústí nad Labem
26. 5. 2010	Gymnázium Chomutov
27. 5. 2010	Gymnázium dr. Václava Šmejkal, Ústí nad Labem
11. 10. 2010	Experimentální prostor Mumie, Ústí nad Labem
15. 10. 2010	Gymnázium dr. Václava Šmejkal, Ústí nad Labem
10. 11. 2010	Experimentální prostor Mumie, Ústí nad Labem

Die Filmvorführungen für Schulen wurden vom Goethe-Institut Prag unterstützt.

II. 3. Vědecké projekty / Wissenschaftliche Projekte



Collegium Bohemicum podporuje vědeckou historickou práci, vypisuje stipendia, vydává publikace a organizuje doprovodný vzdělávací program. Hlavním projektem v této oblasti je:

Průzkum a dokumentace malých památek v česko-saském příhraničí

Společný projekt Collegia Bohemica, Filozofické fakulty Univerzity Jana Evangelisty Purkyně a Technické univerzity Hornické akademie ve Freibergu (lead-partner) rok po svém zahájení pokračoval především dokumentací vytipovaných malých památek v příhraničí a expertním zpracováním dat. Hlavním cílem projektu je zjištění jejich aktuálního stavu. Výklenkové kapličky, boží muka, křížifixy, kříže či sochy ve volné krajině často trpí značnou devastací, a přitom zůstávají na okraji zájmu.

Těší nás, že projekt pomáhá navazovat dlouhodobé kontakty mezi odborníky na obou stranách hranice. 5. května 2010 byl prezentován na zasedání Odborné pracovní skupiny pro kulturu, vzdělávání, sport a sociální záležitosti Euroregionu Elbe/Labe, které se uskutečnilo v drážďanském Rezidenčním zámku. Koordinátorka saské části Silke Richterová hovořila nejen o obsahové náplni a cíli našeho projektu, ale i o praktických zkušenostech s řízením a realizací.

Významným expertním cílem je také rozvoj nových průzkumných metod, jako je práce se zakoupeným 3D skenerem k dokumentaci nejvýznamnějších památek na obou stranách státní hranice. Na pracovní schůzce 26. srpna 2010 jsme s partnery vybrali systém zaznamenávání základních informací o památce, který umožňuje zadávat informace přímo do mapy, a je tedy možné je dle různých filtrů zobrazovat či skrývat. Také jsme se shodli na způsobu, jakým bude vytvořen mapový projekt

Das Collegium Bohemicum unterstützt wissenschaftliche Arbeiten zur Geschichte, schreibt Stipendien aus, gibt Publikationen heraus und organisiert begleitende Bildungsprogramme. Das Hauptprojekt in diesem Bereich ist die:

Untersuchung und Dokumentation von Kleindenkmälern im sächsisch-böhmischen Grenzraum

Das gemeinsame Projekt des Collegium Bohemicum, der Philosophischen Fakultät der Jan-Evangelist-Purkyně-Universität und der TU Bergakademie Freiberg (Lead-Partner) setzte seine Arbeit ein Jahr nach dem Start vor allem mit der Dokumentation der gefundenen Kleindenkmäler im Grenzgebiet und mit der fachlichen Aufarbeitung der Daten fort. Das Hauptziel des Projekts ist die Feststellung ihres aktuellen Zustands. Nischenkapellen, Bildstöcke, Kruzifixe, Kreuze und Statuen in der freien Landschaft sind häufig in einem sehr schlechten Erhaltungszustand und finden oft nur wenig Beachtung.

Es freut uns, dass das Projekt dabei hilft, langfristige Kontakte zwischen Experten auf beiden Seiten der Grenze zu knüpfen. Am 5. Mai 2010 wurde es auf einer Sitzung der Fachgruppe Kultur, Bildung, Sport und Soziales der Euroregion Elbe/Labe vorgestellt, die im Dresdner Residenzschloss stattfand. Die Koordinatorin des sächsischen Teils, Silke Richter, sprach nicht nur über die Inhalte und Ziele unseres Projekts, sondern auch über die praktischen Erfahrungen mit der Organisation und Umsetzung.

Ein wichtiges Fachziel ist auch die Entwicklung neuer Forschungsmethoden, zum Beispiel die Arbeit mit dem erworbenen 3D-Scanner zur Dokumentation der seltensten Denkmäler auf beiden Seiten der Staatsgrenze. Auf einem Arbeitstreffen am 26. August 2010 wählten wir gemeinsam mit unseren Partnern ein System zur Aufzeichnung der grundlegenden

na základě map v měřítku 1:10 000 pro obě strany Krušnohoří.

Koordinátorkou projektu „Malé památky“ je Mgr. Jana Burdová z Univerzity Jana Evangelisty Purkyně. Jejím odborným asistentem za Collegium Bohemicum je Mgr. Milan Rudík. Lead-partnerem projektu na saské straně je Technická univerzita Hornické akademie ve Freibergu.

Nositel projektu:

Technická univerzita Hornické akademie
ve Freibergu
Collegium Bohemicum, o.p.s.
Filozofická fakulta UJEP v Ústí nad Labem

Odborná asistence:

Národní památkový ústav, ú. o. p.
v Ústí nad Labem
Saský zemský úřad pro památkovou péči
(Das Landesamt für Denkmalpflege Sachsen)

Financováno Cílem 3 na podporu přeshraniční spolupráce mezi Českou republikou a svobodným státem Sasko 2007–2013.

Informationen über die Denkmäler aus, das es ermöglicht, Informationen direkt in eine Karte einzutragen, so dass es möglich ist, sie mit verschiedenen Filtern ein- bzw. auszublenden. Wir einigten uns auch darauf, wie das Kartenprojekt auf der Grundlage von Karten im Maßstab von 1:10 000 für beide Seiten des Erzgebirges erstellt werden soll.

Die Koordinatorin des Projekts „Kleindenkmale“ ist Mgr. Jana Burdová von der Jan-Evangelist-Purkyně-Universität. Ihr Fachassistent vom Collegium Bohemicum ist Mgr. Milan Rudík. Lead-Partner des Projekts auf sächsischer Seite ist die TU Bergakademie Freiberg.

Projekträger:

Collegium Bohemicum o.p.s.
TU Bergakademie Freiberg
Philosophische Fakultät der Jan-Evangelist-
-Purkyně-Universität Ústí nad Labem

Fachberater:

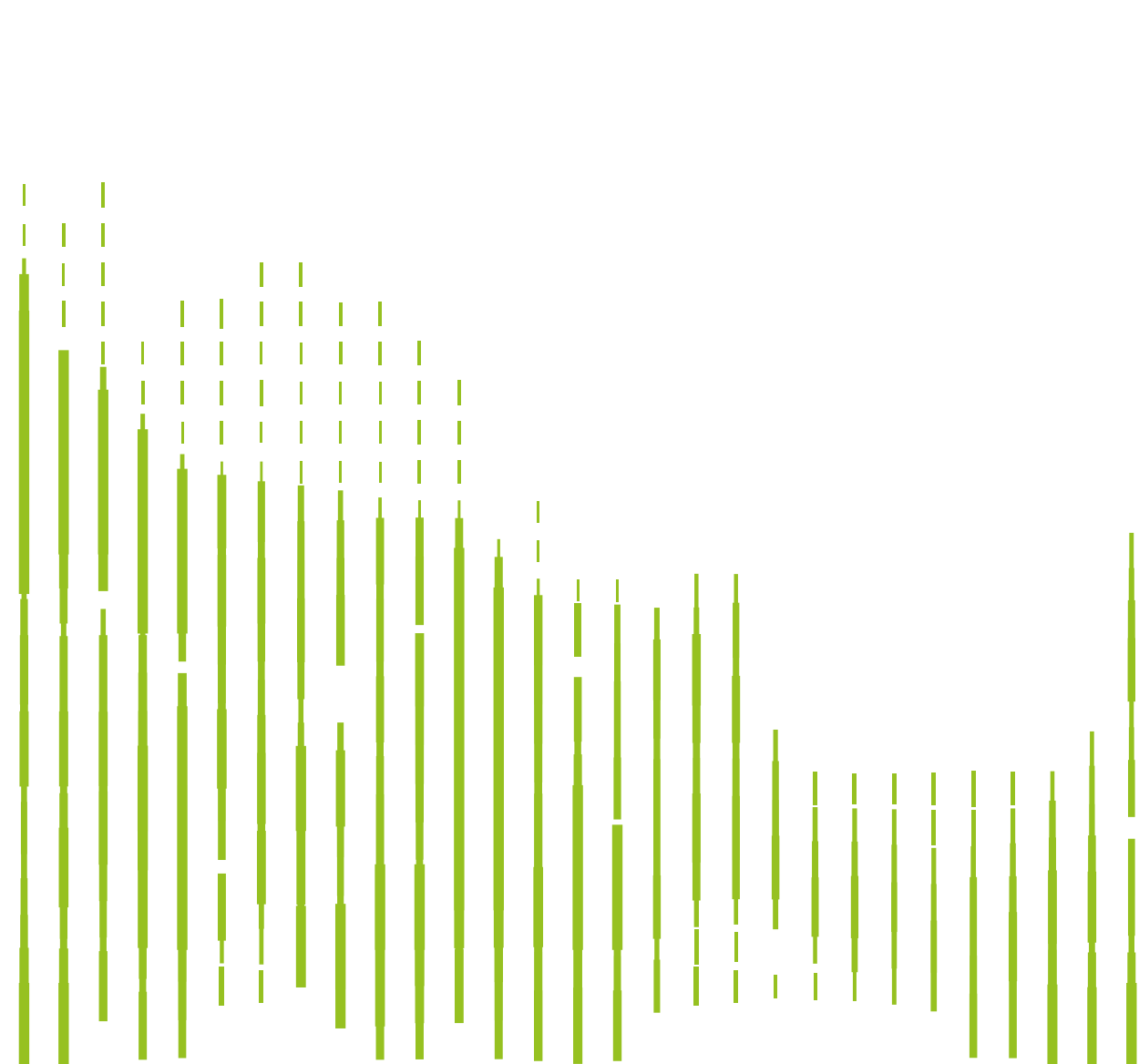
Nationales Denkmalamt Ústí nad Labem
Landesamt für Denkmalpflege Sachsen

Finanziert mithilfe des Programms Ziel 3 zur Förderung der grenzübergreifenden Zusammenarbeit zwischen dem Freistaat Sachsen und der Tschechischen Republik 2007–2013.



Památka 4 – Háj

Denkmal Nr. 4 – Háj



II. 4. Stipendisté Collegia Bohemica v akademickém roce 2009/2010 / Die Stipendiaten des Collegium Bohemicum im akademischen Jahr 2009/2010

Doktorská stipendia za účelem dopsání doktorské dizertace na téma související s dějinami Němců v českých zemích uděluje Collegium Bohemicum v součinnosti s Univerzitou Jana Evangelisty Purkyně a Muzeem města Ústí nad Labem.

V akademickém roce 2009/10 získal stipendium historik Thomas Oellermann, MA. z univerzity v Düsseldorfu.

Thomas Oellermann je s Českem ve stálém kontaktu od roku 2005, kdy byl na roční praxi v německém vysílání Českého rozhlasu. Působil jako tutor na katedře německých a rakouských studií Institutu mezinárodních studií FSV UK a jako lektor němčiny. Spolupracoval na německojazyčném sborníku k dějinám sudetoněmeckých antifasistů v Ústavu pro soudobé dějiny Akademie věd a také na webu Křišťálová noc v pohraničí – 70. výročí polozapomenuté události. Dlouhodobě se soustředí na mezinárodní sudetoněmecké dělnické hnutí, volnočasovou a kulturní činnost spolků a odbory. Je autorem jednoho z textů stálé expozice „Zapomenutí hrdinové“ Muzea města Ústí nad Labem. Byl také stipendistou Collegia Carolina v Mnichově.

Thomas Oellermann v rámci stipendia na téma „Sociálně-demokratická spolková činnost a německé dělnické prostředí za první československé republiky“ zpracovával místní archivní zdroje k dějinám ústecké sociální demokracie. Jeho práce na dokončení dizertace díky udělenému stipendiu zásadně postoupila. Půlroční stipendium Thomase Oellermannna skončilo k 31. březnu 2010, jeho spolupráce s Collegiem Bohemicem ovšem pokračuje

Die Promotionsstipendien, die für die Fertigstellung von Doktorarbeiten über die Geschichte der Deutschen in den böhmischen Ländern genutzt werden können, erteilt das Collegium Bohemicum zusammen mit der Jan-Evangelist-Purkyně-Universität und dem Stadtmuseum Ústí.

Im akademischen Jahr 2009/10 erhielt der Historiker Thomas Oellermann von der Universität Düsseldorf das Stipendium.

Thomas Oellermann ist seit 2005, als er ein einjähriges Praktikum in der deutschen Redaktion des Tschechischen Rundfunks absolvierte, in ständigem Kontakt zu Tschechien. Er war als Tutor am Lehrstuhl für deutsche und österreichische Studien des Instituts für internationale Studien an der Sozialwissenschaftlichen Fakultät der Karlsuniversität und als Deutschlektor tätig. Er arbeitete am Institut für Zeitgeschichte der Akademie der Wissenschaften an einem deutschsprachigen Sammelband zur Geschichte der sudetendeutschen Antifaschisten und an den Internetseiten „Die Reichskristallnacht im Grenzgebiet – Erinnerung an die Ereignisse vor 70. Jahren“ mit. Er befasst sich langfristig mit der sudetendeutschen Arbeiterbewegung in den zwanziger und dreißiger Jahren, mit den Aktivitäten der Freizeit- und Kulturvereine und mit den Gewerkschaften. Thomas Oellermann ist Autor eines Textes zur Dauerausstellung „Vergessene Helden“ im Stadtmuseum Ústí und war auch Stipendiat des Collegium Carolinum in München.

Im Rahmen des Stipendiums studierte Thomas Oellermann vor Ort die Archivquellen zur Geschichte der Sozialdemokratie in Ústí. Das Promotionsstipendium

i nadále. Stal se koordinátorem projektu „Dějiny spojují“ na české straně.

Doktorské stipendium Collegia Bohemica financují Severočeské doly, a.s.

des Collegium Bohemicum erhielt er für die Fertigstellung seiner Dissertation zum Thema „Sozialdemokratisches Verbandswesen und deutsches Arbeitermilieu in der Ersten Tschechoslowakischen Republik“. Seine Arbeiten am Abschluss der Dissertation kamen dank dem erteilten Stipendium wesentlich voran. Das sechsmonatige Stipendium von Thomas Oellermann endete am 31. März 2010, er arbeitet jedoch auch weiterhin mit dem Collegium Bohemicum zusammen. Er wurde zum Koordinator für das Projekt „Geschichte verbindet“ auf tschechischer Seite.

Das Promotionsstipendium des Collegium Bohemicum wird vom Bergbauunternehmen Severočeské doly finanziert.

II. 5. Konference Česko-německého diskusního fóra / Konferenzen des Deutsch-Tschechischen Gesprächsforums

Konference pracovní skupiny Česko-německého diskusního fóra „Místa paměti“

5. června 2010
Muzeum Cheb, Městský úřad Cheb

Výroční konference Česko-německého diskusního fóra

9. října 2010
Národní technická knihovna, Praha

V roce 2010 jsme poprvé organizovali konference Česko-německého diskusního fóra. Konaly se dvě.

První z nich byla konference pracovní skupiny „Místa paměti“ Česko-německého diskusního fóra. Konala se 5. června 2010 v Muzeu Cheb za účasti 65 historiků, politiků a dalších veřejně činných osobností napříč politickým spektrem. Osobnosti diskutovaly o způsobech, kterými se utváří národní vyprávění, jako jsou příběhy spojované s různými sochami, knihami či místy. S příspěvky vystoupili např. historik prof. Milan Hlavačka, filozof a sociolog prof. Miloš Havelka, kunsthistorička prof. Milena Bartlová nebo prof. Rudolf Jaworski z Kielu. Konference vyústila ve shodu týkající se potřeby demokratizace vyprávění o dějinách a jeho individualizace. Setkání uzavřela večerní recepce v Hotelu Pawlik ve Františkových Lázních.

Výroční konference Rady Česko-německého diskusního fóra 2010 se konala 9. října v Národní technické knihovně v Praze. Jejím tématem byly „Inovace – šance, rizika, předpoklady. Česko-německé impulzy“. Téma inovací je aktuální vzhledem ke světové hospodářské krizi. Naším cílem bylo umožnit společnou, na budoucnost orientovanou česko-německou diskuzi nad novými možnostmi

Konferenz der Arbeitsgruppe des Deutsch-Tschechischen Gesprächsforums „Erinnerungsorte“

5. Juni 2010
Museum Cheb, Stadtamt Cheb

Jahreskonferenz des Deutsch-Tschechischen Gesprächsforums

9. Oktober 2010
Technische Nationalbibliothek, Prag

Im Jahr 2010 haben wir zum ersten Mal die Konferenzen des Deutsch-Tschechischen Gesprächsforums organisiert. Es fanden zwei Konferenzen statt.

Bei der ersten handelte es sich um die Konferenz der Arbeitsgruppe des Deutsch-Tschechischen Gesprächsforums „Erinnerungsorte“. Sie fand am 5. Juni 2010 im Museum Cheb unter Teilnahme von 65 Historikern, Politikern und weiteren Repräsentanten des öffentlichen Lebens statt. Sie diskutierten darüber, wie nationale Legenden, etwa mit verschiedenen Statuen, Büchern oder Orten verbundene Geschichten, entstehen. Es trugen z. B. der Historiker Prof. Milan Hlavačka, der Philosoph und Soziologe Prof. Miloš Havelka, die Kunsthistorikerin Prof. Milena Bartlová und Prof. Rudolf Jaworski aus Kiel vor. Die Konferenz hat gezeigt, dass die Geschichtsdarstellung demokratisiert und individualisiert werden muss. Das Treffen wurde mit einem abendlichen Empfang im Hotel Pawlik in Franzensbad abgeschlossen.

Die Jahreskonferenz des Rats des Deutsch-Tschechischen Gesprächsforums 2010 fand am 9. Oktober in der Technischen Nationalbibliothek in Prag statt. Ihr Thema war „Innovationen – Chancen, Risiken, Voraussetzungen. Deutsch-Tschechische Impulse“. Das Leitmotiv „Innovationen“ ist im Bezug auf die weltweite

evropského vývoje – nejen hospodářského, ale také celospolečenského. Jsme rádi, že naše pozvání přijalo 150 předních českých a německých osobností z oblasti ekonomiky, kultury, politiky i vědy. Úvodní slovo měli ředitel Národní technické knihovny Martin Svoboda a první náměstek ministra zahraničních věcí ČR Jiří Schneider. V blocích „Pro a proti: Evropa a krize – české a německé perspektivy“ či v panelové diskusi „Inovace jako odpověď na krizi?“ – Jak lze vytvořit klima příznivé inovacím“ vystoupili např. Markus Hipp z Nadace Herberta Quandta společnosti BMW (BMW Stiftung Herbert Quandt), Jan Mühlfeit ze společnosti Microsoft Corporation, Ondřej Štefl ze společnosti Scio či Ariane Derksová z kampaně „Německo – země idejí“. Představily se také Česko-německé fórum mládeže a Czech-German Young Professionals Program. Akci zakončila večerní recepce na Ministerstvu zahraničních věcí.

Těší nás, že účastníci hodnotili obě akce jako opravdu vydařené po stránce organizační i obsahové. Jak červnová konference pracovní skupiny „Místa paměti“, tak výroční konference k tématu inovací přispěly k prohloubení spolupráce a porozumění na poli česko-německých vztahů.

Česko-německé diskusní fórum pečuje o česko-německý dialog. Tato otevřená a demokratická platforma do dialogu zapojuje všechny, kdo prosazují česko-německou spolupráci. Vzniklo v prosinci 1997 na základě Česko-německé deklarace z ledna téhož roku. Těžištěm jeho práce jsou výroční konference, kterých se pravidelně účastní 100–200 českých i německých hostů z politiky, vědy, ekonomiky a kultury. Významným projektem Česko-německého diskusního fóra je Česko-německé fórum mládeže, bilaterální diskusní platforma pro mladé lidi z České republiky a Německa. Českým předsedou Česko-německého diskusního fóra je senátor a předseda výboru senátu pro záležitosti Evropské unie Luděk Sefzig, německým předsedou býv. poslanec Spolkového sněmu Gert Weisskirchen. Činnost Česko-německého diskusního fóra je financována Česko-německým fondem budoucnosti.

Wirtschaftskrise aktuell. Unser Ziel war es, eine zukunftsorientierte, gemeinsame Diskussion zwischen Tschechen und Deutschen zu ermöglichen, bei der es um neue Möglichkeiten für die europäische Entwicklung unter Berücksichtigung von Wirtschaft und Gesellschaft gehen sollte. Wir freuen uns, dass unsere Einladung von 150 führenden deutschen und tschechischen Persönlichkeiten aus den Bereichen Wirtschaft, Kultur, Politik und Wissenschaft wahrgenommen wurde. Die Einleitung wurde vom Leiter der Technischen Nationalbibliothek, Martin Svoboda, und dem stellvertretenden Außenminister der Tschechischen Republik, Jiří Schneider, übernommen. In den Blöcken „Pro und Contra: Europa und die Krise – deutsche und tschechische Perspektiven“ oder in der Forumdiskussion „Innovation als Antwort auf die Krise?“ – Wie kann ein innovationsfreundliches Klima geschaffen werden?“ traten unter anderem Markus Hipp von der BMW-Stiftung Herbert Quandt, Jan Mühlfeit von der Microsoft Corporation, Ondřej Štefl aus dem Unternehmen Scio und Ariane Derks von der Initiative „Deutschland – Land der Ideen“ auf. Es stellten sich auch das Deutsch-Tschechische Jugendforum und das Czech-German Young Professionals Program vor. Die Veranstaltung endete mit einem abendlichen Empfang im Außenministerium.

Es freut uns, dass die Teilnehmer beide Veranstaltungen sowohl inhaltlich als auch organisatorisch als wirklich gelungen bewerteten. Sowohl die Arbeitsgruppenkonferenz „Erinnerungsorte“ als auch die Jahreskonferenz zum Thema „Innovationen“ trugen zu einer Vertiefung der Zusammenarbeit und des Verständnisses im Bereich der deutsch-tschechischen Beziehungen bei.

Das Deutsch-Tschechische Gesprächsforum pflegt den deutsch-tschechischen Dialog. Diese offene und demokratische Gesprächsplattform vereinigt alle, die die deutsch-tschechische Kooperation fördern. Das Forum wurde im Dezember 1997 auf der Grundlage der Deutsch-Tschechischen Erklärung vom Januar desselben Jahres gegründet. Der Schwerpunkt seiner Arbeit sind die Jahreskonferenzen, an denen regelmäßig 100-200 deutsche und tschechische Gäste aus Politik,

Wissenschaft, Wirtschaft und Kultur teilnehmen. Ein wichtiges Projekt des Deutsch-Tschechischen Gesprächsforums ist das Deutsch-Tschechische Jugendforum, eine bilaterale Gesprächsplattform für junge Menschen aus Tschechien und Deutschland. Der tschechische Vorsitzende des Deutsch-Tschechischen Gesprächsforums ist Luděk Sefzig, Senator und Vorsitzender des Senatsausschusses für Angelegenheiten der Europäischen Union. Der deutsche Vorsitzende ist der ehemalige Bundestagsabgeordnete Gert Weisskirchen. Die Tätigkeit des Deutsch-Tschechischen Gesprächsforums wird vom Deutsch-Tschechischen Zukunftsfonds finanziert.



II. 6. Další vzdělávací aktivity

28. dubna 2010

Nacionálněsocialistické pronásledování Židů v říšské župě Sudety 1938–1945

katedra historie, FF UJEP, Ústí nad Labem

Přednáška historika Dr. Jörga Osterloha na téma „Nacionálněsocialistické pronásledování Židů v říšské župě Sudety 1938–1945“ se věnovala zatím neznámé problematice pronásledování židovského obyvatelstva české i německé národnosti v bývalých pohraničních oblastech Československa v období, kdy byly násilně přičleněny k Třetí říši. V centru pozornosti stál specifický charakter sudetoněmeckého antisemitismu a pronásledování Židů.

Pořádáno ve spolupráci s katedrou historie UJEP. Součástí Týdnu bez televize. Finančně podpořeno Nadací Roberta Bosche.

říjen–listopad 2010

Klást otázky je povoleno! Občanská angažovanost v Euroregionu Elbe/Labe

Drážďany/Ústí nad Labem

Aktivní podíl občanů na utváření bezprostředního okolí je základem demokratické a živoucí občanské společnosti. Sdružení Weiterdenken (Heinrich Böll Stiftung Sachsen) a Collegium Bohemicum proto společně uspořádaly diskusní řadu k aktuálním modelům participace občanů v Euroregionu Elbe/Labe.

V rámci cyklu se konaly tyto akce:

„Občanské rozpočty – nové formy demokratické angažovanosti v obcích“, seminář 13. 10. 2010.

„Pravicové zločiny z nenávisti a jejich dopady – iniciativy proti pravicově extremistickým strukturám v Euroregionu Elbe/Labe“, diskuze 19. 10. 2010.

„Green Connections – Web 2.0 a ochrana životního prostředí“, workshop 23. 10. 2010.
Pořádáno ve spolupráci s Nadací Heinricha Bölla.

II. 6. Weitere Bildungsaktivitäten

28. April 2010

Nationalsozialistische Judenverfolgung im Reichsgau Sudetenland 1938-1945

Lehrstuhl für Geschichte, Philosophische Fakultät der UJEP, Ústí nad Labem.

Die Vorlesung des Historikers Dr. Jörg Osterloh zum Thema „Nationalsozialistische Judenverfolgung im Reichsgau Sudetenland 1938-1945“ beschäftigte sich mit der bisher unbekanntem Problematik der Verfolgung der jüdischen Bevölkerung tschechischer und deutscher Nationalität in den ehemaligen Grenzgebieten der Tschechoslowakei, nachdem diese Gebiete gewaltsam an das Dritte Reich angegliedert worden waren. Im Zentrum der Aufmerksamkeit stand der spezifische Charakter des sudetendeutschen Antisemitismus und der Judenverfolgung.

In Zusammenarbeit mit dem Lehrstuhl für Geschichte der UJEP. Im Rahmen der „Woche ohne Fernsehen“. Finanziell von der Robert-Bosch-Stiftung unterstützt.

Oktober – November 2010

Einmischen erwünscht! Bürgerschaftliche Partizipation in der Euroregion Elbe/Labe

Dresden/Ústí nad Labem

Die aktive Beteiligung von BürgerInnen in ihrem direkten Lebensumfeld ist die Basis für eine demokratische und vitale Zivilgesellschaft. Daher organisierten der Verein Weiterdenken (Heinrich-Böll-Stiftung Sachsen) und das Collegium Bohemicum eine Diskussionsreihe zu aktuellen Modellen bürgerschaftlicher Teilhabe in der Euroregion Elbe/Labe.

Im Rahmen dieses Zyklus fanden folgende Veranstaltungen statt:

„BürgerInnenhaushalte – neue Formen der demokratischen Mitbestimmung in der Kommune“; Seminar 13. 10. 2010.

„Rechte Hasskriminalität und die Folgen – Initiativen gegen rechtsextreme Strukturen in der Euroregion Elbe/Labe“; Diskussion 19. 10. 2010.

„Green Connections – Web 2.0 und Umweltschutz“; Workshop 23. 10. 2010.
In Zusammenarbeit mit der Heinrich-Böll-Stiftung.

II. 7. Kulturní aktivity / Kulturelle Veranstaltungen

29. října – 14. listopadu 2010

12. Dny české a německé kultury

Euroregion Elbe/Labe

12. ročník přeshraničního festivalu i tento rok navštívilo kolem deseti tisíc návštěvníků. Festival je největší evropskou přehlídkou českého umění a kultury. V Ústí nad Labem a v severních Čechách se ve třiceti festivalových akcích představil výběr z německého umění a kultury, naopak v Drážďanech a okolí to byli čeští profesionální, poloprofesionální i amatérští umělci napříč žánry hned v šedesáti akcích.

Velká část programu 12. Dnů české a německé kultury sestávala z akcí, které se konaly na obou stranách česko-saské hranice nebo spojily obyvatele obou zemí. Takovými byly třeba česko-německý kulinářský branč, které jsme pořádali společně s Kulturním centrem Řehlovice, anebo putování za opuštěnými vesnicemi, které početné zájemce ze severních Čech a Saska seznámilo se společnou historií tohoto regionu. Saští sousedé měli poprvé oficiální příležitost zúčastnit se slavnostního zahájení festivalu v Severočeském divadle opery a baletu v Ústí nad Labem. K němu zahrála cimbálová kapela Hradišťan, která vyprodala divadlo. Hudebníci hráli kromě svého tradičního repertoáru zhudebněnou poezii Jana Skácela, a to i v německém překladu.

Naším záměrem bylo udělat z umělců i publika „přeshraničníky“ a rozhybat tak kulturní výměnu mezi Saskem a Českou republikou.

Významným bodem bylo zapojení mladých umělců, jimž patřila čtvrtina z více než 90 festivalových akcí.

Úvod festivalu lemovaly kinoprojekce v rámci řady „Kino Aussig“, které přilákaly diváky na německou kinematografii posledních tří let.

29. Oktober – 14. November 2010

12. Tschechisch-Deutsche Kulturtage

Euroregion Elbe/Labe

Der 12. Jahrgang des grenzübergreifenden Festivals wurde auch dieses Jahr von ca. 10.000 Besuchern verfolgt. Die Kulturtage sind das größte europäische Festival tschechischer Kunst und Kultur. In Ústí nad Labem und in Nordböhmen wurde auf 30 Festival-Veranstaltungen eine Auswahl der deutschen Kunst und Kultur vorgestellt, in Dresden und Umgebung wiederum waren es tschechische Profi- und Amateurkünstler aus allen Bereichen in 60 Veranstaltungen.

Ein großer Teil des Programms der 12. Tschechisch-Deutschen Kulturtage bestand aus Veranstaltungen, die auf beiden Seiten der sächsisch-tschechischen Grenze stattfanden oder die Bewohner beider Länder vereinten. Dazu gehörten zum Beispiel ein Tschechisch-Deutscher kulinarischer Brunch, den wir gemeinsam mit dem Kulturzentrum Řehlovice veranstalteten, oder ein Ausflug zu verlassenen Dörfern, auf dem den zahlreichen Interessenten aus Nordböhmen und Sachsen die gemeinsame Geschichte dieser Region vorgestellt wurde. Die sächsischen Nachbarn hatten zum ersten Mal die offizielle Möglichkeit, an der feierlichen Eröffnung des Festivals im Theater Severočeské divadlo opery a baletu in Ústí nad Labem teilzunehmen. Dort spielte auch die Zimbal-Band Hradišťan, die dafür sorgte, dass das Theater ausverkauft war. Die Musiker spielten zusätzlich zu ihrem traditionellen Repertoire auch vertonte Poesie von Jan Skácel – auch in deutscher Übersetzung.

Unser Ziel war es, aus den Künstlern und dem Publikum „Grenzgänger“ zu machen und so den kulturellen Austausch zwischen Sachsen und Tschechien zu unterstützen.

Velmi úspěšná byla také dílna slam poetry workshop s následnou šou. Pod vedením zkušených a úspěšných německých slamařů (Jaromír Konečný a Christian Ritter) se ho zúčastnilo jedenáct studentek germanistiky FF UJEP. Tři z nich prezentovaly výsledky své tvorby na šou v Klubu Circus. Tu navštívilo nečekaných sedmdesát diváků, kteří vytvořili atmosféru ideální pro slamařskou exhibici všech zúčastněných autorů.

Jedním z vrcholů české části festivalu byla tradiční již III. ústecká noc literatury. V prostorách FUD a univerzitní kaple četly známé ústecké kulturní osobnosti soudobou literární tvorbu německy píšících autorů českého původu (Jaromír Konečný, Jan Faktor, Katja Fuseková aj.). Jedním z čtenářů byla i vycházející hvězda české populární hudby David Deyl, který nadšeně přijal novou zkušenost a slíbil své hudební vystoupení na příštím ročníku.

Dny české a německé kultury se úmyslně nechťejí profilovat, naopak podporují různorodost. Chtějí oslovit nejrozličnější věkové a zájmové skupiny, iniciují setkávání a výměnu informací a zkušeností.

Dny české a německé kultury pořádají společně veřejně prospěšná Nadace Brücke/Most, Generální konzulát České republiky v Drážďanech a vědecká a kulturně-vzdělávací společnost Collegium Bohemicum, o.p.s. za laskavé podpory a ve spolupráci s Hlavním zemským městem Drážďany, Ministerstvem kultury České republiky, Goethe-Institutem v Praze a dalšími pod záštitou ministerského předsedy Svobodného státu Sasko pana Stanislava Tillicha, ministra kultury České republiky MUDr. Jiřího Bessera a velvyslance České republiky v SRN J. E. JUDr. Rudolfa Jindráka.

Přestože bylo v roce 2009 bylo uzavřeno České centrum Drážďany, jež bylo jedním ze stálých spoluorganizátorů a spolufinancovatelů festivalu, podařilo se festival Dny české a německé kultury udržet. Stalo se tak díky dohodě uzavřené mezi budoucími třemi spoluorganizátory Dnů kultury – Nadací Brücke/Most v Drážďanech, Generálním konzulátem ČR v Drážďanech a Collegiem Bohemicem, o.p.s. v Ústí n. L. (s podporou zemského

Ein wichtiger Punkt hier war die Einbindung von jungen Künstlern, denen ein Viertel der mehr als 90 Festival-Veranstaltungen gehörte.

Den Festivalbeginn rahmten Kinovorführungen in der Reihe „Kino Aussig“ ein, welche die Zuschauer zu deutschen Filmen der letzten drei Jahre ins Kino lockte.

Sehr erfolgreich war auch ein Slam-Poetry-Workshop mit anschließender Show. Unter Anleitung erfahrener und erfolgreicher Slammer (Jaromír Konečný und Christian Ritter) nahmen elf Studentinnen der Germanistik der Philosophischen Fakultät der UJEP hieran teil. Drei von ihnen stellten die Ergebnisse ihres Schaffens auf der anschließenden Show im Klub Circus vor. Diese wurde unerwartet von 70 Besuchern besucht, die zu einer Atmosphäre beitrugen, die ideal für die Slam-Exhibitions aller teilnehmenden Autoren war.

Einer der Höhepunkte des tschechischen Teils des Festivals war die bereits zur Tradition gewordene III. Nacht der Literatur in Ústí. In den Räumen der Fakultät für Kunst und Design und der Universitätskapelle lasen zahlreiche bekannte Persönlichkeiten aus der Kulturszene Ústís zeitgenössische Literatur deutschsprachiger Autoren tschechischen Ursprungs (Jaromír Konečný, Jan Faktor, Katja Fusek u. a.). Einer der Vorleser war auch der aufsteigende Star der tschechischen Pop-Musik, David Deyl, der die neue Erfahrung begeistert aufnahm und für das nächste Jahr einen musikalischen Auftritt versprach.

Die Tschechisch-Deutschen Kulturtagte wollen sich absichtlich nicht profilieren, sondern im Gegenteil die Vielfalt fördern. Sie wollen die unterschiedlichsten Alters- und Interessengruppen ansprechen, Treffen sowie einen Informations- und Erfahrungsaustausch anregen.

Die Tschechisch-Deutschen Kulturtagte wurden gemeinsam von der gemeinnützigen Brücke/Most-Stiftung, dem Generalkonsulat der Tschechischen Republik Dresden und dem Verein zur Förderung von Wissenschaft und Kultur, Collegium Bohemicum, o.p.s., in Zusammenarbeit mit und unter Förderung der Landeshauptstadt Dresden, dem Kulturministerium der

hlavního města Drážďany) a pokračující podpoře tradičních i poměrně nových podporovatelů (např. MKČR). Tyto organizace se mj. dohodly na ustavení programové rady Dnů české a německé kultury, která poprvé zasedala v Drážďanech 1. října 2010. Collegium Bohemicum je její kontaktní institucí a koordinátorem rady a dbá na finanční proveditelnost jejich návrhů.

Podíl na organizaci Dnů české a německé kultury je hlavním úkolem kulturního managementu Collegia Bohemica. Kulturní akce všech žánrů však probíhaly celý rok.

Tschechischen Republik, dem Goethe-Institut Prag u.a. veranstaltet. Sie standen unter der Schirmherrschaft des Ministerpräsidenten des Freistaats Sachsen, Stanislaw Tillich, dem Kulturminister der Tschechischen Republik, MUDr. Jiří Besser, und dem Botschafter der Tschechischen Republik in Deutschland, JUDr. Rudolf Jindrák.

Obwohl das Tschechische Zentrum in Dresden, das einer der langjährigen Mitorganisatoren und finanziellen Förderer des Festivals gewesen war, 2009 geschlossen wurde, gelang es, die Tschechisch-Deutschen Kulturtagte am Leben zu erhalten. Dies war aufgrund einer Vereinbarung möglich, die zwischen den künftigen drei Organisatoren der Tschechisch-Deutschen Kulturtagte – der Brücke/Most-Stiftung in Dresden, dem Generalkonsulat der Tschechischen Republik Dresden und dem Collegium Bohemicum, o.p.s. in Ústí nad Labem (mit Unterstützung der Landeshauptstadt Dresden) – getroffen wurde, und der fortgesetzten Unterstützung langjähriger und relativ neuer Förderer (z. B. dem tschechischen Kulturministerium). Diese Organisationen vereinbarten unter anderem die Gründung eines Programmrats der Tschechisch-Deutschen Kulturtagte, der zum ersten Mal am 1. Oktober 2010 in Dresden tagte. Das Collegium Bohemicum ist Kontaktinstitution und Koordinator des Rats und überwacht die finanzielle Durchführbarkeit seiner Vorschläge und Pläne.

Beiträge zur Organisation der Tschechisch-Deutschen Kulturtagte sind die Hauptaufgabe des Kulturmanagements des Collegium Bohemicum. Kulturveranstaltungen aller Bereiche finden jedoch das ganze Jahr über statt.



Moravský folklorní soubor Hradištan zahajoval 12. Dny české a německé kultury na české i saské straně. Severočeské divadlo opery a baletu zcela vyprodal.

Die mährische Folkloregruppe Hradištan eröffnete die 12. Tschechisch-Deutschen Kulturtag auf deutscher und tschechischer Seite. Das Theater Severočeské divadlo opery a baletu war komplett ausverkauft.

Literatura

Literatura a migrace. Literární večer spisovatelky Annelies Schwarzové

22. března 2010
Severočeská vědecká knihovna, Ústí nad Labem

Spisovatelka Annelies Schwarzová (*1938 v Trutnově) zažila jako dítě odsun Němců z Československa, o němž napsala knihu Červenobílé křemínky. Vzpomínky Liese (1944–1950). Český vydání v ústeckém nakladatelství Albis International. Literární večer byl zaměřen na problematiku migrace obyvatelstva v pohraničních oblastech Československa v roce 1918 až po znovuosídlení českého pohraničí v 50. letech. Vzpomínky pamětnice doplnila krátká přednáška historika Andrese Wiedemanna, který se zabývá ve své vědecké práci především dosídlením našeho pohraničí po odsunu Němců.

Pořádáno ve spolupráci s katedrou germanistiky UJEP. Finančně podpořeno Goethe-Institutem Praha.

„HOCHzeiten“ Maike Wetzlové: Literární večer se shooting star německé literatury

15. dubna 2010
Severočeská vědecká knihovna, Ústí nad Labem

Maike Wetzlová (*1974) představila během autorského čtení své povídkové knihy HOCHzeiten a Lange Tage. Předčítala herečka a zpěvačka Marcela Koutková. Čtení doplnilo promítání filmu HOCHzeiten, který Maike Wetzlová režírovala podle vlastního scénáře. Bonusem byl dvoudenní seminář kreativního psaní, který autorka vedla na katedře germanistiky.

Pořádáno ve spolupráci s katedrou germanistiky UJEP v rámci jejího dvacátého výročí. Finančně podpořeno Goethe-Institutem Praha.

Literatur

„Literatur und Migration“. Literaturabend der Schriftstellerin Annelies Schwarz

22. März 2010
Nordböhmisches wissenschaftliche Bibliothek, Ústí nad Labem

Die Schriftstellerin Annelies Schwarz (*1938 in Trutnov) erlebte als Kind die Vertreibung der Deutschen aus der Tschechoslowakei und schrieb darüber ein Buch, „Wir werden uns wiederfinden“. Auf Tschechisch erschien es unter dem Titel „Červenobílé křemínky. Vzpomínky Liese (1944–1950)“ beim Verlag Ablis International. Der Literaturabend konzentrierte sich auf die Problematik der Migration der Bevölkerung in den Grenzgebieten der Tschechoslowakei 1918 bis hin zur Neubesiedlung der böhmischen Grenzgebiete in den 50er Jahren. Die Erinnerungen der Zeitzeugin wurden durch einen kurzen Vortrag des Historikers Andreas Wiedemann ergänzt, der sich bei seiner wissenschaftlichen Arbeit insbesondere mit der Wiederbesiedlung der Grenzgebiete nach der Vertreibung der Deutschen beschäftigte.

In Zusammenarbeit mit dem Lehrstuhl für Germanistik der UJEP. Finanziell vom Goethe-Institut Prag unterstützt.

„HOCHzeiten“ Maike Wetzlové: Literaturabend mit der jungen deutschen Schriftstellerin Maike Wetzlové

15. April 2010
Nordböhmisches wissenschaftliche Bibliothek, Ústí nad Labem

Maike Wetzlová (*1974) stellte auf der Autorenlesung ihre Erzählungen „HOCHzeiten“ und „Lange Tage“ vor. Gelesen wurden sie von der Sängerin und Schauspielerin Marcela Koutková. Die Lesung wurde durch den Film HOCHzeiten ergänzt, bei dem Maike Wetzlová nach

Česko-německá poetry slam show

2. listopadu 2010
Klub Circus, Ústí nad Labem

Po roce se v Ústí nad Labem opět utkali o přízeň publika jeden z nejnápadnějších českých poetry slamerů Bohdan Bláhovec a vicemistr ústecké slam poetry z roku 2009 Daniel Binko, jakož i loňský vicemistr slam poetry německy mluvících umělců Christian Ritter a v Čechách narozená, ale v Mnichově žijící slammerská legenda Jaromír Konečný.

V rámci 12. Dnů české a německé kultury.
Pořádáno ve spolupráci s Univerzitou J. E. Purkyně v Ústí nad Labem. Finančně podpořeno Goethe-Institutem Praha.

Hildegart Stellmacherová/Renate Trautmannová: „Mír dalekému i blízkému“

8. listopadu 2010
Severočeská vědecká knihovna, Ústí nad Labem

Tato dvojjazyčná kniha je portrétem života neobyčejných lidí, Jiřího a Army Lauscherových, kteří přežili terezínské ghetto a další život zasvětili boji za lepší podmínky obětí nacistické diktatury.

V rámci 12. Dnů české a německé kultury.

Emma Braslavsky

11. listopadu 2010
Severočeská vědecká knihovna, Ústí nad Labem

Emma Braslavsky (*1971) patří mezi nejvýznamnější představitelky německé mladé literatury. Zaujme velkým vypravěčským talentem se sklonek ke grotesce a lehkosti. Její debutový román *Aus dem Sinn* vyšel v létě 2010 v češtině pod názvem *Bez paměti*. Autorku doprovodil její překladatel Tomáš Svoboda.

V rámci 12. Dnů české a německé kultury.

ihrem eigenen Drehbuch Regie führte. Als Bonus veranstaltete der Lehrstuhl für Germanistik ein zweitägiges Seminar für kreatives Schreiben.

In Zusammenarbeit mit dem Lehrstuhl für Germanistik der UJEP im Rahmen von dessen 20-jährigem Bestehen. Finanziell vom Goethe-Institut Prag unterstützt.

Tschechisch-Deutsche Poetry-Slam-Show

2. November 2010
Klub Circus, Ústí nad Labem

Nach einjähriger Pause schlugen sich wieder deutsche und tschechische Poeten um die Gunst des Publikums. Mit dabei waren einer der bekanntesten tschechischen Poetry-Slammer, Bohdan Bláhovec, und der Zweitplatzierte des Poetry Slams Ústí 2009, Daniel Binko, außerdem Christian Ritter, Zweitplatzierte des Poetry Slams deutschsprachiger Künstler 2010, sowie die in Tschechien geborene, aber jetzt in München lebende Slammer-Legende Jaromír Konečný.

Im Rahmen der 12. Tschechisch-Deutschen Kultur-tage.

In Zusammenarbeit mit der J.-E.-Purkyně-Universität Ústí nad Labem. Finanziell vom Goethe-Institut Prag unterstützt.

Hildegart Stellmacher/Renate Trautmann: „Friede dem Fernen und Friede dem Nahen“

8. November 2010
Nordböhmisches wissenschaftliche Bibliothek, Ústí nad Labem

Dieses zweisprachige Buch ist ein Porträt des Lebens ungewöhnlicher Menschen – Jiří und Irma Lauscher –, die das Ghetto Theresienstadt überlebten und ihr weiteres Leben dem Kampf für bessere Bedingungen für die Opfer der Nazi-Diktatur widmeten.

Im Rahmen der 12. Tschechisch-Deutschen Kultur-tage.

III. Ústecká noc literatury

24. listopadu 2010
Univerzita J. E. Purkyně, FUD a kaple,
Ústí nad Labem

Třetí Ústeckou noc literatury hostily prostory bývalé nemocnice – vznikající univerzitní kampus. Znamé osobnosti ústeckého kulturního života předčítaly z děl pěti spisovatelů českého původu, kteří žijí a tvoří v německy mluvících zemích, kde patří k respektovaným osobnostem literární scény: Michala Stavariče, Katji Fusekové, Jaromíra Konečného, Oty Filipa, Jana Faktora a Milana Racka. Program doprovodilo vystoupení mužského vokálního kvinteta Consillium a smíšeného sboru Syrinx.

V rámci 12. Dnů české a německé kultury.
Akci pořádalo Collegium Bohemicum ve spolupráci s Univerzitou J. E. Purkyně v Ústí nad Labem za laskavé podpory Goethe-Institutu Praha.

Autorské dvojčtení: Inka Bachová a Liane Dirksová

3. prosince 2010
Severočeská vědecká knihovna, Ústí nad Labem

Liane Dirksová a Inka Bachová předčítaly k tématu domácího násilí v bývalé NDR a NSR, česky i německy. Následovala beseda za přítomnosti překladatele jejich knih Tomáše Svobody.

Pořádáno ve spolupráci s FF UJEP.

Emma Braslavsky

11. November 2010
Nordböhmisches wissenschaftliche Bibliothek, Ústí nad Labem

Emma Braslavsky (*1971) gehört zu den bedeutendsten Stimmen der jungen deutschen Literatur. Sie beeindruckt mit ihrem Erzähl-talent und ihrer Neigung zur Groteske und Leichtigkeit. Ihr Debütroman *„Aus dem Sinn“* erschien im Sommer 2010 unter dem Titel *„Bez paměti“* auch auf Tschechisch. Die Autorin wurde von ihrem Übersetzer, Tomáš Svoboda, begleitet.

Im Rahmen der 12. Tschechisch-Deutschen Kultur-tage.

III. Nacht der Literatur Ústí

24. November 2010
J.-E.-Purkyně-Universität, Fakultät für Kunst und Design und Kapelle, Ústí nad Labem

Die dritte Nacht der Literatur in Ústí nad Labem fand in den Räumen des ehemaligen Krankenhauses – dem entstehenden Universitätscampus – statt. Bekannte Persönlichkeiten aus der Kulturszene von Ústí lasen aus den Werken von fünf Schriftstellern tschechischer Herkunft, die in den deutschsprachigen Ländern leben und arbeiten, wo sie zu den respektierten Persönlichkeiten der Literaturszene gehören: Michal Stavarič, Katja Fusek, Jaromír Konečný, Ota Filip und Milan Rack. Das Programm wurde von einem Auftritt des Vokalquintetts Consillium und dem gemischten Chor Syrinx begleitet.

Im Rahmen der 12. Tschechisch-Deutschen Kultur-tage.

Die Veranstaltung wurde vom Collegium Bohemicum in Zusammenarbeit mit der J.-E.-Purkyně-Universität Ústí nad Labem mit freundlicher Unterstützung des Goethe-Institut Prag veranstaltet.

Doppellesung: Inka Bach und Liane Dirks

3. Dezember 2010
Nordböhmische wissenschaftliche Bibliothek, Ústí nad Labem

Liane Dirks und Inka Bach lasen zum Thema häusliche Gewalt in der ehemaligen DDR und BRD, auf Deutsch und Tschechisch. Im Anschluss fand eine Gesprächsrunde unter Anwesenheit des Übersetzers ihrer Bücher, Tomáš Svoboda, statt.

In Zusammenarbeit mit der Philosophischen Fakultät der UJEP.



Literární akce Collegia Bohemica představují současnou německou literaturu a její autorky. Vlevo: Maike Wetzelová, Annelies Schwarzwová. Vpravo: Noc literatury v kampusu UJEP.

Die Literaturveranstaltungen des Collegium Bohemicum stellen die aktuelle deutsche Literatur und ihre AutorInnen vor. Links: Annelies Schwarz, Maike Wetzel. Rechts: Nacht der Literatur auf dem Campus der UJEP.

Film

Německé sportovní filmy aneb I Němci mají svoje Nagano

9. a 10. březen 2010

Experimentální prostor Mumie, Ústí nad Labem

U příležitosti zimních olympijských her ve Vancouveru jsme připravili dva večery německých filmů se sportovní tematikou. Úvodní slovo pronesl sportovní historik a spolupracovník Collegia Bohemica Thomas Oellermann M.A.

Promítli jsme tyto snímky:

Domácí zápas (Pepe Danquart, SRN 1999), Bernský zázrak (Sönke Wortmann, SRN 2003), Kategorie C (Franziska Tennerová, SRN 2008) a Bílé peklo (Arnold Fanck; G. W. Pabst, Německo 1935).

Přehlídku filmů uzavřel česko-německý kabaret Eňo ňuňo Eintopf na téma sport.

Pořádáno ve spolupráci s Experimentálním prostorem Mumie. Finančně podpořeno Goethe-Institutem Praha.

Filmová řada „Kino Aussig“

13. října – 3. listopadu 2010

Experimentální prostor Mumie, Ústí nad Labem

Projekce pěti německojazyčných filmů z posledních dvou let. Výběrem snímků jsme mířili nad rámec obvyklé nabídky v české distribuci.

Promítli jsme tyto filmy:

Soul Kitchen (Fatih Akin, SRN 2009),

Film

Deutsche Sportfilme – auch die Deutschen haben ihr Nagano

9. und 10. März 2010

Experimentální prostor Mumie, Ústí nad Labem

Passend zu den Olympischen Winterspielen in Vancouver zeigten wir an zwei Abenden deutsche Filme mit sportlicher Thematik. Die Einführung erfolgte durch den Sporthistoriker und Mitarbeiter des Collegium Bohemicum, Thomas Oellermann M.A.

Wir zeigten folgende Filme:

„Heimspiel“ (Pepe Danquart, BRD 1999), „Das Wunder von Bern“ (Sönke Wortmann, BRD 2003), „Kategorie C“ (Franziska Tenner, BRD 2008) und „Die weiße Hölle von Piz Palü“ (Arnold Fanck; G. W. Pabst, Deutschland 1935).

Die Filmreihe wurde vom Tschechisch-Deutschen Kabarett Eňo ňuňo Eintopf zum Thema Sport abgeschlossen.

In Zusammenarbeit mit dem Experimentální prostor Mumie. Finanziell vom Goethe-Institut Prag unterstützt.

Filmreihe „Kino Aussig“

13. Oktober – 3. November 2010

Experimentální prostor Mumie, Ústí nad Labem

Vorführung von fünf deutschsprachigen Filmen der letzten zwei Jahre. Die Auswahl der Filme sollte den Rahmen des normalen Angebots im tschechischen Verleih übersteigen.

Lila lila (Alain Gsponer, SRN/Švýcarsko 2009), Cizinka (Feo Aladağ, SRN 2010), Dáma s pěti obry (Vadim Jendreyko, SRN/Švýcarsko 2009) a Gerdino mlčení (Britta Wauerová, SRN 2008).

Součástí Kina Aussig byl česko-německý kabaret Eňo ňuňo Eintopf na téma film, pořádaný 5. listopadu v Klubu Circus.

Záštitu nad filmovou řadou Kino Aussig převzala hejtmanka Ústeckého kraje Jana Vaňhová.

V rámci 12. Dnů české a německé kultury.

Návrat do vlasti

3. listopadu 2010

Filmový klub Aula, Ústí nad Labem

Filmař Václav Reischl, narozen v roce 1947 v jihočeském Větrní a žijící 35 let ve Stuttgartu, představil svůj dokumentární film o třech autentických lidských osudech. Reischlův dvojjazyčný film ukazuje, jak málo o sobě vzájemně víme, jaké předsudky vůči sobě máme a jaké návraty do vlasti jsou vůbec dnes možné. Po promítání následovala diskuze s režisérem.

S laskavou podporou Goethe-Institutu Praha.

V rámci 12. Dnů české a německé kultury.

Wir zeigten folgende Filme:

„Soul Kitchen“ (Regie Fatih Akin, BRD 2009), „Lila lila“ (Regie Alain Gsponer, BRD/Schweiz 2009), „Die Fremde“ (Regie Feo Aladağ, BRD 2010), „Die Frau mit den fünf Elefanten“ (Regie Vadim Jendreyko, BRD/Schweiz 2009) und „Gerdas Schweigen“ (Regie Britta Wauer, BRD 2008).

Teil des Programms vom Kino Aussig war auch das deutsch-tschechische Kabarett Eňo ňuňo Eintopf zum Thema Film, das am 5. November im Klub Circus gezeigt wurde.

Die Schirmherrschaft über die Filmreihe Kino Aussig übernahm die Hauptmännin der Region Ústí, Jana Vaňhová.

Im Rahmen der 12. Tschechisch-Deutschen Kultur-tage.

Heim nach Böhmen

3. November 2010

Filmklub Aula, Ústí nad Labem

Der Filmemacher Václav Reischl, 1947 im südböhmischen Větrní geboren und seit 35 Jahren in Stuttgart lebend, stellte seinen Dokumentarfilm über drei authentische menschliche Schicksale vor. Reischls zweisprachiger Film zeigt, wie wenig wir über einander wissen, welche Vorurteile wir gegen andere haben und welche „Heimkehr in die Heimat“ heute überhaupt möglich ist. Nach der Vorführung stand der Regisseur zu einer Gesprächsrunde bereit.

Mit freundlicher Unterstützung des Goethe-Institut Prag.

Im Rahmen der 12. Tschechisch-Deutschen Kultur-tage.

Divadlo

Eňo ňuňo Eintopf

12. března 2010
Klub U Leguána, Ústí nad Labem

Kabaret mladých umělců z obou stran česko-saské hranice. Březnové Eňo ňuňo na téma sport zakončilo malou tematickou přehlídku německých sportovních filmů.

Pořádáno ve spolupráci s UJEP, finančně podpořeno Goethe-Institutem Praha.

Na kávé u spisovatele Johannese Urzidila

4. května 2010
Severočeská vědecká knihovna, Ústí nad Labem

Komponovaný večer. Činoherní studio v Ústí nad Labem připravilo z rozhovorů Ferdinanda Peroutky a Johannese Urzidila malé divadelní představení s titulem „Já budu trochu tvrdohlavý“. O životě a díle Johannese Urzidila i o tom, co jej spojovalo s Ústím nad Labem, dále promluvili literární vědci a autoři antologie jeho textů Dr. Klaus Johann a Dr. Vera Schneiderová.

Pořádáno s katedrou germanistiky UJEP v rámci třetí mezinárodní konference o J. Urzidilovi „Pozanárodní“ spisovatel z Čech.

Finančně podpořeno Nadací Roberta Bosche.

Theater

Eňo ňuňo Eintopf

12. März 2010
Klub U Leguána, Ústí nad Labem

Kabarett mit jungen Künstlern von beiden Seiten der sächsisch-tschechischen Grenze. Eňo ňuňo im März zum Thema Sport rundete die kleine thematische Reihe zum deutschen Sportfilm ab.

In Zusammenarbeit mit der UJEP; finanziell vom Goethe-Institut Prag unterstützt.

Literaturabend zum Leben und Werk von Johannes Urzidil

4. Mai 2010
Nordböhmisches wissenschaftliche Bibliothek, Ústí nad Labem

Ein komponierter Abend. Das Schauspielstudio Činoherní studio in Ústí nad Labem bereitete aus Gesprächen von Ferdinand Peroutka und Johannes Urzidil eine kleine Theateraufführung mit dem Titel „Ich werde etwas dickköpfig sein“ vor. Über das Leben und Werk von Johannes Urzidil und darüber, was ihn mit Ústí nad Labem verband, sprachen außerdem die Literaturwissenschaftler und Verfasser einer Anthologie seiner Texte, Dr. Klaus Johann und Dr. Vera Schneider.

In Zusammenarbeit mit dem Lehrstuhl für Germanistik der UJEP im Rahmen der dritten internationalen Johannes-Urzidil-Konferenz „Ein ‚hinternationales‘ Schriftsteller aus Böhmen“.

Finanziell von der Robert-Bosch-Stiftung unterstützt.

Eňo ňuňo Eintopf

28. května 2010
Klub Circus, Ústí nad Labem

Kabaret mladých umělců z obou stran česko-saské hranice, tentokrát o Labi na Labi.

Pořádáno ve spolupráci s UJEP, finančně podpořeno Goethe-Institutem Praha.

Eňo ňuňo Eintopf

16. prosince 2010
Klub Circus, Ústí nad Labem

Kabaret mladých umělců z obou stran česko-saské hranice k tématu film uzavřel filmovou řadu Kino Aussig.

Pořádáno ve spolupráci s UJEP, finančně podpořeno Goethe-Institutem Praha.

Eňo ňuňo Eintopf

28. Mai 2010
Klub Circus, Ústí nad Labem

Kabarett mit jungen Künstlern von beiden Seiten der sächsisch-tschechischen Grenze, diesmal über die Elbe an der Elbe.

In Zusammenarbeit mit der UJEP; finanziell vom Goethe-Institut Prag unterstützt.

Eňo ňuňo Eintopf

16. Dezember 2010
Klub Circus, Ústí nad Labem

Kabarett mit jungen Künstlern von beiden Seiten der sächsisch-tschechischen Grenze zum Thema Film. Abschluss der Filmreihe Kino Aussig.

In Zusammenarbeit mit der UJEP; finanziell vom Goethe-Institut Prag unterstützt.

Hudba

Hradišťan: Kdo se vejde do houslí

28. října 2010
Severočeské divadlo opery a baletu,
Ústí nad Labem

U příležitosti českého státního svátku a slavnostního zahájení festivalu na německé straně (Drážďany) zazněly básně Jana Skácela v komponovaném pořadu "Kdo se vejde do houslí" v obou jazycích, zhudebněné Jiřím Pavlicou a v podání souboru Hradišťan.

Koncert se konal pod záštitou hejtmanky Ústeckého kraje Jany Vaňhové. Za podpory Evropského institutu odkazu Šoa.

For Free Hands – současný evropský jazz

11. listopadu 2010
Klub Circus, Ústí nad Labem

Bulhar, Američan, Němec a Řek z Berlína inovativním způsobem přecházejí mezi jazzem, volnou improvizací a folklórem.

Čistírna pokaždé jinak a Hands up Excitement!

26. listopadu 2010
Klub Circus, Ústí nad Labem

Společný večer berlínských Hands up Excitement! a teplické Čistírny pokaždé jinak.

Pořádáno za laskavé podpory Goethe-Institutu Praha.

Musik

Hradišťan: Kdo se vejde do houslí

28. Oktober 2010
Severočeské divadlo opery a baletu,
Ústí nad Labem

Aus Anlass des tschechischen Nationalfeiertags und der feierlichen Eröffnung des Festivals auf deutscher Seite (Dresden) erklangen die Gedichte von Jan Skácel in der komponierten Veranstaltung „Kdo se vejde do houslí“ in beiden Sprachen: vertont von Jiří Pavlica und vorgetragen von der Gruppe Hradišťan.

Das Konzert fand unter der Schirmherrschaft der Hauptmännin der Region Ústí, Jana Vaňhová, statt. Unterstützung: European Shoah Legacy Institute.

For Free Hands – moderner europäischer Jazz

11. November 2010
Klub Circus, Ústí nad Labem

Ein Bulgare, ein Amerikaner, ein Deutscher und ein Grieche aus Berlin wechseln auf innovative Art und Weise zwischen Jazz, freier Improvisation und Folklore.

Čistírna pokaždé jinak und Hands up Excitement!

26. November 2010
Klub Circus, Ústí nad Labem

Ein gemeinsamer Abend der Berliner Band Hands up Excitement! und der Teplitzer Band Čistírna pokaždé jinak.

Mit freundlicher Unterstützung des Goethe-Instituts Prag.

Výstava

Tragická místa paměti – vernisáž a výstava

13. května 2010
Kostel sv. Vojtěcha, Ústí nad Labem

Slavnostní zakončení projektu Tragická místa paměti. Studenti zúčastněných gymnázií ze severních Čech provedli hosty po místech s pohnutou historií v Ústí nad Labem, Chomutově, Kadani, Žatci a Postoloprtech. Výstava trvala do 30. června.

Collegium Bohemicum bylo nositelem projektu, jenž realizoval Antikomplex, o. s.

Ausstellung

Tragische Erinnerungsorte – Vernissage und Ausstellung

13. Mai 2010
St.-Adalbert-Kirche, Ústí nad Labem

Feierlicher Abschluss des Projekts „Tragische Erinnerungsorte“. Die Schüler der beteiligten Gymnasien aus Nordböhmen führten die Gäste durch Orte mit einer bewegten Vergangenheit in Ústí nad Labem, Chomutov, Kadaň und Postoloprty. Die Ausstellung dauerte bis zum 30. Juni.

Das Collegium Bohemicum war Träger des Projekts, das von Antikomplex realisiert wurde.

Další kulturní akce

Salto mortale aneb Býnovský skok smrti

15. října 2010
Kostel sv. Trojice v Jílovém u Děčína

Mgr. Jan Kvapil, Ph.D. představil a četl z pozdně humanistických pohřebních kázání nad pány z Býnova, hudebním doprovodem byly české a německé pohřební písně v podání Michaela Pospíšila.

Pořádáno ve spolupráci s Iniciativou pro naše kostelíky OSTROV.

IX. česko-německý kulturní branč

27. listopadu 2010
Kulturní centrum Řehlovice

Tématem letošního kulturního branče bylo kulinářské dědictví. Návštěvníkům jsme nabídli vydatné domácí pokrmy a nápoje z česko-německého pohraničí podle receptů z 19. a 20. století. Kromě bohaté nabídky pestrých jídel jsme hosty pozvali také na koncert a k diskusi.

Pořádáno ve spolupráci s Kulturním centrem Řehlovice.

Weitere veranstaltungen

Salto mortale oder Der Bünauer Todessprung

15. Oktober 2010
Dreifaltigkeitskirche in Jílové bei Děčín

Mgr. Jan Kvapil, Ph.D. las aus späthumanistischen Leichenreden auf die Herren von Büna. Musikalisch begleitet wurde er mit tschechischen und deutschen Begräbnisliedern, vorgetragen von Michael Pospíšil.

In Zusammenarbeit mit der Initiative für unsere Kleinkirchen OSTROV.

IX. Deutsch-Tschechischer Kulturbrunch

27. November 2010
Kulturzentrum Řehlovice

Thema des diesjährigen Kulturbrunchs war das kulinarische Erbe. Den Besuchern boten wir deftige Speisen und Getränke aus dem deutsch-tschechischen Grenzland nach Rezepten aus dem 19. und 20. Jahrhundert an. Neben dem reichhaltigen Angebot an verschiedensten Speisen luden wir die Gäste auch auf ein Konzert und eine Diskussion ein.

In Zusammenarbeit mit dem Kulturzentrum Řehlovice.

II. 8. Umělecká cena česko-německého porozumění

Collegium Bohemicum, o. p. s. se v roce 2010 stalo jednou z organizací, které společně udělují

Uměleckou cenu česko-německého porozumění jako projev uznání dlouholetých zásluh o porozumění mezi Čechy a Němci. Pro rok 2010 ji obdrželi místopředseda českého Senátu Petr Pithart a poslankyně Spolkového sněmu Petra Ernstbergerová. Oba vrcholní politici byli oceněni především za své úsilí v oblasti politické spolupráce. Slavnostní předání ceny proběhlo 11. září v sále Staré radnice v Lipsku. Cenu Petře Ernstbergerové předala ředitelka Collegia Bohemica Blanka Mouralová a výtvarník Pavel Brázda. Cenu Petru Pithartovi předali Peter Baumann z Nadace Brücke/Most a výtvarnice Katharina Dietlingerová.

O ceně:

Umělecká cena česko-německého porozumění se udílí od roku 1994 každoročně jedné české a jedné německé osobnosti, které se významně zasloužily o porozumění mezi Čechy a Němci, odstranění předsudků a zlepšení vzájemné spolupráce. Oceněním není finanční obnos, ale umělecké dílo. Ocenění Češi obdrží dílo německého umělce a obráceně. Laureáty vybírá nezávislá porota představitelů udělujících organizací na podporu kultury a spolupráce Čechů a Němců. V porotě pro rok 2010 byli: Peter Baumann (předseda), Peter Becher, František Černý, Blanka Mouralová, Marie Kurgansky a Jitka Oleárníková. Cena se uděluje každý rok na podzim, střídavě v českém a v německém městě. Ty se také spolupodílejí na slavnostním předávání.

II. 8. Kunstpreis zur deutsch-tschechischen Verständigung

Das Collegium Bohemicum, o.p.s., wurde 2010 zu einer der Organisationen, die gemeinsam den Kunstpreis zur deutsch-tschechischen Verständigung verleihen, um langjährige Verdienste um die deutsch-tschechische Verständigung anzuerkennen. Im Jahr 2010 wurde der Preis an den stellvertretenden Vorsitzenden des tschechischen Senats, Petr Pithart, und die Bundestagsabgeordnete Petra Ernstberger verliehen. Beide Spitzenpolitiker wurden insbesondere für ihre Anstrengungen im Bereich der politischen Zusammenarbeit ausgezeichnet. Die feierliche Preisübergabe fand am 11. September im Festsaal des Alten Rathauses in Leipzig statt. Die Direktorin des Collegium Bohemicum, Blanka Muralová, und der Künstler Pavel Brázda überreichten den Preis an Petra Ernstberger. Peter Baumann von der Brücke/Most-Stiftung und die Künstlerin Katharina Dietlinger überreichten den Preis an Petr Pithart.

Zum Preis:

Der Kunstpreis zur deutsch-tschechischen Verständigung wird seit 1994 jedes Jahr an eine tschechische und eine deutsche Persönlichkeit verliehen, die sich für die Versöhnung zwischen Deutschen und Tschechen, für den Abbau von Vorurteilen und für die Verbesserung der Zusammenarbeit engagieren. Die Auszeichnung ist nicht mit einer finanziellen Anerkennung verbunden, sondern besteht in der Widmung eines Kunstwerks. Die ausgezeichneten Tschechen erhalten das Kunstwerk eines deutschen Künstlers und umgekehrt. Die Preisträger werden von einer unabhängigen Jury der verleihenden Organisationen zur Förderung von Kultur und Zusammenarbeit zwischen Deutschen und Tschechen ausgewählt. Im Jahr 2010 war die Jury folgendermaßen zusammengesetzt: Peter Baumann (Vorsitzender), Peter Becher, František Černý, Blanka Muralová, Marie Kurgansky und Jitka Oleárníková. Der Preis wird jedes Jahr im Herbst, abwechselnd in einer deutschen und einer tschechischen Stadt, verliehen. Diese Städte sind auch an der feierlichen Übergabe beteiligt.

Slavnostní udílení Umělecké ceny česko-německého porozumění. Zleva: Blanka Muralová, František Černý, Petra Ernstbergerová, Jan Šícha.

Feierliche Übergabe des Kunstpreises zur deutsch-tschechischen Verständigung. Von links: Blanka Muralová, František Černý, Petra Ernstberger, Jan Šícha.





II. 9. Další akce pořádané s podporou Collegia Bohemica / Andere Veranstaltungen mit Unterstützung des Collegium Bohemicum

"Pozanárodní" spisovatel z Čech – Třetí mezinárodní interdisciplinární konference o Johannesi Urzidilovi

5. až 9. května 2010
Best Western hotel Vladimír, Ústí nad Labem

U příležitosti čtyřicátého výročí úmrtí pražského německy píšícího spisovatele Johannese Urzidila proběhla v Ústí nad Labem rozsáhlá vědecká konference. Představila Urzidilovo souhrnné literární dílo a především jeho význam jako politického a kulturního novináře. Johannes Urzidil byl jednou z nejvýraznějších německy píšících osobností, které se v českých zemích zasazovaly o dobré soužití mezi česky a německy mluvícími obyvateli. Po vědomí o těchto lidech chce Collegium Bohemicum připomínat. Jedním z obsahových tvůrců konference byl Dr. Miroslav Němec (katedra germanistiky FF UJEP, Ústí nad Labem), jenž s Collegiem Bohemicum spolupracoval na vzdělávacím projektu „Škola demokratického vzdělávání“. Ústecká mezinárodní a interdisciplinární konference o Johannesu Urzidilovi se konala v jubilejním dvacátém roce existence katedry germanistiky v Ústí nad Labem.

Organizátorem konference byla katedra germanistiky FF UJEP, Collegium Bohemicum bylo spoluorganizátorem, stejně jako Rakouské kulturní fórum (Österreichisches Kulturforum) v Praze, Pražský literární dům autorů německého jazyka (Prager

Ein „hinternationaler“ Schriftsteller aus Böhmen – Dritte internationale und interdisziplinäre Johannes-Urzidil-Konferenz

5. bis 9. Mai 2010
Best Western Hotel Vladimír, Ústí nad Labem

Aus Anlass des 40. Todestages des deutschsprachigen Prager Schriftstellers Johannes Urzidil fand in Ústí nad Labem eine umfassende wissenschaftliche Konferenz statt. Sie stellte Urzidils literarisches Gesamtwerk und insbesondere seine Bedeutung als Politik- und Kulturjournalist vor. Johannes Urzidil war einer der bedeutendsten auf deutsch schreibenden Persönlichkeiten, die sich in den böhmischen Ländern für das gute Zusammenleben zwischen den deutsch- und den tschechischsprachigen Einwohnern einsetzten. Das Collegium Bohemicum möchte das Bewusstsein über diese Menschen fördern. Einer der inhaltlichen Schöpfer der Konferenz war Dr. Miroslav Němec (Lehrstuhl für Germanistik der Philosophischen Fakultät der UJEP, Ústí nad Labem), der mit dem Collegium Bohemicum auch am Bildungsprojekt „Schule der Demokratie“ zusammenarbeitete. Die internationale und interdisziplinäre Konferenz über Johannes Urzidil fand im Rahmen der 20-Jahr-Feiern des Bestehens des Lehrstuhls für Germanistik in Ústí nad Labem statt.

Organisator der Konferenz war der Lehrstuhl für Germanistik an der Philosophischen Fakultät der UJEP; Mitveranstalter waren das Collegium Bohemicum,

Literaturhaus deutschsprachiger Autoren) a Společnost Johannese Urzidila, České Budějovice.

S finanční podporou Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, Goethe-Institutu v Praze, Česko-německého fondu budoucnosti, Nadace Fritze Thyssena na podporu vědy (Fritz Thyssen Stiftung für Wissenschaftsförderung) v Kolíně nad Rýnem a Rakouského kulturního fóra v Praze.

Opfernarrative – Konkurrenzen und Deutungskämpfe in der Nachgeschichte des Zweiten Weltkriegs

5. a 6. října 2010
FF UJEP a Severočeská vědecká knihovna

Dvoudenní konference Česko-německé a česko-slovenské historické komise a Evropskou sítí vzpomínka a solidarita (Europäisches Netzwerk Erinnerung und Solidarität). Konferenci pořádaly Collegium Carolinum, Collegium Bohemicum a FF UJEP.

das Österreichische Kulturforum Prag, das Prager Literaturhaus deutschsprachiger Autoren und die Společnost Johannese Urzidila, České Budějovice.

Finanzielle Unterstützung: Jan-Evangelist-Purkyně-Universität, Ústí nad Labem, Goethe-Institut Prag, Deutsch-Tschechischer Zukunftsfonds, Fritz-Thyssen-Stiftung für Wissenschaftsförderung Köln, Österreichisches Kulturforum Prag.

Opfernarrative – Konkurrenzen und Deutungskämpfe in der Nachgeschichte des Zweiten Weltkriegs

5. und 6. Oktober 2010
Philosophische Fakultät der UJEP und Nordböhmisches wissenschaftliche Bibliothek

Zweitägige Konferenz der Deutsch-Tschechischen und der Deutsch-Slowakischen Historikerkommission und des Europäischen Netzwerks Erinnerung und Solidarität. Die Konferenz wurde vom Collegium Carolinum, dem Collegium Bohemicum und der Philosophischen Fakultät der UJEP veranstaltet.

II. 8. Veřejné prezentace Collegia Bohemica / Öffentliche Präsentationen des Collegium Bohemicum

11. února 2010

Prezentace koncepce trvalé expozice k dějinám německy mluvícího obyvatelstva českých zemí pro členy katedry historie FF UJEP a další hosty z univerzity. Prof. Milena Bartlová, prof. Eduard Kubů, Mgr. Matěj Spurný, Ph.D., Mgr. Blanka Mouralová, Mgr. Jan Šícha, Mgr. Petr Gandalovič, doc. Michaela Hrubá.

22. února 2010

Prezentace projektu Škola demokratického vzdělávání, Mgr. Blanka Mouralová, PhDr. Ilona Rožková na konferenci „Česko-německé školní projekty jako možnost rozvoje školy“. Goethe-Institut Praha

19. dubna 2010

Mgr. Blanka Mouralová hovořila o chystaném muzeu v Ústí nad Labem na Kulturním spolkovém zasedání Sudetoněmeckého landsmanšaftu (Bundeskulturtagung der Sudetendeutschen Landsmannschaft). Heiligenhof, Bad Kissingen

22. května 2010

Mgr. Blanka Mouralová představila Collegium Bohemicum v panelové diskusi Ackermannovy obce (Ackermann-Gemeinde) „Homo Sudeticus 2010“, Fragen an eine sudetendeutsche Identität“. 61. Sudetoněmecký den, Mnichov

11. Februar 2010

Vorstellung des Konzepts der Dauerausstellung zur Geschichte der deutschsprachigen Bevölkerung in den böhmischen Ländern für die Mitarbeiter des Lehrstuhls für Geschichte an der Philosophischen Fakultät der UJEP und weitere Gäste der Universität. Prof. Milena Bartlová, Prof. Eduard Kubů, Mgr. Matěj Spurný, Ph.D., Mgr. Blanka Mouralová, Mgr. Jan Šícha, Mgr. Petr Gandalovič, Doc. Michaela Hrubá.

22. Februar 2010

Vorstellung des Projekts „Schule der Demokratie“, Mgr. Blanka Mouralová, PhDr. Ilona Rožková auf der Konferenz „Deutsch-tschechische Schulprojekte als Möglichkeit der Schulentwicklung“. Goethe-Institut Prag

19. April 2010

Mgr. Blanka Mouralová sprach über das geplante Museum in Ústí nad Labem auf der Bundeskulturtagung der Sudetendeutschen Landsmannschaft. Heiligenhof, Bad Kissingen,

22. Mai 2010

Mgr. Blanka Mouralová stellte das Collegium Bohemicum in einer Forumdiskussion der Ackermann-Gemeinde vor: „Homo Sudeticus 2010“, Fragen an eine sudetendeutsche Identität“. 61. Sudetendeutscher Tag, München

8. září 2010

Prezentace projektů Collegia Bohemica v programu Cíl 3/Ziel 3 pro přeshraniční spolupráci mezi ČR a Svobodným státem Sasko (ředitelka Mgr. Blanka Mouralová).

Regionální rada, Ústí nad Labem

9. září 2010

Tisková konference ke zveřejnění koncepce expozice.

Přítomni: MUDr. Jiří Besser (ministr kultury), Petr Gandalovič (poslanec, člen SR CB), prof. Milena Bartlová (členka vědecké rady CB), Mgr. Blanka Mouralová (ředitelka CB), Mgr. Jan Šícha (koordinátor tvorby sbírek CB).

Ministerstvo kultury České republiky, Praha

18. září 2010

Mgr. Blanka Mouralová (ředitelka CB) představila CB na sympoziu „Flucht, Vertreibung, ´ethnische Säuberung´. Eine Herausforderung für Museums- und Ausstellungsarbeit weltweit“.

Německé historické muzeum (Deutsches Historisches Museum), Berlín

29. září 2010

Mgr. Blanka Mouralová (ředitelka CB) představila „Muzeum německy mluvících obyvatel českých zemí“ na odborném semináři a zasedání Komise regionální historie Moravy a Slezska.

Synagoga Břeclav

1. října 2010

Tisková konference ke 12. Dnům české a německé kultury.

Generální konzulát ČR v Drážďanech

8. September 2010

Vorstellung der Projekte des Collegium Bohemicum im Programm Ziel 3 für die grenzübergreifende Zusammenarbeit zwischen Tschechien und dem Freistaat Sachsen (Direktorin Mgr. Blanka Mouralová).

Regionalrat, Ústí nad Labem

9. September 2010

Pressekonferenz zur Veröffentlichung des Ausstellungskonzepts.

Anwesend: MUDr. Jiří Besser (tsch. Kulturminister), Petr Gandalovič (Abgeordneter, Mitglied des Verwaltungsrats des CB), Prof. Milena Bartlová (Mitglied des Wissenschaftlichen Beirats des CB), Mgr. Blanka Mouralová (Direktorin des CB), Mgr. Jan Šícha (Koordinator der Sammlung des CB)

Kulturministerium der Tschechischen Republik, Prag

18. September 2010

Mgr. Blanka Mouralová (Direktorin des CB) stellte das Collegium Bohemicum in Ústí nad Labem auf dem Symposium „Flucht, Vertreibung, ´ethnische Säuberung´. Eine Herausforderung für Museums- und Ausstellungsarbeit weltweit“ vor.

Deutsches historisches Museum (DHM), Berlin

29. September 2010

Mgr. Blanka Mouralová (Direktorin des CB): „Das Museum der deutschsprachigen Bevölkerung in den böhmischen Ländern“ auf dem Fachseminar und der Sitzung der Kommission für die regionale Geschichte von Mähren und Schlesien.

Synagoge Břeclav

1. Oktober 2010

Pressekonferenz zu den 12. Tschechisch-Deutschen Kulturtagen.

Generalkonsulat der Tschechischen Republik in Dresden

13. října 2010

Tisková konference k 12. Dnům české a německé kultury.

České centrum, Praha

3. prosince 2010

Mgr. Zbyšek Brůj (kulturní manažer) představil CB na mezinárodní konferenci „Uferdasein. Quellen und Strömungen germanistischer Forschung“ pořádané Katedrou germanistiky FF UJEP u příležitosti 20. výročí jejího založení.

Katedra germanistiky FF UJEP, Ústí nad Labem

16. prosince 2010

Mgr. Blanka Mouralová a Mgr. Jan Šícha představili chystané Muzeum německy mluvících obyvatel českých zemí.

České centrum, Mnichov

13. Oktober 2010

Pressekonferenz zu den 12. Tschechisch-Deutschen Kulturtagen.

Tschechisches Zentrum, Prag

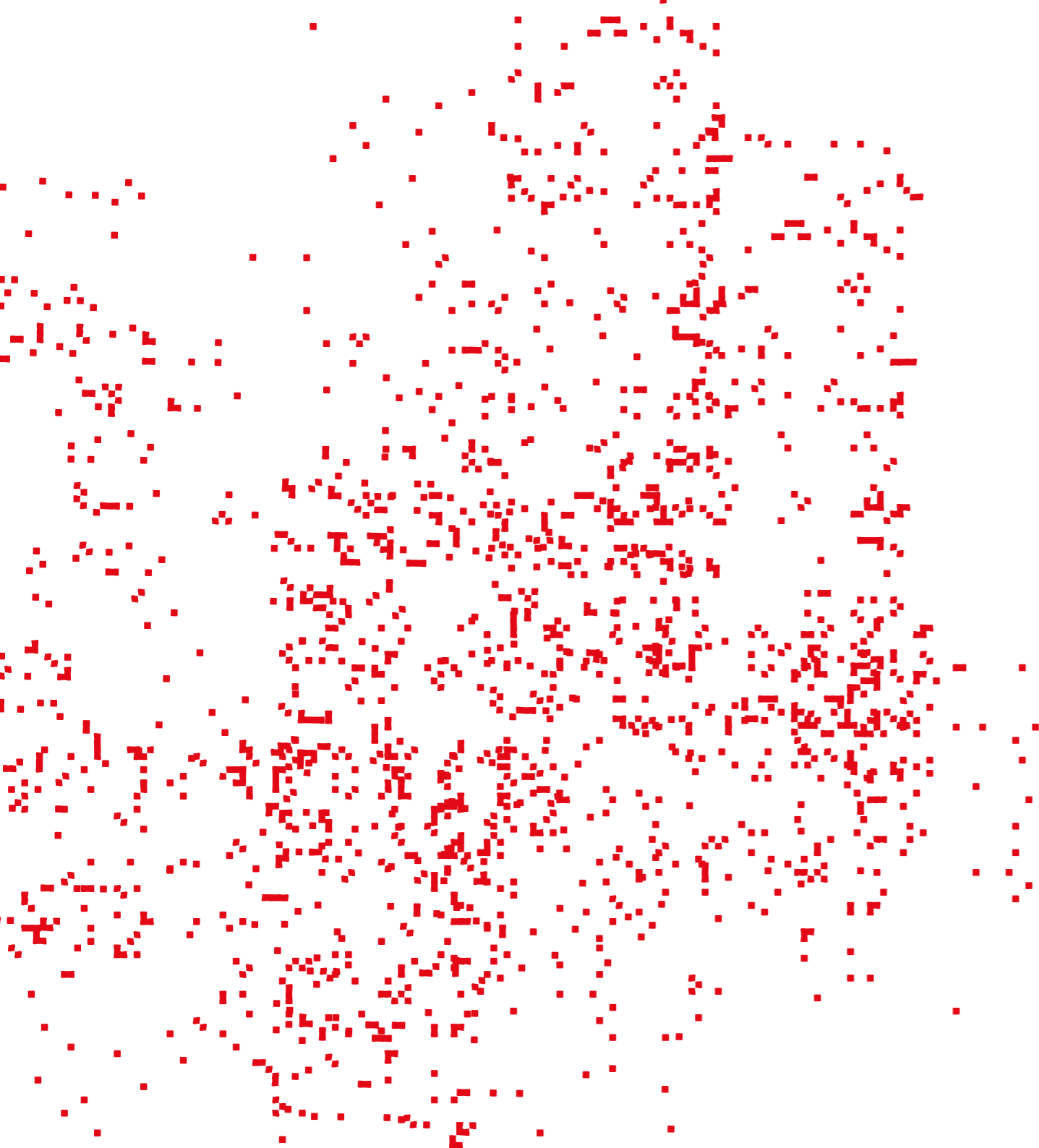
3. Dezember 2010

Mgr. Zbyšek Brůj (Kulturmanager) stellte das CB auf der internationalen Konferenz „Uferdasein. Quellen und Strömungen germanistischer Forschung“ vor, die vom Lehrstuhl für Germanistik an der Philosophischen Fakultät der UJEP aus Anlass des 20. Jahrestags der Gründung des Lehrstuhls, Ústí nad Labem, abgehalten wurde.

16. Dezember 2010

Präsentation des Museums der deutschsprachigen Bewohner der böhmischen Länder, Mgr. Blanka Mouralová, Mgr. Jan Šícha.

Tschechisches Zentrum München



III. Mediální ohlasy a obraz na veřejnosti / Medienecho und Öffentlichkeitsbild

Počet mediálních ohlasů / Erwähnung in den Medien	CZE	DE
v tisku a v ČTK (včetně článků publikovaných on-line) / in der Presse und in der ČTK (inkl. Artikel, die online gestellt wurden)	84	69
v médiích, která vycházejí pouze on-line / in Medien, die nur Online erscheinen	47	7
v rozhlase / im Rundfunk	36	2
v televizi / im Fernsehen	3	
Počet mediálních ohlasů celkem / Anzahl der Erwähnungen insgesamt		248

Práci s veřejností jsme v roce 2010 věnovali velkou pozornost i vzhledem k posilujícím aktivitám Collegia Bohemica (nově Dějiny spojují, spoluudílení Umělecké ceny česko-německého porozumění, konference Česko-německého diskusního fóra, schválení koncepce stálé expozice).

Těší nás, že se počet mediálních ohlasů oproti roku 2009 zdvojnásobil (ze 119 na 248). Relevantními ohlasy (delší tematické články, rozhovory, zprávy ČTK, aktuality, živé vstupy, televizní pořad České televize) se nám podařilo pokrýt jak regionální (severočeská a saská), tak především celostátní média celého spektra. Soustavně pracujeme na etablování značky „Collegium Bohemicum“ a našich aktivit, ale především našich cílů v širším povědomí.

K této přidané hodnotě jsme směřovali společnou tiskovou konferenci Collegia Bohemica a Ministerstva kultury České republiky jako jednoho z našich zakladatelů. Konala se 9. září 2010 na ministerstvu kultury a jejím úkolem bylo informovat veřejnost o projektu stálé expozice a zároveň vzbudit zájem o celé téma dějin německy mluvících obyvatel českých zemí. Naše pozvání přijali ministr kultury ČR MUDr. Jiří Besser, poslanec PČR Mgr. Petr Gandalovič a kunsthistorička a členka vědecké rady Collegia Bohemica a pracovní skupiny pro přípravu expozice prof. Milena Bartlová. Collegium Bohemicum reprezentovali jeho ředitelka Mgr. Blanka Mouralová a koordinátor tvorby sbírek Mgr. Jan Šícha, který konferenci moderoval. Po příspěvcích našich hostů využili zástupci dvaceti českých i zahraničních, česko- i německojazyčných médií prostor pro novinářské dotazy. Následně se informace o projektu a o Collegiu Bohemicu objevily napříč mediálním spektrem včetně ČTK, deníků Aktuálně.cz, Hospodářských novin, Mladé Fronty DNES, skupiny severočeských Deníků a stanic Českého rozhlasu.

Dobrou zkušenost jsme zopakovali o měsíc později, kdy jsme uspořádali tiskovou konferenci k zahájení 12. Dnů české a německé kultury společně s Nadací Brücke/Most a Českými centry.

Auch aufgrund der verstärkten Aktivitäten des Collegium Bohemicum (neu: „Geschichte verbindet“, Beteiligung am Kunstpreis zur deutsch-tschechischen Verständigung, Konferenz des Deutsch-Tschechischen Gesprächsforums, Genehmigung des Konzepts der Dauerausstellung) haben wir der Öffentlichkeitsarbeit 2010 große Aufmerksamkeit gewidmet.

Es freut uns, dass sich die Anzahl der Erwähnungen in den Medien im Vergleich zu 2009 verdoppelt hat (von 119 auf 248). Durch relevante Erwähnungen (längere Artikel zum Thema, Interviews, Meldungen der tschechischen Presseagentur ČTK, Nachrichten, Live-Auftritte, Fernsehsendungen des Tschechischen Fernsehens) konnten wir sowohl die regionalen (nordböhmisches und sächsisches) als auch insbesondere die landesweiten Medien des gesamten Spektrums abdecken. Wir arbeiten systematisch an der Etablierung sowohl der Marke „Collegium Bohemicum“ als auch unserer Aktivitäten, aber insbesondere auch am Vordringen unserer Ziele in das öffentliche Bewusstsein.

Auf diesen Mehrwert zielten wir mit einer gemeinsamen Pressekonferenz des Collegium Bohemicum und des tschechischen Kulturministeriums, einem unserer Gründer. Sie fand am 9. September 2010 im Kulturministerium statt. Ihr Ziel war es, die Öffentlichkeit über das Projekt der Dauerausstellung zu informieren und gleichzeitig Interesse am umfassenden Thema der Geschichte der deutschsprachigen Bevölkerung in den böhmischen Ländern zu wecken. Unsere Einladung nahmen der tschechische Kulturminister MUDr. Jiří Besser, der tschechische Abgeordnete Mgr. Petr Gandalovič und die Kunsthistorikerin Prof. Milena Bartlová, die Mitglied des Wissenschaftlichen Beirats des Collegium Bohemicum und der Arbeitsgruppe für die Vorbereitung der Ausstellung ist, an. Das Collegium Bohemicum wurde von seiner Direktorin, Mgr. Blanka Mouralová, und dem Koordinator der Sammlung, Mgr. Jan Šícha, vertreten, der die Pressekonferenz leitete. Nach den Beiträgen unserer Gäste nutzten die Vertreter von zwanzig deutschen und ausländischen, tschechisch- und

Jsme rádi, že činnost Collegia Bohemica sledují také novináři ze Saska. Ohlas vzbudil projekt „Dějiny spojují“ a především Dny české a německé kultury. Z celkového počtu 69 mediálních ohlasů publikovaných na německé straně jich Dnům kultury patřilo 49.

deutschsprachigen Medien die Möglichkeit für Fragen. Anschließend wurden Informationen zum Projekt und zum Collegium Bohemicum im gesamten medialen Spektrum, z. B. bei ČTK, den Tageszeitungen Aktuálně.cz, Hospodářské noviny, Mladá Fronta DNES, der nordböhmisches Deník-Gruppe und den Sendern des Tschechischen Rundfunks veröffentlicht.

Diese positive Erfahrung wiederholten wir einen Monat später, als wir gemeinsam mit der Brücke/Most-Stiftung und dem Tschechischen Zentrum eine Pressekonferenz zur Eröffnung der 12. Tschechisch-Deutschen Kulturtag veranstalteten.

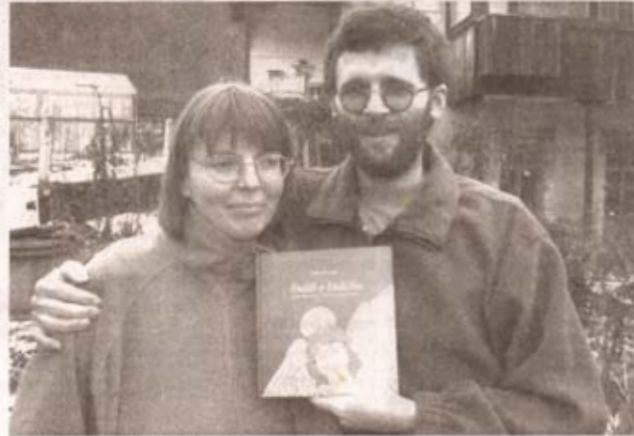
Wir freuen uns, dass die Tätigkeit des Collegium Bohemicum auch von Journalisten aus Sachsen beobachtet wird. Insbesondere das Projekt „Geschichte verbindet“ und die Tschechisch-Deutschen Kulturtag fanden großen Anklang. Von den insgesamt 69 Erwähnungen in deutschen Medien galten 49 den Tschechisch-Deutschen Kulturtagen.

Tříkrálový Anděl v kulichu se prolétne kostelem v Libouchci

Anděla napsal **Otfried Preussler**, jehož Malá čarodějnice pobavila už generace Čechů

RADEK STRNAD

Ústí nad Labem, Libouchec – Kostel Tří králů zažije zítra od 16.30 akce Tří koruny pro Libouchec. Její součástí je i čtení Václava Formánka z knihy Anděl v kulichu (Collegium Bohemicum, 2009), z kolekce 7 vánočních povídek německého klasika Otfrieda Preusslera. Do čtení ji společně přeložili ústečtí manželé Jan a Jana Kvapilovi.



PREKLADATELÉ KNIHY *Anděl v kulichu* Jan a Jan Kvapilovi, manželé z Ústí. Foto: Deník/Radek Strnad

Jana Kvapilová ke knize vytvořila pěkné linoryty, a Janem Kvapilem, pedagogem katedry germanistiky Pedagogické fakulty Univerzity J. E. Purkyně, jsme si povíдали.

Jak se stalo, že jste se pustili do překládání Preusslerových povídek, knihy *Anděl v kulichu*?

Na jaře roku 2008 jsme se na UJEP – společně s Collegium Bohemicum – rozhodli, že poprosíme Preusslera do Čech. Vždy je to významný německý autor, který nejen že napsal řadu i u nás známých knih pro děti, ale ty české přeložil do němčiny. Kocoura Mikáše, Kocoura Modroočka. K porovnání jsme se rozhodli zorganizovat kulturní akce, konferenci, seminář pro studenty a něco vydat. Věděli jsme, že do čtení je od něj přeloženo relativně málo knih, jen ty opravdu neznámější. Vedle Malé čarodějnice třeba Čarodějův učeň, Vodníček či Strašlivýlko.

A co se tedy stalo dále?

Preussler nepřijel. Je staršícký, ročník 1923, navíc se už zcela stáhl z veřejného života. Žije v nějakém penzionu. Ale konference i seminář se uskutečnily a vydali jsme knižku *Anděl v kulichu*.

Prezentační, jak jste na si přišli?

Při přípravě semináře o tvorbě Preusslera pro děti jsme zjistili, že přímo do Čech je situován jeho román *Útek do Egypta* přes Království České, učitelské povídky z Liberce a také sbírka povídek *Anděl v kulichu*. Tak jsem si učitelské povídky „Pan Klingsor uměl trošku čarovat“ i *Anděla* pořídil. *Anděl* jsem ho četl a byli nadšeni.

Čím?

Atmosférou. Sernal jsem si ji zjara, ale díky ní už jsem se začal těšit na Vánoce. Kloubí dohromady typicky českou atmosféru bor, české betlémy a staré časy. Jméno se ženou nostalgické, staré časy nás uchvacují, baví. Ale povídky jsou navíc vyprávěné tak, že jsou vlastně pro kohokoliv v dnešní době. Mají současný jazyk.

Takže vůbec ne archaický?

Ne. Preussler se v povídkách stylizuje do role lidového vyprávěče, hovoří srozumitelným jazykem, jen občas přidá nějaký starý výraz z Liberecka pro zpestření, navození staré atmosféry. Jeho povídky se odehrávají na přelomu 19. a 20. století, má v nich více rovin. Hodně to toho, o čem píše, zná od svého tatínka, který byl etnografem. Sbíral pověsti a písničky podobné jako Josef Štefan Kubín. Chodil po chalupách a poslouchal vyprávění starousedlíků...

To aby nezapomněli...

„Ale ono nakonec zanikly, během odsunu se ztratily. Už tedy neexistují, ale přelily jsme ho četli a byli nadšeni.“

reho inspirovaly a některé převyprávěl.

Dá se říci, že některé z těch povídek a pohádek jsou hodně blízké těm, které dobře známe?

Ty příběhy jsou jedinečné i tím, že známe jejich realie.

Preussler v podstatě literárně rozpočívá lidové betlémy. Betlém tu není v exotické zemi, je zasazený, s rampouchy, a všichni k němu jsou v kotlíkách a nesou dárky a dary. Jsou to lidé z okolních vesnic, Češi i Němci, ale to zde nehráje žádnou roli. Žijí vedle sebe, vycházejí spolu.

Vale Jana zima knihu přeložil a s tím ilustroval. Asi i proto, že přemí věděl, o čem povídky jsou, že?

Přesně tak. Pet jsem jich přeložil já, dvě ona, společně jsme si je ale četli. **Která z nich je podle vás nejdůležitější či čtenářsky?**

Mám ohlasy od lidí, že každému se nejvíce líbí jiná.

Mou nejoblíbenější je ta pátá, Vyrovnané úcty. Je o bábě Gustě, která prolétá před poutním místem v Hejnicích, na Štědrý večer tam zaspí a něco zažije. A ve Tříkrálové se Tří králové vrací z Betléma přes Čechy, v noci zabloudí a na Jizerce narazí na sklárnu, kde přespí. Má moc pěknou atmosféru, je taková živavá. Trošku o lásce, o sklárně a Třech králích...

Jak starým dětem je určena?

S manželkou jsme došli k tomu, že je to knižka jak pro dospělé, tak pro děti zhruba od 2. stupně ZŠ. Pro předškolní asi ne, na čteních jí ale v pohodě vzaly děti osmileté. Ale jinak je asi pro lidi od 10 let až do smrti. Dokud dokážeme číst nebo poslouchat. **Máte reakce od někoho zmluvního?**

V Praze z knihy četl herec Radim Vašíčka a byl z ní nadšený. Jen „nadával“, že texty nejsou krátké. „Kdykoli jsem něco vyškrtl, dal se na navazování,“ smál se.

V Ústí vznikají pěkné animované filmy podle knihy *Libuška ko žilova*. Uměl byste si představit takto přeložit *Anděla* i jako *Vodníček*? Určitě, také by to šlo.

Endlich in Ruhe schreiben

Das Collegium Bohemicum unterstützt mit Stipendien die Forschung über die Geschichte der Deutschen in Böhmen und Mähren. Der mittlerweile dritte Stipendiat ist Thomas Oeffermann, der seine Dissertation über die deutsche Sozialdemokratie in Böhmen und Mähren vor 1945 in Ustí vorberichtet.

Hilfe für den Abschluss

„Die meisten Stipendiaten gehen über zwei Jahre, in der Zeit wird aber kaum eine Doktorarbeit abgeschlossen. Wegen der dann ausbleibenden Gelder ist schon so manche Dissertation unendlich geblieben. Eine Abschlussförderung, wie sie das Collegium anbietet, gibt es dagegen selten“, sagt der 32-Jährige über sein aktuelles Domizil im Wohnhaus der Jan-Ex-angewandte-Pedagog-Universität von Ústí nad Labem (Aussage). Dass er dennoch dort wohnt, hängt wohl damit zusammen, dass er seit dem ganzen Tag nicht dort anzufragen ist, „im Collegium Bohemicum habe ich ideale Arbeitsbedingungen“, Oeffermann, der eigentlich an der Universität Düsseldorf promoviert, ist für ein halbes Jahr Stipendiat

der Institution, die sich mit der Geschichte und Kultur der Deutschen in Böhmen und Mähren befasst. Seit Oktober ist er schon hier und er genießt den Aufenthalt ganz offensichtlich. Im Büro hat er seinen eigenen Arbeitsplatz und kann kommen und gehen, wann es ihm beliebt. Seit gut drei Jahren schreibt er an einer Doktorarbeit über die deutsche Sozialdemokratie in Böhmen und Mähren vor 1945. In Ustí soll sie nun fertig werden.

Hilfe für den Abschluss

„Die meisten Stipendiaten gehen über zwei Jahre, in der Zeit wird aber kaum eine Doktorarbeit abgeschlossen. Wegen der dann ausbleibenden Gelder ist schon so manche Dissertation unendlich geblieben. Eine Abschlussförderung, wie sie das Collegium anbietet, gibt es dagegen selten“, sagt der 32-Jährige über sein aktuelles Domizil im Wohnhaus der Jan-Ex-angewandte-Pedagog-Universität von Ústí nad Labem (Aussage). Dass er dennoch dort wohnt, hängt wohl damit zusammen, dass er seit dem ganzen Tag nicht dort anzufragen ist, „im Collegium Bohemicum habe ich ideale Arbeitsbedingungen“, Oeffermann, der eigentlich an der Universität Düsseldorf promoviert, ist für ein halbes Jahr Stipendiat



Thomas Oeffermann vor dem Amtssiegel der Universität von Ústí

Doktorarbeiten gewählt, weil es hier Bedarf gibt“, erklärt die Leiterin des Collegium Bohemicum, Monika Moravská. Die Stipendiatenprogramm Das bedeutet, es können nur Doktoranden ausgewählt werden, die bereits vor dem Abschluss ihrer Arbeit

nach Ustí kam, hatte er sein Material schon zusammen, nur die Ruhe zum Schreiben fehlte. „Die Zeit in Ustí hat mich einfach sehr von innen gezeichnet. Ich konnte mich einmal ohne Ablenkung voll auf die Dissertation konzentrieren“, kann Moravská den Gedanken des Abschlussstipendiaten mitunterstützen. Er forscht über die nationalsozialistische Kulturpolitik im Protektorat. Aber auch das Collegium profitiert direkt von den Stipendiaten. „Wir sind froh, wenn sie sich einbringen, auch wenn sie das nicht müssen“, sagt Leiterin Moravská. Sie hilft bei der Präsentation deutscher Filme, berät bei Anstellungen oder geben Seminare an der Universität. Für Moravská sind die Stipendiaten mit der Anfang. In Zukunft möchte sie auch Geschichtswissenschaftler einholen. „Dafür fällt im Moment noch das Geld.“ Aber vielleicht ist es ja soweit, wenn in zwei Jahren das Museum der Deutschen eröffnet wird.

Das Stipendium

- Universität werden Doktoranden in der Endphase ihrer Dissertation, das Thema sollte sich mit dem deutschsprachigen Erbes in Böhmen und Mähren befassen.
- Das Stipendium ist nicht nur Honorar, sondern dient auch der Finanzierung von Reisen.
- Das Collegium bietet ein halbes Jahr monatlich 1500 Euro (inkl. 600 Euro) und einen Mietzuschuss (Einkaufsgeld) zu der Universität. Für Moravská sind die Stipendiaten mit der Anfang. In Zukunft möchte sie auch Geschichtswissenschaftler einholen. „Dafür fällt im Moment noch das Geld.“ Aber vielleicht ist es ja soweit, wenn in zwei Jahren das Museum der Deutschen eröffnet wird.
- Ein Ball an Wohnheimen, das wird für zwei Personen angesetzt ist, stellt die Unterkunft.
- Die Stipendiaten erhalten einen Arbeitsplatz und können die gut ausgestattete Bibliothek im Stadtmuseum nutzen. Wohnung ist auch die Finanzierung von Kosten.
- Das Collegium bietet auch die Möglichkeit zum reinen Arbeitsvertrag ohne Stipendium.
- Kontakt: Oeffermann, Moravská, Moravská, moravskad@collegiumbohemicum.cz

Lehrer Böhmen und Mähren (1939-45) und die Reaktion tschechischer Intellektueller

Austausch vor Ort

Mit diesem Thema kam es an Peter Kariček nicht vorbei. „Voller erzählt mir vom Erfolg, einer Seitenansicht der Nazis, die nur Bombenflieger der Tschechen jüdisch war“, erzählt der emigrierte Historiker Kariček. Für den derzeit in Ustí lebenden Kariček, für den dieser Hinweis Gold wert war, denn er befasst sich mit Karikaturen in der Tschechoslowakei der 1930er und 40er Jahre. Inzwischen gibt es schon eine erste Veröffentlichung und die be-

den planen ein Nachfolgeprojekt. „Mit Voller und Thomas sind langfristige Beziehungen entstanden. Das wird ohne das Collegium Bohemicum nicht möglich gewesen“, ist sich Kariček bewusst. Aber auch das Collegium profitiert direkt von den Stipendiaten. „Wir sind froh, wenn sie sich einbringen, auch wenn sie das nicht müssen“, sagt Leiterin Moravská. Sie hilft bei der Präsentation deutscher Filme, berät bei Anstellungen oder geben Seminare an der Universität. Für Moravská sind die Stipendiaten mit der Anfang. In Zukunft möchte sie auch Geschichtswissenschaftler einholen. „Dafür fällt im Moment noch das Geld.“ Aber vielleicht ist es ja soweit, wenn in zwei Jahren das Museum der Deutschen eröffnet wird.

Das Stipendium

- Universität werden Doktoranden in der Endphase ihrer Dissertation, das Thema sollte sich mit dem deutschsprachigen Erbes in Böhmen und Mähren befassen.
- Das Stipendium ist nicht nur Honorar, sondern dient auch der Finanzierung von Reisen.
- Das Collegium bietet ein halbes Jahr monatlich 1500 Euro (inkl. 600 Euro) und einen Mietzuschuss (Einkaufsgeld) zu der Universität. Für Moravská sind die Stipendiaten mit der Anfang. In Zukunft möchte sie auch Geschichtswissenschaftler einholen. „Dafür fällt im Moment noch das Geld.“ Aber vielleicht ist es ja soweit, wenn in zwei Jahren das Museum der Deutschen eröffnet wird.
- Ein Ball an Wohnheimen, das wird für zwei Personen angesetzt ist, stellt die Unterkunft.
- Die Stipendiaten erhalten einen Arbeitsplatz und können die gut ausgestattete Bibliothek im Stadtmuseum nutzen. Wohnung ist auch die Finanzierung von Kosten.
- Das Collegium bietet auch die Möglichkeit zum reinen Arbeitsvertrag ohne Stipendium.
- Kontakt: Oeffermann, Moravská, Moravská, moravskad@collegiumbohemicum.cz

Stefan Neumann



Das Collegium Bohemicum in der Elbe

Ehemalige Stipendiaten des Collegium Bohemicum

Volker Mohr wurde von Januar bis Juni 2009 vom Collegium Bohemicum gefördert, zusammen mit der tschechischen Archivarbeit, sondern auch der zeitgenössische Literatur, Film und Fotografie.



Volker Mohr

Rafel Rosa Neuhauer studierte Literatur und Orientierung an der Universität in Bonn, Istanbul und Wien. Sie ist Vorstandsvorsitzende der Österreichischen Gesellschaft für Kinder und Jugendliteraturforschung. Der Schwerpunkt ihrer Forschung sind jüdische Märchen von Österreichern an der Zwischenkriegszeit. Sie arbeitet regelmäßig mit dem Institut für Wissenschaft und Kunst in Wien zusammen, an dem sie auch Vorträge hält. In Zusammenarbeit mit dem Stipendium, das sie von September 2008 – März 2009 genoss, arbeitete sie an der tschechischen Archivarbeit.



Rafel Rosa Neuhauer

Fin Kaura war in seiner Dissertation zum Thema *Swing Jugend* und der Okkupationszeit im Protektorat Böhmen und Mähren. Arbeitete er an der tschechischen Archivarbeit. Er ist ein wichtiger Teilnehmer der nationalsozialistischen Regime, die Zwangsarbeit im Rahmen des Stipendiums des Collegium Bohemicum, das von September 2008 – März 2009 genoss. Arbeitete er an der tschechischen Archivarbeit. Er ist ein wichtiger Teilnehmer der nationalsozialistischen Regime, die Zwangsarbeit im Rahmen des Stipendiums des Collegium Bohemicum, das von September 2008 – März 2009 genoss. Arbeitete er an der tschechischen Archivarbeit.



Fin Kaura

Reaktion

Die Arbeit ermöglicht im Rahmen des Stipendiums des Collegium Bohemicum, das von September 2008 – März 2009 genoss. Arbeitete er an der tschechischen Archivarbeit.

Reaktion

Die Arbeit ermöglicht im Rahmen des Stipendiums des Collegium Bohemicum, das von September 2008 – März 2009 genoss. Arbeitete er an der tschechischen Archivarbeit.

Reaktion

Die Arbeit ermöglicht im Rahmen des Stipendiums des Collegium Bohemicum, das von September 2008 – März 2009 genoss. Arbeitete er an der tschechischen Archivarbeit.

Rückkehr am 13. Februar nach 65 Jahren

Michal Salomonovic aus Ostrava hat mehrere Konzentrationslager überlebt und die Zerstörung Dresdens. Nun ist er wieder in der Stadt – zum Erinnern und Gedenken.



Michal Salomonovic in der jüdischen Gemeinde Ostrava, in dem Buch (rechte Seite, links unten) ist ein Bild seines Vaters, der im KZ Stutthof ermordet wurde.

Von Steffen Neumann
12. FEBRUAR 2010 - 4:20
Michal Salomonovic hat begonnen zu erzählen, als es immer wärmer wurde, die seine Vergangenheit miterlebt haben. Seitdem spricht er vor tschechischen Schülern, und in diesen Tagen auch vor Dresdener Jugendlichen. Möglich ist das durch ein neues Projekt der Dresdener Brücken-Blatt-Stiftung mit dem Collegium Bohemicum aus Lititz nach Labenz, das Gespräche zwischen Zeitzeugen und Jugendlichen vermittelt. Salomonovic kennt aber nicht nur deshalb aus seiner Heimat Ostrava nach Dresden. Mit der Stadt und ihrer Zerstörung verbindet ihn seine ganz persönliche Geschichte.
Es ist die Kindheit als jüdischer Häftling der Nationalsozialisten. Bereits im Oktober 1939, kurz nach Ausbruch des Zweiten Weltkriegs, wird sein Vater mit einem der ersten organisierten Transporte von Juden aus Ostrava ins polnische Nisko geschickt. Der Versuch, hier ein jüdisches Lager aufzubauen, insinkt. Der Vater darf zurückkehren, und die Familie übersiedelt nach Prag. Doch dieser Schritt bringt ihnen kein Glück. Als dann mit der Konzentration der Juden an einzelnen Orten begonnen wird, sind sie wieder die Ersten. Am 2. November 1941 bringt sie ein Transport ins Ghetto nach Lit-

marzstadt (Lodz). „Wir waren 1000 Menschen, ganze Familien, nur 46 haben den Krieg überlebt“, sagt er freundlich und bestimmt. Die Freundlichkeit in seiner Stimme irritiert. Als ob er seine Zuhörer vor der Grausamkeit, die er erlebt hat, in Schutz nehmen möchte. Und doch sagt er es mit Nachdruck.
Arbeit statt Tod
In Lititzmanitz entschied sich sein Schicksal. Als sie im Ghetto ankamen, war er sechs Jahre alt, die Grundschule musste er nach einem Jahr abbrechen. Während sein Vater ihm einen Platz in der Metallfabrik besorgen konnte, musste sich sein dreijähriger Bruder Josef verstecken. „Kinder und Alte wurden zuerst ausgewürgt und in den Tod geschickt“, sagt Salomonovic. Die Arbeit brachte ihm jeden Tag eine Suppe zusätzlich. „Der Häftling war neben der Angst allgegenwärtig. Wir lebten immer bis zum nächsten Bissen.“ Für die Suppe musste der Junge zwölf Stunden an sieben Tagen der Woche arbeiten. In der ganzen Zeit ging ein Transport nach dem anderen Richtung Auschwitz als die Arbeiter im Werk werden versprochen, bis das Ghetto im August 1944 aufgelöst und die restlichen Insassen ebenfalls nach Auschwitz deportiert wurden.
Nach etwa einer Woche Aufenthalt im Todeslager geschah das Wunder, die Gruppe besch samt

meiner Munitionsfabrik wieder auf Neues Ziel war das Konzentrationslager Stutthof. Das Wunder hatte eine einfache Erklärung. Die Führung solcher Werke lag in den Händen von hochrangigen Nationalsozialisten, die dafür Sorge trugen, dass sie über genügend „arbeitsfähiges“ Personal verfügten.
„Dass diese Sorge zynischer Eigennutz war und keine Lebensgarantie bedeutete, musste Salomonovic kurz darauf schmerzhaft feststellen. In Stutthof fragten die SS-Aufseher, wer Vitamine braucht. Die offensichtlich scheinbare Frage war eine kalte Selektion. Denn sobald jemand nicht mehr bei Kräften war, wurde er gnadenlos umgebracht und durch andere Häftlinge ersetzt. Sein Vater wollte ihm etwas Gutes tun und sagte: „Ich melde mich und gebe sie dann dir.“ Michal sah den Vater zum letzten Mal. „Er hatte

überleben sie den Bombenangriff im Februar 1945, der für die Familie Tragödie und Rettung zugleich war. Denn die herausstehenden Flieger verhandelt den Tod seines Bruders Josef. Die SS hatte ihn kurz zuvor bei einer Kontrolle erwischt und wollte ihn am 13. Februar umbringen. „Dieser Angriff war schrecklich. Jedes Mal, wenn ich ein Flugzeug höre, bekomme ich vor Angst Durchschütteln“, erinnert sich Michal Salomonovic. Sie hatten Glück, in Stutthof fielen nur Brandbomben, die den Keller nicht erreichten. Die Schlafräume waren jedoch zerstört, sodass sie im Hof übernachteten.
Nachdem sie nach wochenlangem Aufräumarbeiten eingesetzt wurden, gelang ihnen auf dem nachfolgenden Todesmarsch nach Bayern in Böhrnen die Flucht.
Nach dem Krieg kam Salomonovic immer wieder nach Dresden, das zu seiner Heimatstadt Ostrava eine Partnerschaft pflegt. Das Erinnern und Gedenken am Holocaust und Krieg ist ihm ein besonderes Anliegen. Deshalb kommt er gerade zum Jahrestag des Luftangriffs, den Rechtssexenzeise sein Jahren zur Verharmlosung der Geschichte missbrauchen. „Ich werde mich auch in die Menschenkette einreihen, und wenn es sein muss, rufe ich auf Deutsch: Diese Stadt hat Nazis satt“, sagt Salomonovic, wieder freundlich und bestimmt.



Michal Salomonovic und sein Bruder Josef im Keller der Dresdener Tabakfabrik, in dem sie die Bombenangriffe 1945 überlebt haben.

Dějiny spojují: setkání s pamětníky utrpení

LUDMILA VESELÁ

Setkání z očí do očí

Do projektu je v tuto chvíli zapojeno zhruba patnáct pamětníků, kteří již mají z podobných besed zkušenosti. Společnost Collegia Bohemica a Nadace Brücke/Most organizuje a pedagogicky zajišťuje setkávání s pamětníky již šest let. Za tu dobu jich v České republice a v Německu proběhlo přes 350 s jedenácti tisíci žáky. Koordinoval a přímo na školách je vedl historik a specialista na praviceový extremismus a historii Werner Imhof, jenž své zkušenosti zúročil i v aktuálním projektu.
„Můžu potvrdit, že tyto besedy mohou významně ovlivnit názory mladých lidí ve věku, kdy je ohrožuje extremismus. Setkání z očí do očí s pamětníkem je daleko účinnější než dát jim do ruky nanejvýš knihu, natož učebnici.“ říká W. Imhof.
Na začátku maximálně dvouhodinových besed se studenti seznámí s pamětníkem a atmosférou doby. Poté dostanou prostor pro otázky. „Klademe důraz na to, aby se na návštěvu pamětníka připravili děti i učitelé, kterým nabízíme manuál k přípravě. Tak bude rozhovor smysluplný a žáci nebudou jen pasiv-

ními posluchači. Naším cílem je, aby mladí lidé „svého“ pamětníka považovali za svého hosta, o kterého se starají a o něhož mají zájem.“ zdůrazňuje Mgr. Blanka Mouralová.
Školy si budou moci vybrat ze čtyř témat: „Oběti nacionálního socialismu – nucené – otročké práce – holocaust a němečtí antifašisté“, „Oběti komunistických represí“ a „Pamětníci roku 1968 a 1989“. Čtvrtým nabízeným tématem jsou „Sudetští Němci“, pokud bude z obou stran zájem.
Severočeské a saské školy mají tedy od února možnost zapojit se do tohoto unikátního česko - německého projektu. Žáci a studenti se seznámí s lidmi, Čechy i Němci, kteří přežili holocaust a teror padesátých let. Moderní vzdělávací tříletý projekt pro základní a střední školy obsáhne nejméně 130 setkání.

„Pamětníků druhé světové války rychle ubývá. Přitom registrujeme, že školy mají o pamětnické rozhovory zájem. Rádi bychom zprostředkovali návštěvu pamětníků co největšímu množství škol,“ představuje projekt Mgr. Blanka Mouralová, ředitelka Collegia Bohemica.
Německo si 13. února připomenulo 65 let od bombardování Drážďan. Bratři Michal a Josef Salomonovičovi, kteří přežili holocaust, se u této příležitosti setkali s mladými lidmi jak v Německu, tak v Čechách. Podělili se s nimi o svůj příběh, jaké to bylo v lodzkém ghettu, Osvětimi a dalších koncentračních táborech, jimiž prošli. Také o bombardování Drážďan, jež hož byli svědky a o tom, jak přežili pochod smrti.
Michal a Josef Salomonovičovi, původem z Ostravy, musejí společně s matkou vykonávat otročskou práci v bu-

vě bývalé továrny na cigarety v Drážďanech. Poté byli nuceně nasazeni na odlizovací práce po bombardování Drážďan. Rodina Salomonovičových byla nejdříve internována v lodzkém ghettu a následně transportována do koncentračních táborů Osvětim a Stutthof. Ve Stutthofu byl jednotkami SS zavražděn jejich otec. Po táboru nucených prací v Pirmé-Zatzschke přežila matka se svými dvěma malými syny pochod smrti dlouhý 250 kilometrů. Nakonec se jí i oběma synům podařilo jednotkám SS uprchnout.
Michal žije v současné době v Ostravě a Josef ve Vídni. Návštěva bratrů Salomonovičových proběhla v souvislosti s akcemi „Dějiny spojují“.
Součástí akce jsou také tři semináře dalšího vzdělávání pro učitele a tři semináře zaměřené na žáky a studenty. Ty proběhnou v drážďanském Centru setkávání při Nadaci Brücke/Most.
Dalším zajímavým počinem je také „Hledání ztracených stop“, kdy se žáci seznámí s minulostí svého bydliště. Tato zážitková metoda v politicko - historickém vzdělávání vede podle autorů akce k trvalým učebním úspěchům.



Seite 12 / Süddeutsche Zeitung Nr. 223

Das Gift im Namen

Wie die Tschechen mit dem, was mit dem verfehlten Begriff „Sudetendeutsch“ gemeint ist, neuerdings umgehen

Im Grunde ist der Name hinderlich, weil er in die Irre führt. Sudetendeutsche – wer weiß in Deutschland schon, was der Begriff genau besagt und wie mannigfaltig er historisch aufgeladen ist? Und wer in Tschechien würde diese einst zum Popanz aufgeblasene Vokabel mit jenem Anflug von Führungsgeist in Verbindung bringen, mit dem der tschechoslowakische Staatsgründer Tomáš G. Masaryk 1927 von „unseren Deutschen“ gesprochen hat? Jetzt, zu der Schwelle einer neuen Ära des Dialogs zwischen Tschechen und Deutschen, die sich mit Enthüllungen über einstige Verbrechen ebenso ankündigt wie mit anspruchsvollen kulturellen Projekten, ist die ganze Fülle der beiderseitigen Beziehungen in den Blick zu nehmen. Und die liegt jenseits des Horizontes, der mit dem Begriff „sudetendeutsch“ benannt wird.

Die Wortschöpfung ist nicht sehr alt, sie wurde erst nach dem Ersten Weltkrieg populär. Von einem „temporären Begriff“, der aufkam und wieder verfiel, sprach der renommierte Historiker Ferdinand Seibt, auch von „einem bei den Geographen entlehnten Verlegenheitsbegriff“. Der Gebirgszug der Sudeten erstreckt sich bekanntlich als klassisches Mittelgebirge über mehr als 200 Kilometer von der sächsischen Lausitz entlang der polnisch-tschechischen Grenze über das Ries- und Altvatergebirge bis zum Niederen Gesenke in Nordmähren. Als Sudetenländer bezeichnete man schon im 19. Jahrhundert im Habsburger Reich gelegentlich die Gebiete der heutigen Tschechischen Republik, also Böhmen, Mähren und Österreichisch-Schlesien, vormalis als die „böhmischen Länder“ bezeichnet.

Der Erste Weltkrieg schuf neue Tatsachen. Die Donau-Monarchie kollabierte, es entstand der neue Nationalstaat der Tschechen und Slowaken, die nie zuvor auf Dauer vereint waren. Die deutschsprachigen Bewohner, die unter den Habsburgern lange den Ton angegeben hatten, fanden sich in der Position einer Minderheit wieder, immerhin 2,2 Millionen Menschen, im tschechischen Teil 29,1 Prozent der Gesamtbevölkerung. Am 4. März 1919 demonstrierten Zehntausende von ihnen in den Grenzgebieten für den Anschluss an Deutsch-Österreich, tschechoslowakische Sicherheitskräfte gingen dagegen mit Waffengewalt

„die Verdeutschung des Raumes“ plante und sein Statthalter Reinhard Heydrich meinte: „Der Tscheche hat in diesem Raum letzten Endes nichts verloren.“ In zynischer Weise verkehrte sich der zynische Satz 1945 durch die Vertreibung der Deutschen in sein Gegenteil.

Wie also heute von den Sudetendeutschen reden? Die meisten der Vertriebenen haben keine Scheu vor dem Wort, auch ihre größte Organisation nicht, die Sudetendeutsche Landsmannschaft, der freilich früher vorgeworfen wurde, sich alles sehr noch im Geiste Konrad Henleins zu bewegen. Peter Becher, der Geschäftsführer des Adalbert-Stifter-Vereins, ein Sozialdemokrat, plädiert im vollen Wissen um die Bedeutungsgeschichte des Begriffs dennoch für seine Verwendung. Weil er sich nun einmal pragmatisch eingebürgert habe, könne man ihn

heute „auch halbwegs ohne großes Bauchweh“ gebrauchen.

Auch Tschechen setzen sich mit dieser Frage auseinander. Die Schriftstellerin Alena Wagnerová schrieb von den „deutschen Tschechoslowaken“. Auf dieser Linie weiterdenkend könnte man auch von Tschechodeutschen reden, so wie man von Schweizerdeutschen spricht – im Bewusstsein dessen, dass hier keine staatliche oder „völkische“, sondern nur eine sprachliche Gemeinschaft mit Deutschland gemeint ist. So wie die Eidgenossenschaft bis zum Jahr 1648 zum Heiligen Römischen Reich (deutscher Nation) gehörte, war bis zu dessen unrühmlichem Ende 1806 ja auch das Königreich Böhmen ein Teil dieses Staatsgebildes, das schon so etwas wie eine kleine Europäische Union darstellte. Wie Österreich oder Luxemburg.

Abgesehen davon, dass damals dynastische und nicht nationale Fragen die Vermischung der Völker lenkten, war die Annäherung eines deutschsprachigen Bevölkerungsteils in Böhmen nicht Ergebnis einer Invasion, sondern einer gezielten Migration. Als im hohen Mittelalter in ganz Europa beim so genannten Landbauausbau Wälder gerodet, unbesiedelte Gebiete erschlossen und neue Städte angelegt wurden, warben die Herrscher

Als Hitler die „Verdeutschung“ des Gebietes plante

vor, es gab 14 Tote. Für die deutsche Volksgemeinschaft war dies ein schmerzhaftes, dem administrativen Beschränkungen folgten. Die zugewanderten Aufnahmen wurde ihr vorenthalten.

Unter diesem Druck begannen die Egerländer, Böhmerwälder oder Isergebirgler, die eher einer regionalen Identität verhaftet waren, sich als Sprach- und Schicksalsgemeinschaft zu fühlen. Es verbreitete sich der Sammelname Sudetendeutsche und fand Anwendung auch auf die, die gar nicht im Gebiet der Sudeten, sondern westlich und nördlich des böhmischen Kessels an der Grenze zu Bayern und Sachsen oder auf der Iglauer Sprachinsel lebten. Jedenfalls gab der Turnlehrer Konrad Henlein seiner 1933 gegründeten deutsch-nationalen Sammlungsbewegung den Namen „Sudetendeutsche Heimatfront“. Aus ihr entstand die „Sudetendeutsche Partei“, die erdrutschartige Wahlerfolge erzielte und spätestens von 1937 an mit den Nazis in Berlin konspirierte. Diese sprachen überseits von der „Sudeten-Frage“ und provozierten die „Sudeten-Krise“. Dem Münchner Abkommen von 1938 und der Zerschlagung der Tschechoslowakei folgten der Einmarsch „ins Sudetenland“ und der Anschluss des neu gebildeten „Reichsgaues Sudetenland“ an Nazi-Deutschland.

Wer also heute noch von Sudetenland spricht, benutzt einen verfehlten Begriff aus einer vergifteten Zeit. Es ist die Zeit, in der die Nationalsozialisten auch von der „Rest-Tschechei“ sprachen und dort ein „Protectorat Böhmen und Mähren“ errichteten. Dies ist der Grund, warum nach 1993, als die Tschechoslowaken sich teilte, im deutschen Sprachgebrauch der Ausdruck Tschechei für den neuen Staat politisch unerwünscht war und durch Tschechien ersetzt wurde.

Vor diesem Hintergrund erklärt sich, warum viele Linke, Juden und Intellektuelle, die als Deutschsprachige im heutigen Tschechien geboren wurden, sich nicht als Sudetendeutsche, sondern lieber als Deutsch-Böhmen bezeichnen, so wie man es im 19. Jahrhundert tat. Und viele Tschechen grüßeln es, wenn sie vom Sudetenland reden hören. Es weckt Erinnerungen an die Zeit, in der Adolf Hitler

plagierte wurden, warben die Herrscher Böhmens mit Hilfe von Anliehungsunternehmen, den Lokatoren, tausende Bauern, Handwerker, Berg- und Kaufleute an. Sie kamen aus Bayern, Franken, Sachsen, Thüringen und Österreich. Dass zwischen den keineswegs integrationswilligen Zuwanderern und den ansässigen Tschechen soziale, später auch politische und nationale Spannungen aufkamen, wurde prägend für das Mittel-, Neben- und Gegenüber, das 1945 im Offenen stand.

Jetzt, zwei Generationen später, wird der Avantgarde des tschechischen Kulturlebens offenbar bewusst, dass da eine Lücke ist. Jahrhundert gemeinsam gelebter Geschichte sind nicht mehr lebendig und präsent, und in diesen Jahrhunderten hat es nicht nur Streit, sondern auch fruchtbare Zusammenarbeit gegeben. In Ústí nad Labem (Aussig), das einmal eine deutsche Bevölkerungsmehrheit hatte, wird seit Jahren ein „Museum der deutschsprachigen Bürger der böhmischen Länder“ entwickelt. Es ist die erste

„Unsere Deutsche“ – eine neue Benennung bricht sich Bahn

te Einrichtung dieser Art im Land, nach so vielen Jahren der Konfrontation durchaus eine kleine historische Sensation. Die Trägergesellschaft ist das Collegium Bohemicum, dessen Direktorin Blanka Mouralová jetzt zusammen mit dem tschechischen Kulturminister Jiri Bensek das fertige Museumskonzept vorgestellt hat.

Und siehe da, es bricht sich eine völlig neue Betrachtung Bahn, die jenseits aller Stereotypen den Fakten Raum gibt und überraschende Akzente setzt. Für den Gang durch die Geschichte wurde ein sehr eigenwilliger Parcours gewählt, der natürlich weit hinter den Ersten Weltkrieg zurückgreift. Und übrigens ist im Museumsprospekt, der die Gliederung der Ausstellung darlegt, an keiner Stelle von den Sudetendeutschen die Rede. Sondern von „unseren Deutschen“.

Das ist auch besser so. Denn so gehören auch die Prager Deutschen dazu, die den Sudetendeutschen nicht zugerechnet werden. Und die haben ja doch bedeutende Kulturleistungen beigetragen. Zum Beispiel Franz Werfel, Rainer Maria Rilke, Egon Erwin Kisch und Franz Kafka.

KLAUS BRILL

Festival Kino Aussig



ČR/Německo – Zítra odstartuje v Experimentálním prostoru Mumie v Ústí nad Labem festival německých filmů Kino Aussig. Jako jeho součást připravila ústecká vědecká a kulturně-vzdělávací společnost Collegium Bohemicum za podpory Goethe-Institutu Praha v průběhu října a listopadu pět projekcí německých filmů z posledních dvou let. Kino Aussig je jednou z akcí 2. Dnů české a německé kultury.

ly česko-německý kabaret „Eho Nuho Eintopf“, pořádaný 5. listopadu v Klubu Circus. Na jednom pódiu se při něm střetávají čeští a němečtí herci, muzikanti, básníci a performeři, aby prostřednictvím svého umění a improvizace našli společnou řeč a pobavili přitom diváky i sami sebe.

Obě akce finančně podpořil a spoluorganizoval Goethe-Institut Praha. Záštitu nad filmovou řadou Kino Aussig převzala také hejtmanka Ústeckého kraje Jana Vaňhová. Akce proběhne jako součást

12. Dnů české a německé kultury. (zb, kv)



12. TSCHECHISCH – DEUTSCHE KULTURTAGE



Real, surreal

„Geschichten vom alltäglichen Wahnsinn“, ein Film von Regisseur und Drehbuchautor Petr Zelenka mit Ivan Trojan in der Hauptrolle, sind am 27. Oktober im Programm Kino Ost zu sehen. Die Geschichte: Petr ist ein junger Mann, der das Leben unter Kontrolle haben sollte. Doch er gerät immer wieder in skurrile Lagen, die seine

Beziehung und die angestrebte Karriere als Flughafen-dispatcher kaputt machen. Ein zufälliges Telefonat und etwas schwarze Magie bringen einen unauffälligen Strom absurder Situationen in Gang, der Wahnsinn des Alltags nimmt seinen Lauf.

28 / Foto: PR

Internationales Symposium „Flucht, Vertreibung, ethnische Säuberung“ – eine Herausforderung für Museen- und Ausstellungsbereit weltweit“ in Berlin – Teil V

Aufklären mit vielen Überraschungen

Beim Museum, die Karte der Erde 2000 vor der Stadt Rom... (Text continues with details of the exhibition and the role of the museum in historical education.)

Die Historikerkonferenz... (Text discusses the historical context and the significance of the exhibition for the German-speaking population in the Czech Republic.)

Der 20. Oktober... (Text provides a detailed account of the exhibition's content, including the role of the German-speaking population in the Czech Republic.)



Beim Museum... (Caption for the portrait image.)

Die Historikerkonferenz... (Continuation of the text from the previous column, discussing the historical context and the significance of the exhibition.)

Beim Museum... (Caption for the portrait image.)

Ich freue mich sehr über die... (Text expresses gratitude and discusses the importance of the exhibition for the German-speaking population in the Czech Republic.)

Die Historikerkonferenz... (Continuation of the text from the previous column, discussing the historical context and the significance of the exhibition.)

Der 20. Oktober... (Continuation of the text from the previous column, discussing the historical context and the significance of the exhibition.)

Die Historikerkonferenz... (Text discusses the historical context and the significance of the exhibition for the German-speaking population in the Czech Republic.)

Die Historikerkonferenz... (Text discusses the historical context and the significance of the exhibition for the German-speaking population in the Czech Republic.)

Die Historikerkonferenz... (Text discusses the historical context and the significance of the exhibition for the German-speaking population in the Czech Republic.)

Die Historikerkonferenz... (Text discusses the historical context and the significance of the exhibition for the German-speaking population in the Czech Republic.)

Die Historikerkonferenz... (Text discusses the historical context and the significance of the exhibition for the German-speaking population in the Czech Republic.)

Die Historikerkonferenz... (Text discusses the historical context and the significance of the exhibition for the German-speaking population in the Czech Republic.)

Die Historikerkonferenz... (Text discusses the historical context and the significance of the exhibition for the German-speaking population in the Czech Republic.)

Die Historikerkonferenz... (Text discusses the historical context and the significance of the exhibition for the German-speaking population in the Czech Republic.)

Die Historikerkonferenz... (Text discusses the historical context and the significance of the exhibition for the German-speaking population in the Czech Republic.)

Die Historikerkonferenz... (Text discusses the historical context and the significance of the exhibition for the German-speaking population in the Czech Republic.)

Die Historikerkonferenz... (Text discusses the historical context and the significance of the exhibition for the German-speaking population in the Czech Republic.)

Die Historikerkonferenz... (Text discusses the historical context and the significance of the exhibition for the German-speaking population in the Czech Republic.)

Objevujeme zapomenuté příběhy z českých dějin

Banka Mouralová se jako ředitelka společnosti Collegium Bohemicum snaží o opětovné navázání dobrých vztahů mezi Čechy a Němci

Kdo je...
 Bona Mouralová, ředitelka společnosti Collegium Bohemicum, která se snaží o opětovné navázání dobrých vztahů mezi Čechy a Němci. V rozhovoru se zabývá historií společnosti a jejími aktivitami v oblasti vzdělávání a kulturního dědictví.



Banka Mouralová se jako ředitelka společnosti Collegium Bohemicum snaží o opětovné navázání dobrých vztahů mezi Čechy a Němci

Proč je důležité znovu navázat vztahy mezi Čechy a Němci?
 Je důležité znovu navázat vztahy mezi Čechy a Němci, protože to je klíčové pro budoucnost naší země. Společnost Collegium Bohemicum se snaží o opětovné navázání dobrých vztahů mezi Čechy a Němci a o vytvoření společného dědictví.

Co je Collegium Bohemicum?
 Collegium Bohemicum je společnost, která se snaží o opětovné navázání dobrých vztahů mezi Čechy a Němci a o vytvoření společného dědictví. Společnost se zabývá historií, kultúrou a vzděláváním.

Proč je důležité znovu navázat vztahy mezi Čechy a Němci?
 Je důležité znovu navázat vztahy mezi Čechy a Němci, protože to je klíčové pro budoucnost naší země. Společnost Collegium Bohemicum se snaží o opětovné navázání dobrých vztahů mezi Čechy a Němci a o vytvoření společného dědictví.

Co je Collegium Bohemicum?
 Collegium Bohemicum je společnost, která se snaží o opětovné navázání dobrých vztahů mezi Čechy a Němci a o vytvoření společného dědictví. Společnost se zabývá historií, kultúrou a vzděláváním.

Proč je důležité znovu navázat vztahy mezi Čechy a Němci?
 Je důležité znovu navázat vztahy mezi Čechy a Němci, protože to je klíčové pro budoucnost naší země. Společnost Collegium Bohemicum se snaží o opětovné navázání dobrých vztahů mezi Čechy a Němci a o vytvoření společného dědictví.

Co je Collegium Bohemicum?
 Collegium Bohemicum je společnost, která se snaží o opětovné navázání dobrých vztahů mezi Čechy a Němci a o vytvoření společného dědictví. Společnost se zabývá historií, kultúrou a vzděláváním.

Proč je důležité znovu navázat vztahy mezi Čechy a Němci?
 Je důležité znovu navázat vztahy mezi Čechy a Němci, protože to je klíčové pro budoucnost naší země. Společnost Collegium Bohemicum se snaží o opětovné navázání dobrých vztahů mezi Čechy a Němci a o vytvoření společného dědictví.

Co je Collegium Bohemicum?
 Collegium Bohemicum je společnost, která se snaží o opětovné navázání dobrých vztahů mezi Čechy a Němci a o vytvoření společného dědictví. Společnost se zabývá historií, kultúrou a vzděláváním.

Proč je důležité znovu navázat vztahy mezi Čechy a Němci?
 Je důležité znovu navázat vztahy mezi Čechy a Němci, protože to je klíčové pro budoucnost naší země. Společnost Collegium Bohemicum se snaží o opětovné navázání dobrých vztahů mezi Čechy a Němci a o vytvoření společného dědictví.

Co je Collegium Bohemicum?
 Collegium Bohemicum je společnost, která se snaží o opětovné navázání dobrých vztahů mezi Čechy a Němci a o vytvoření společného dědictví. Společnost se zabývá historií, kultúrou a vzděláváním.

deník

úterý 23. listopadu 2010

Třetí ústecká noc literatury nabídne texty pěti německy píšících autorů

Ústí nad Labem – V pořadí III. ústecká noc literatury se koná zítra od 17.30 hodin. Její pořadatel, Collegium Bohemicum, pro ni vybral Fakultu umění a designu v nově opraveném kampusu a univerzitní kapli. V rámci Noci literatury si návštěvníci vyslechnou pět ukázek vybraných literárních textů německy píšících autorů českého původu v podání zajímavých osobností ústeckého kulturního života. „Letos se nám pro četbu podařilo získat populárního zpěváka Davida Deyla, bohemisty Radka Fridricha a Martina Fibigera, herečku Markétu Kytíčku Koutkovou a herce Kryštofa Rímského,“ zve manažer Collegia Bohemica Zbyšek Brůj. Autoři ukázek jsou českého původu, ale z nejrůznějších důvodů se po roce 1968 dostali do německého jazykového prostředí a jejich literárním jazykem je němčina. Vedle tvorby Oty Filipa se bude číst z knih Katji Fusek, Jaromíra Konečného, Milana Racka a Michaela Stavariče. Čtení je v češtině. (kdm)



BYLO JE ČI BUDE ... 51

ová
lho
neb to: a) opět dostalo
(nejen komunikační)
grády • b) pořádají
chválihodné akce - ať už
jsou to česko-německá
čtení s přeshraničními
hosty, 'slovní utkání'
Poetry Slam Show
Zbyšek Brůj



ová
vají
těle

(2. 11. Circus), nebo koncerty: **Hradišťan** 28/10 v Severočeském divadle opery & baletu byl zážitkem nad jiné vydatným.

.cz)

Osobitost, projev a sdělení **Jiřího Pavlíci** by nemělo nechat nikoho na pochybách,

jak to tento pán 'má' uvnitř a co tím všim 'sleduje'... • Následujícímu ročníku **Dnů česko německé kultury** (pod jehož křídly jsme se od 29. 10. do 14. 11. 10 potkávali)

řtry
ola.

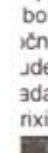
přejeme 'alles gute' a zároveň vás, spolu s 'Obecně prospěšnou kulturně-vzdělávací a vědeckou společností v Ústí n. L.' (collegiumbohemicum.cz),

.cz)

zveme k visitě 'večera uměleckých chuťovek' (tentokrát na téma 'film') **EÑO NUÑO** (16. 12., klub Circus). Za fRedaxi...

rní
ase
cert
upí
bor
iční
jde
ada
nxi,

Emilio (info@ukp98.cz)



Peter Baumann, jednatel Nadace Brücke/Most (hlavní pořadatel festivalu Dny české a německé kultury - www.dcnk.cz)

Peter Baumann, jednatel Nadace Brücke/Most (hlavní pořadatel festivalu Dny české a německé kultury - www.dcnk.cz)

**IV. Partneři a spolupracující
instituce / Partner und
zusammenarbeitende
Institutionen**

AG Kurzfilm Dresden, Drážďany
Antikomplex, Praha
Bohemicum Regensburg – Passau, Univerzita v Řezně
Boltzmannův institut, Vídeň
Centrum pro východní Evropu na Univerzitě v Hohenheimu
Collegium Carolinum, Mnichov
Česko-německé fórum mládeže
Česko-německý fond budoucnosti, Praha
Činoherní studio Ústí nad Labem
Dobrovolnické centrum, Ústí nad Labem
Experimentální prostor Mumie, Ústí nad Labem
Fakulta umění a designu, Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem
Fakulta životního prostředí, Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem
Festival Jeden Svět
Filmfest Dresden, Drážďany
Filmový klub Aula, Ústí nad Labem
Filozofická Fakulta Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem
Galerie Emila Filly, Ústí nad Labem
Gemini, o.s.
Generální konzulát ČR, Drážďany
Goethe-Institut, Praha
Institut mezinárodních studií UK, Praha
Institut pro mezinárodní vztahy, Stuttgart
Institut pro zahraniční vztahy, Praha
Klub Circus, Ústí nad Labem
Klub pro mládež Relaks, Ústí nad Labem
Kulturní centrum Řehlovice
Kulturní revue Pandora
Landeszeitung, Praha
MitteuropaZentrum TU Dresden, Drážďany
Muzeum města Ústí nad Labem

Nadace Brücke/Most, Drážďany
Nadace Roberta Bosche, Stuttgart
Národní archiv, Praha
Národní dům, Ústí nad Labem
Německé historické muzeum, Berlín
Německé kulturní fórum střední a východní Evropy, Postupim
Německá společnost pro zahraniční politiku, Berlín
Německé velvyslanectví v Praze
Nové ústecké přehledy
Portál české literatury
Pražský literární dům autorů německého jazyka, Praha
Přírodovědecká fakulta Univerzity J. E. Purkyně, Ústí nad Labem
Rakouské kulturní fórum, Praha
Saský zemský úřad pro muzejnictví, Saská Kamenice/Chemnitz
Seligerova obec, Mnichov
Severočeská vědecká knihovna, Ústí nad Labem
Severočeské divadlo opery a baletu, Ústí nad Labem
Společnost pro dějiny Němců v Čechách, Ústí nad Labem
Spolek Adalberta Stiftera, Mnichov
Statutární město Ústí nad Labem
Technická univerzita Chemnitz
Technická univerzita Hornické akademie, Freiberg
TV Lyra, Ústí nad Labem
Ústav pro saskou historii a národopis, Drážďany
Ústav pro soudobé dějiny, Praha
Ústav pro výzkum literatury pro mládež Goethovy univerzity, Frankfurt nad Mohanem
Ústav slovansko-germánských studií FF UJEP, Ústí nad Labem
Weiterdenken – Saská nadace Heinricha Bölla, Drážďany
YMCA, Ústí nad Labem
Živá Paměť, Praha

Děkujeme za výbornou spolupráci!

Adalbert Stifter Verein, München
AG Kurzfilm, Dresden
Antikomplex, Prag
Bohemicum Regensburg-Passau
Botschaft der Bundesrepublik Deutschland, Prag
Brücke/Most-Stiftung, Dresden
Collegium Carolinum, München
Deutsch-Tschechisches Jugendforum
Deutsch-Tschechischer Zukunftsfonds
Deutsche Gesellschaft für auswärtige Politik, Berlin
Deutsches Historisches Museum, Berlin
Deutsches Kulturforum östliches Europa, Potsdam
Emil-Filla-Galerie, Ústí nad Labem
Experimentální prostor Mumie, Ústí nad Labem
Festival One World
Filmclub Aula, Ústí nad Labem
Filmfest Dresden
Gemini, e.V.
Generalkonsulat der Tschechischen Republik in Dresden
Gesellschaft für Geschichte der Deutschen in Böhmen, Ústí nad Labem
Goethe-Institut, Prag
Institut für Auslandsbeziehungen, Prag
Institut für Auslandsbeziehungen, Stuttgart
Institut für internationale Studien der Karlsuniversität Prag
Institut für Jugendbuchforschung, Goethe Universität, Frankfurt am Main
Institut für sächsische Geschichte und Volkskunde, e.V., Dresden
Institut für slawisch-germanische Studien, Ústí nad Labem
Institut für Zeitgeschichte, Prag
Jugendklub Relaks
Klub Circus, Ústí nad Labem
Kulturrevue Pandora
Kulturzentrum Řehlovice
Kunst- und Designfakultät der Jan-Evangelist-Purkyně-Universität in Ústí nad Labem

MitteleuropaZentrum der TU Dresden
Museum der Stadt Ústí nad Labem
Nationalarchiv, Prag
Nationalhaus, Ústí nad Labem
Naturwissenschaftliche Fakultät der Jan-Evangelist-Purkyně-Universität, Ústí nad Labem
Nordböhmisches wissenschaftliche Bibliothek, Ústí nad Labem
Nordböhmisches Opern- und Ballettheater in Ústí nad Labem
Neue Aussiger Umschau
Österreichisches Kulturforum, Prag
Osteuropazentrum der Universität Hohenheim
Philosophische Fakultät der Jan-Evangelist-Purkyně-Universität, Ústí nad Labem
Portal für tschechische Literatur
Prager Literaturhaus deutschsprachiger Autoren, Prag
Robert Bosch Stiftung, Stuttgart
Sächsische Landesstelle für das Museumswesen, Chemnitz
Schauspielstudio Ústí nad Labem
Seliger-Gemeinde, München
Statutarstadt Ústí nad Labem
Technische Universität Chemnitz
Tschechisches Zentrum, Dresden
TU Bergakademie Freiberg
TV Lyra, Ústí nad Labem
Umweltfakultät der Jan-Evangelist-Purkyně-Universität, Ústí nad Labem
Weiterdenken – Heinrich Böll Stiftung Sachsen, Dresden
YMCA, Ústí nad Labem
Zentrum für kommunale Arbeit, Ústí nad Labem
Živá paměť, Prag

Wir danken für die hervorragende Zusammenarbeit!



V. Hospodaření v roce 2010 /
Haushalt im Jahre 2010

V. 1. Výsledky hospodaření Collegia Bohemica v roce 2010 / Finanzbericht für das Jahr 2010

Členění nákladů / Kostenaufstellung

(v tis. Kč) / (in tausend Kronen)	celkem / gesamt
Nákupy (materiál a energie) / Verbrauchsmaterialien	168
Služby / Dienste	3 222
Osobní náklady / Personalausgaben	3 179
Ostatní náklady / Weitere Ausgaben	91
Celkem / Insgesamt	6 660

Členění výnosů / Erlösgliederung

(v tis. Kč) / (in tausend Kronen)	celkem / gesamt
Tržby za vlastní výkony / Dienstleistungserlöse	164
Ostatní výnosy / Andere Erlöse	555
Přijaté příspěvky celkem / Angenommene Zuschüsse insgesamt	4 786
Provozní dotace / Betriebliche Zuwendungen	825
Celkem / Insgesamt	6 330

Aktiva / Aktiva

(v tis. Kč) / (in tausend Kronen)	celkem / gesamt
Dlouhodobý hmotný majetek celkem / Langfristiges Sachvermögen insgesamt	1 451
Krátkodobý finanční majetek celkem / Kurzzeitiges Finanzvermögen insgesamt	1 721
Celkem / Insgesamt	3 172

Pasiva / Passiva

(v tis. Kč) / (in tausend Kronen)	celkem / gesamt
Vlastní zdroje celkem / eigene Mittel insgesamt	1 339
Cizí zdroje / fremde Quellen	1 833
Celkem / Insgesamt	3 172

Podrobnější informace k účetní uzávěrce Collegia Bohemica, o.p.s. za rok 2010 najdete v příloze k této výroční zprávě „Finanční zpráva Collegia Bohemica, o.p.s. za rok 2010“.

Eine ausführlichere Information zum Rechnungsabschluss des Collegium Bohemicum, o.p.s. für das Jahr 2010 entnehmen Sie dem Anhang zum Jahresbericht unter dem Titel „Finanzbericht des Collegium Bohemicum, o.p.s. für das Jahr 2010“.

V. 2. Collegium Bohemicum, o.p.s. v roce 2010 finančně podpořili

Česko-německý fond budoucnosti	3 539 492,50 Kč
Statutární město Ústí nad Labem	825 000 Kč
Nadace Roberta Bosche	1 828 720,08 Kč
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR	800 000 Kč
Goethe Institut Prag	431 017,83 Kč
Univerzita Hohenheim	37 639,50 Kč
Ministerstvo kultury ČR	520 304 Kč
Muzeum města Ústí nad Labem	152 863 Kč
Euroregion Labe – EU	117 782,42 Kč
Nadace Brücke / Most (Cíl 3 – Program na podporu přeshraniční spolupráce mezi Českou republikou a Svobodným státem Sasko)	17 082,95 Kč
Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (Cíl 3 – Program na podporu přeshraniční spolupráce mezi Českou republikou a Svobodným státem Sasko)	1004,69 Kč
Akce Smíření a mírové služby ASF, Servitus v Praze	178 848,08 Kč

Děkujeme za svěřenou důvěru!

V. 2. Quellen der Finanzierung für das Jahr 2010

Deutsch-Tschechischer Zukunftsfonds	3 539 492,50 Kč
Statutarstadt Ústí nad Labem	825 000 Kč
Robert Bosch Stiftung	1 828 720,08 Kč
Bildungministerium der Tschechischen Republik	800 000 Kč
Goethe Institut Prag	431 017,83 Kč
Universität Hohenheim	37 639,50 Kč
Kulturministerium der Tschechischen Republik	520 304 Kč
Stadtmuseum Ústí nad Labem	152 863 Kč
Euroregion Labe – EU	117 782,42 Kč
Brücke/ Most-Stiftung (Ziel 3 – Programm zur Förderung der grenzübergreifenden Zusammenarbeit zwischen dem Freistaat Sachsen und der Tschechischen Republik)	17 082,95 Kč
Ministerium für regionale Entwicklung der Tschechischen Republik (Ziel 3 – Programm zur Förderung der grenzübergreifenden Zusammenarbeit zwischen dem Freistaat Sachsen und der Tschechischen Republik)	1004,69 Kč
Aktion Sühnezeichen Friedensdienste, Servitus, Prag	178 848,08 Kč

Wir bedanken uns für das uns geschenkte Vertrauen!

VI. Kontakty / Kontakte

Collegium Bohemicum o.p.s., Masarykova 3, 400 01 Ústí nad Labem
tel.: +420 475 282 640, fax: +420 475 282 646
e-mail: info@collegiumbohemicum.cz
www.collegiumbohemicum.cz

Sídlo a fakturační adresa

Collegium Bohemicum o.p.s., Masarykova 3, 400 01 Ústí nad Labem
IČ: 27309231

Bankovní spojení

Komerční banka a.s., Bílinská 2, 400 42 Ústí nad Labem
Korunový účet: 35-8520310287/0100
Eurový účet: 43-6312580267/0100

Collegium Bohemicum o.p.s., Masarykova 3, 400 01 Ústí nad Labem,
Tschechische Republik
Tel.: +420 475 282 640, Fax: +420 475 282 646
E-mail: info@collegiumbohemicum.cz
www.collegiumbohemicum.cz

Sitz und Rechnungsadresse

Collegium Bohemicum o.p.s., Masarykova 3, 400 01 Ústí nad Labem
Kennnummer: 27309231

Bankverbindung

Komerční banka s., Bílinská 2, 400 42 Ústí nad Labem
Konto für Überweisungen in CZK: 35- 8520310287 / 0100
IBAN: CZ3601000000358520310287
SWIFT (BIC): KOMBCZPPXXX
Konto für Überweisungen in Euro: 43-6312580267/0100



Fotografie a text © Collegium Bohemicum 2011
Grafický design © Garantia Catarsis 2011

